

SKÆBNEHJULET

GERDA RØRBÆK NIELSEN

SKÆBNEHJULET

© Gerda Rørbæk Nielsen 1968

Forsidetegning: Niels Winkel

Tryk: Peterssens Bogrykkeri, Svendborg

Indbinding: Durland & Co., København Ryhls Forlag, Ballerup

ISBN 87 87873 08 7

Bagside-tekst:

„Naturen var min bedste læremester, da jeg var barn," siger forfatteren *Gerda Rørbæk Nielsen*. Denne kendsgerning har dog ikke forhindret hende i alsidige, dybtgående studier. Men vokset op i pagt med Jyllands særegne stemning, åbne vidder, dybe skove og høje himmel har hun aldrig svigtet sin første læremester, idet hun, efter mange års omflakken, nu lever stille i dyb kontemplation og samklang med fuglesangen og suset fra de skove, hun elsker så højt.

Derude flyver ånden højt, og livet får endnu en dimension.

Derudefra kan man meddele sig til sine medmennesker samt søge at fatte det vidunder, som livet er - dette mylder af liv på alle planer.

Gerda Rørbæk Nielsen nærer den samme dybe ærbødighed for alt liv, som Albert Schweitzer gjorde. Derfor skriver hun så nænsomt om mennesker, og derfor er det for hende såre naturligt, at et menneske kan huske mange liv tilbage af den evige tilværelse, omend denne erindringsevne forekommer hende som noget af et tveægget sværd. Hun mener, at de mennesker, der kun husker det nuværende liv, lever under Guds nåde.

Gerda Rørbæk Nielsen har skrevet, fra hun var barn, og hun var endnu kun ganske ung, da man kunne læse hendes artikler i jyske aviser. Det vil føre for vidt her at komme ind på de mange artikler, der er udgået fra hendes hånd, men mange læsere vil kunne erindre nogle af dem - måske især „Det gyldne lys", der også blev indtalt på bånd ligesom en anden publikation „Er reinkarnationen sandheden?". Tidsskriftet „Kosmologi" udkom i 1959-60.

Ryhls Forlag

ISBN8787873087

Men intet er skjult, som jo skal abenbares, og intet er lønligt, som jo skal blive kendt. Derfor, alt hvad I have sagt i mørket, skal høres i lyset; og hvad I have talt i øret, skal blive prædikeret på tagene.

Her opsat i denne pdf udgave for format A4

OPGØRET

*Kom ikke det svundne i hu,
tænk ikke på fortidens dage.*
(Esajas 43)

Eva lå og stirrede døden ind i øjnene.
Hun hadede den!
Og inden ret længe ville den nå hende.
Udadtil var hun en gammel, træt kone. Indadtil var hun et kaos af fortvivelse, trods og had, alt sammen rettet mod Den store Udsletter.
„Jeg vil ikke!“ hviskede hun med tørre læber og rædsel i øjnene.
Hun havde altid troet - eller i hvert fald håbet - at hun ville være i stand til at møde døden med nogenlunde værdighed, når hendes time kom.
Men nu! Hun strøg sig over panden med kraftesløse bevægelser. Dersom hun havde været syg og haft uudholdelige smerter... Men hun var ikke syg, blot et hjælpeløst offer for en stor, fysisk træthed, som fik hendes hjerte til at slå langsommere og langsommere. Snart ville det gå helt i stå.
Og hun ville dø.
„Og hvad så,“ spottede hun sig selv. Er du den første, måske?“ Hun krammede hovedpuden med sine tynde fingre.
„Den første? Nej, naturligvis ikke, men...“
„Ikke noget men,“ hånede hun videre. Du er et skvat, Eva - du er gammel... gammel, forstår du! Din krop duer ikke og har ikke gjort det længe - og hvad værre er, du er grim, hæslig og en bespottelse mod livet med dit rynkede, triste grå ansigt og dine poser under øjnene. Føj!“
Hendes øjenlåg sænkede sig.
To klare tårer banede sig vej mellem de tynde vipper og foretog forunderlige svinkeærinder, inden de blev borte mellem det kraftige, hvide hår, der lå løst hen over pudevåret.

Lampen ved hendes seng brændte klart og roligt i denne sene natte-time.
Hendes læber begyndte at bevæge sig... mimrende.
„Hvis nu... du alligevel er til... du deroppe? Tænk... hvis jeg har levet hele mit liv. . . næsten hele mit liv,“ rettede hun, ... på en løgn.“
Hun spærrede pludselig øjnene op, for i dette øjeblik hørte hun tydeligt præstens stemme ved Lars' begravelse messe tonløst: „Af jord er du kommet - til jord skal du blive... og fortsættelsen kunne hun ikke erindre, at præsten havde sagt. Havde han sagt den? Havde han?
Hun virrede lidt med hovedet.
Det var jo uendeligt ligegyldigt - nu.
Tvivlen rasede igennem hende. Hvor var den kommet fra, den tvivl? Og hvornår var den begyndt?
Vistnok allerede en smule, da Bent døde. Skønt han tilsyneladende var sovet lige så stille hen, som han havde levet, havde der ligget et drag, et skær hen over hans ansigt, som om han i sine sidste øjeblikke havde skuget ind i noget overjordisk skønt, alt for smukt til, at noget menneskeligt øje kunne se ind i det uden at briste?
Tvivlen på, at døden var den evige søvn, var sagte listet sig ind på hende, mens hun stod og betragtede den døde, ligesom forklarede ansigt. Men hun havde skubbet den fra sig. Livet endte i graven. Sådan var det. Det var noget, alle fornuftige mennesker vidste.
Og hun havde begravet Bent uden at føle nogen virkelig sorg. Bent og hun havde levet

deres tid sammen, venlige og hensynsfulde. En god tid havde det været, men de dybe følelser var ligesom slidt ud af hende, da hun mødte ham, skønt han med varsomme hænder løftede hende ud af hendes vilde sorg over tabet af Johnny og ledte hende ind i en rolig, fredfyldt tilværelse uden andre bekymringer end den, at deres ungdom var ved at være forbi. Derfor var det heller ikke blevet til noget med at blive gift og få børn. De var for gamle, syntes de og nøjedes med sammen at glæde sig over Per og Kirsten, som nu for længst var voksne og sad i gode kår.

Det sved i Evas sind ved tanken om børn og børnebørn, som hun aldrig mere ville få at se. Og øjeblikkelig var tanken atter vendt mod det, der lå foran hende.
Døden!

Tvivlen vendte tilbage med fornyet kraft.

Skulle hun om et kort øjeblik stå til regnskab for sit liv?

Nej! Nej!" stønnede hun kvalfuldt og lukkede øjnene. Hendes åndedrag kom nu i stødvis gisp, og hænderne bevægede sig hjælpeløst hen over dynen, famlende, som for at finde et holdepunkt eller blot den mindste støtte, mens fortvivlelsen, ensomheden og følelsen af fortabelse voksede og truede med at ville kvæle hende.

Nu var det ikke længere had, hun følte, men angst. Det brødefulde menneskes angst for det ukendte.

Og hun vidste ikke, at hun allerede led de helvedeskvaler, hun var så rædselsslagen for.

-----

*

- Bag forhænget var sammenkaldt til hastemøde. Det var *Elvira*, som havde indkaldt de andre til en drøftelse, der lå lidt ud over det almindelige, skønt man ellers her var vant til lidt af hvert. Alene havde ingen af dem kompetence til at gribe ind, men sammen kunne man vedtage et bønsskrift til Det høje Råd - og dersom sagen skønnedes at være af tilstrækkelig størrelsesorden, fik de indgribende magt. De havde for eksempel utallige gange afværget krige, mord og vold og andre uhyrligheder. De var mestre i at få øje på selv det allermindste smuthul i loven: Som du sår, skal du høste

- og derigennem havde de forhindret en stor del af den lidelse, der står skrevet i jordmenneskets skæbnemønster.

Elviras anseelse var ret stor, og det var den herskende mening mellem dem indbyrdes, at hun snart ville blive forfremmet. Havde det ikke været for hendes impulsivitet, ville det måske allerede være sket. Men den havde flere gange fået hende til at handle på egen hånd - **og skønt hun var sluppet for at blive født, fordi hendes handlinger altid var udsprunget af kærlighed og medfølelse**, havde det nok i nogen grad sat hende tilbage i udviklingen. De vidste alle, at hendes spontanitet stammede fra, at hun i de sidste af sine mange jordeliv havde levet i Frankrig. Og når de talte om det, sukkede de. For selv om de alle sammen var fngjorte; fra tilværelsen på Jorden, havde de også alle sammen endnu reminiscenser fra deres Jordeliv, som ikke var nemme at få bugt med.

- Elvira stod midt i kredsen af medarbejdere og forklarede:

..... en kvinde, der har levet med stort mod, men nu er hun ikke i stand til at dø med værdighed. Jeg vil så gerne hjælpe hende.

Hun så sig bønligt omkring.

„Hvordan?" ville Pierre, hendes landsmand og mage for otte hundrede år siden, vide.

„Jeg må have fuldmagt !" Elviras stemme var næsten åndeløs.

„Fuldmagt !" Man stirrede på hinanden.

Dette var uhørt. At kræve fuldmagt for én eneste kvindes skyld!

- Fuldmagt var den højeste tilladelse, de kunne få. Fuldmagt betød, at Det høje Råd nærrede ubetinget tillid til dem. Fuldmagt fik man kun, hvis der var tale om presserende sager af højeste vigtighed, hvor det ville være nødvendigt, at man handlede efter konduite.

Der blev en forlegen tavshed. Ingen havde lyst til at sætte sit navn under et sådant bønsskrift.

Da tog Diana ordet.

Diana var lys og mild og utrættelig i sit arbejde. De vidste alle, at hun snart ville forlade dem for at overtage en langt højere post.

„Elvira bør have sin fuldmagt," erklærede hun bestemt. „Kan I ikke se, at det virkelig betyder noget for hende, dette her?"

„Jo, men... for én eneste kvindes skyld, som oven i købet kun er nået et sørgeligt kort stykke vej fremad på de mange jordeliv, hun har haft!" Det var atter Pierre, der luftede sine betænkeligheder.

Længe drøftede man sagen frem og tilbage, men omsider blev da bønsskriftet affattet og sendt med ilbud til Det høje Råd. Svaret lød: „Godkendt" - og Elvira takkede varmt hver af sine medarbejdere.

Så opløstes de alle som skygger og forsvandt hver til sit job.

*

- Kulden havde bredt sig fra Evas fødder til midt op på læggene. Hun lå og vidste, at de fødder, der nu var kolde og døde, aldrig mere skulle føle blodets pulserende varme. Hun var lysvågen og *ved fuld bevidsthed*. Hendes læber bevægede sig uafbrudt, medens tankerne løb i ring og hænderne famlede mere og mere febrilsk hen over dynen.

„Jeg ville ønske... gid, jeg kunne gøre det hele om... alting... begynde helt forfra... gid jeg kunne... gid...!" Tankerne kredsede og kredsede og kom ikke længere end til dette heftige ønske. Ønsket blev til en besættelse, hvoraf der voksede et umuligt, sønderslidende håb frem.

At kunne begynde forfra! Med rene papirer!

„Det kan du ikke!"

Eva tænkte, at hun begyndte at se underlige dødssyner. Hun gned sine øjne og løftede så de magre hænder afværgende. Tilsyneladende sad der, i stolen ved siden af hendes seng, hvor der for et øjeblik siden havde været gabende tomt, en nydelig, smilende, ung dame i tækkelig, grå spadseredragt. „Hvem er du?" stønnede Eva frem.

Kvinden smilede.

„**Jeg er din vogter. Din hjælper, om du vil. Nogle af menneskene kalder os for skytsengle.**"

Evas lange glemte humoristiske sans vågnede. Det glimtede i hendes øjne.

„Skytsengel! I spadseredragt !"

Elvira foretrak ikke en mine.

„Tror du virkelig, at engle har vinger på ryggen?" spurgte hun konverserende.

„**Vingerne, vi er afbildede med, skal opfattes symbolsk som tegn på, at vi er budbringere eller forbindelsesled,**"

„forbindelsesled?"

„Ja - mellom livet på Jorden og livet på den anden side."

„På den anden side af hvad?"

„Tæppet - forhænget, det, I mennesker kalder døden." Evas ansigt formørkedes brat. I nogle sekunder havde hun glemt den død, der stod lige foran hende.

„Kommer du for at hente mig?" spurgte hun ligeud.

„Ja - og nej. Ikke for at hente dig, men for at hjælpe dig over på den anden side."

Atter for angsten som et iskoldt gys gennem Eva. Hun formåede næppe at trække vejret.

Elvira iagttog hende roligt, som overvejede hun, hvorledes hun skulle få dette menneskebarn gjort noget som helst begribeligt. Over hendes ansigt gled et udtryk af mildhed.

„Får jeg ikke lov til... bare at sove?" spurgte Eva med tryglende øjne.

Elvira rystede alvorligt på hovedet.

„Nej!"

Svaret kom bestemt, og Eva begyndte at skælve uden at være i stand til at beherske sit svage legeme. Elvira lagde hånden beroligende på hendes kind.

„Vær rolig, barn !"

„Sig mig... hvad... der sker... med mig!"

Elvira rystede atter på hovedet.

„Jeg kan ikke sige det. For det første afhænger det af din historie fra det urkim, hvori din spirende ånd nedlagdes, og indtil denne dag. For det andet afhænger det af din endelige bestemmelse - det, du engang er udset til at blive. Og for det tredje og sidste er det mig forbudt at tale om forholdene bag forhænget og den tilværelse, der venter dig dér, endnu mens du er i dit legeme."

„Åh!"

Men så meget kan jeg sige dig, at det, der sker med hvert enkelt menneske efter det, I kalder døden, er strengt individuelt. Hvert menneske må gå sin egen vej. Ingen andre kan gå den. Det eneste, vi alle sammen har lov til, hvad enten vi er mennesker eller engle, er at hjælpe og støtte hinanden."

Eva så på hende med et underligt blik. „Vil du - hjælpe mig?"

Elvira nikkede.

„Ja, jeg vil hjælpe dig," svarede hun blidt.

„Så jeg ikke behøver... at dø?" Elvira smilede.

„Døden er ingenting. Hvorfor er du så bange for den?"

Evas øjne blev fjerne. De gennemlevede år løsrev sig fra deres statiske kronologi i hendes erindring og masede sig ind på hende i tredimensionelle billeder - fyldte værelset med løsrevne sætninger, der forlængst var udtalte og lyde, der forlængst var tystnede. En spæd klynken, der brat forstummede, rev hende ud af hendes drømmerier.

Hun fæstnede sit blik på Elvira.

„Jeg bærer på en skyld, der ikke findes tilgivelse for."

Elvira nikkede.

„Jeg ved, hvad du mener.

„Og den Gud, som du vel repræsenterer, har jeg ikke troet på. Jeg troede heller ikke på noget liv efter døden. Intet oplyst menneske tror på den slags," fortsatte hun trodsigt.

Hun trak vejret dybt og stødvist.

Elvira smilede uforandret blidt.

„Alt det ved jeg. Jeg ved alting om dig. Jeg har fulgt dig, fra før du lå i vuggen."

„Har du?" Oplysningen lod ikke til at interessere Eva synderligt. Hendes øjne var atter blevet fraværende. Hendes tanker, som for en stund havde været afledt, begyndte igen at

kredse om ønsket om at få lov at leve sit liv om. Hendes læber formede ubevidst ordet: Gid!

„Det kan du ikke!“ gentog Elvira, som havde hun udtalt sine tanker højt. „Hvad der er forbi, er forbi - og det liv, der blev levet, blev levet én gang for alle. Forstår du det?“

Eva svarede ikke.

„Forstår du det, menneskebarn?“

Eva nikkede. Naturligvis forstod hun det. Hendes ønske var umuligt! Infantilt! Alligevel kunne hun ikke komme bort fra det.

„Jeg ville leve. . . helt. . . anderledes, så !“

„Ville du? Mon ikke, du begik de samme fejl endnu engang?“

Eva snerpede munden sammen over et: „Aldrig !“

„Vor samtale er formålsløs, menneskebarn. Vejen går fremad, aldrig tilbage. Men lad mig da løfte sløret for en af de store hemmeligheder for dig, eftersom du ikke får lejlighed til at røbe den for andre, inden du forlader dit legeme.“

Hun gjorde en pause - og i Evas øjne kom et svagt udtryk, der røbede en alt for menneskelig nysgerrighed.

„Hvilken hemmelighed?“

„**At om kortere eller længere af det, I mennesker kalder tid, vil du atter fødes på Jorden som et nyt menneske.**“

Evas hendøende øjne fik ny glans.

„Lyver du?“

Nej - vi lyver aldrig.“

Eva rynkede brynene i et forsøg på at koncentrere sig. Det mislykkedes. Det eneste, hun følte, var dyb forvirring. Hun rystede på hovedet.

„Jeg tror ikke på det!“ erklærede hun.

Fødes igen! Fødes! Det var for fantastisk. Ordet affødte kæmpemæssige syner af en uafbrudt kæde af fødsel og død helt fra - fra hvornår? Damen havde talt om urkimet. Helt fra urkimet! Det svimlede for Eva et øjeblik. Hun måtte have rede på det.

Har jeg da - hvordan skal jeg sige det, været født mange gange før?

„Ja - mange gange !“ kom det uden tøven fra Elvira.

„Det lyder helt tosset. Hvorfor lærer vi ikke om det i skolen?“

„**Den viden vil komme til mennesket sagte og ubemærket**, som når natteduggen falder på en udtørret ager,“ svarede Elvira gådefuldt.

Eva følte kulden brede sig længere op. Hendes sind var sprængfyldt med spørgsmål - og tiden var så kort. Hun krympede sig.

„Vær rolig !“ Elvira bøjede sig frem og svarede hendes halvt ubevidste sansninger. „Du får lov at blive på denne side forhænget, indtil vor samtale er slut.“

„Svar mig så på, hvorfor vi intet ved om, at vi har levet før. Alle mennesker går jo og tror, at de lever for første og eneste gang. Det har oven i købet dannet en kliché: Vi har kun dette ene liv, siger vi. Hvorfor kan vi ikke huske, vi har levet før?“

„Må jeg først få lov at korrigere dig. Der lever og har i mange tusinde år levet mennesker på Jorden, der ved, at de har levet før. Og denne viden vil, som jeg sagde før, brede sig også til denne del af verden, som du tilhører. At de fleste mennesker ikke kan erindre, at de har mange liv bag sig, skyldes det begreb, I mennesker kalder nåde.“

„Nåde !“

„Ja, af nåde bliver der draget et glemselens slør for, så I hver gang starter uden nogen bevidst fortid.“

„Skal det kaldes nåde?“ Evas stemme var sarkastisk. Livet blussede på ny op i hende. Hun havde altid holdt af at diskutere abstrakte emner, og samtalen begyndte at interessere hende på en mere upersonlig måde.

Atter nikkede Elvira.

„Ja, en nåde er det. Du aner ikke, hvor stor !”

„Sludder,” protesterede Eva, „forudsat, at du taler sandt, og at det er rigtigt, hvad du siger, må det da sandelig være en straf og ikke en nåde. For når vi bliver født blinde og uvidende som katekillinger, hvordan skal vi da kunne undgå at gøre de samme fejl om og om igen? Hvordan skal vi undgå at gå ind i en cirkel, som vi aldrig mere kan forlade? Og livshjulet vil dreje og dreje, mens vi begår de samme brølere atter og atter. Dersom vi derimod kunne huske de fejl, vi begik, ville vi kunne nå langt videre frem i udvikling på langt kortere tid.”

Dette var vigtigt. Eva følte, at det var den vigtigste samtale i hele hendes liv. Hun bad den Gud, hun ikke kendte, om kræfter til at gennemføre den.

Atter læste Elvira hendes tanker.

„Vær ikke bange! Dine kræfter vil slå til!”

„For meningen med alle disse liv er vel, at der skal ske en art udvikling?”

„Ja - og det lyder rigtigt, hvad du siger. Men dersom menneskene kunne genkalde sig deres mange liv, ville deres skyldbyrde vokse med antallet af liv, og de ville aldrig være i stand til at frigøre sig fra den og gå videre. De ville blive hængende i det morads, de selv havde skabt. Tænk på det primitive væsen, der slår sin broder ihjel for at æde ham. Han gør det uden at reflektere. Men en dag vil han indse det grusomme heri og holde op med at gøre det. Med en gryende etisk erkendelse går han da videre næste gang, han bliver født, i lykkelig uvidenhed om, at han i sit forrige liv var menneskeæder.”

„Ja, men os da? Os, der er mere udviklede, mere modne. Hvad er grunden til, at vi bliver født uden evnen til genkaldelse?”

„Enhver, der lever på denne Jord, føler sig moden.”

Elviras stemme havde en svag undertone af ironi. Så fortsatte hun alvorligt:

„Så meget kan jeg sige dig. Den dag, mennesket og hans klode er vokset til at kunne tåle at blive konfronteret med sin egen fortid, vil han også blive det. Ingen ved, hvornår det sker. Måske først om millioner af år.”

„Jeg ville kunne tåle at mindes dette liv!”

Eva sagde dette med overbevisning. Enhver svaghed var forsvundet fra hendes stemme. Hun kastede et langt blik tilbage over de mange år og syntes lige med ét ikke, der var noget, som kunne skræmme eller hindre hende. Tværtimod. Dette liv kunne blive en spore, hvis blot hun ikke glemte det.

„Det ville være et bevis på hele menneskehedens vegne,” mumlede hun. Så vendte hun sig mod Elvira.

„Jeg vil bevise, at mennesket allerede nu er modent til at konfronteres med sin fortid. Giv mig lov til at blive født omgående igen og med åben hukommelse for bare dette liv, jeg lige har levet!”

„Er dette virkelig dit ønske?” Elvira stirrede tvivlende på hende.

„Ja – åh ja - det ville jo være som at få lov at leve livet om igen. Lad mig dog forsøge,” tryglede hun.

„Du ved ikke hvad du beder om. Tænk over, at du måske bliver født blandt mennesker, for hvem alt dette vil være fuldkommen fremmed. Det vil da blive dobbelt tungt for dig at slæbe rundt med en fortid, som ingen kender, og som ingen andre har del i.”

„Nej! Nej! - det ville være vidunderligt.”

„Du sætter dig selv på en frygtelig prøve, menneskebarn,” indvendte Elvira, „og må nøje gennemtænke dit ønske, inden du tager din endelige beslutning.”

Men Eva ville ikke lytte.

„Jeg *har* besluttet mig!”

„Er du helt sikker?"

„Fuldstændig sikker!"

„Godt! - Hør så betingelserne. Om lidt vil jeg få dig til at sove ind. Mens du sover, vil du forlade dit gamle legeme

- og i stedet for at gå ind til meditation, vil du blive undfanget til et nyt liv. Når den tilværelse, du derved får, er til ende, kan vi atter tales ved."

„Er det de eneste betingelser?"

Elvira nølede.

„Sådan set, ja. Du vil i dit nye liv kunne huske alt om dette. Alt, undtagen mig. Hvis du vidste, at jeg følger dig, og du mindes vor samtale, ville det kunne få indflydelse på din handlemåde."

„Er der mere?"

Kun dette: næste gang vil du have ikke blot ét, men to liv at meditere over bag forhænget. Forstår du, hvad det kan komme til at indebære?"

Eva lå lidt hen i tavshed. Al den gru, hun havde følt, var borte. Hun følte sig let, varm og levende. Hun skulle ikke dø. Tværtimod skulle hun leve. Først skulle hun være baby og kæles for. Senere. .. senere skulle hun forsøge at leve sit liv bedre, anderledes... meget anderledes. Hun vidste, at hun gik ind til et lykkeligt liv. Hun smilede. Så fæstnede hun sit blik på Elvira og besvarede hendes spørgsmål.

„Ja - jeg forstår, hvad det kan komme til at indebære."

- Ved hendes seng sad en smilende, ung dame i grå spadseredragt.

„-sov så!" sagde Elvira... og tiden stod stille.

*

Bag forhænget stod flere af Elviras medarbejdere og ventede på hende.

Hun smilede til dem. „Hvordan gik det?" spurgte en af dem. „Hun ville have lov at leve sit liv om."

De mumlede - for det var ubegribeligt for dem.

„Jeg gav hende lov til at blive født med det samme - med erindringen om sit lige afsluttede liv i behold."

Atter lød en forbløffet mumlen.

„Vil hun klare det?" spurgte Pierre alvorligt.

Lad os håbe det!" Elviras stemme var lige så alvorlig.

„Lad os håbe det - ja, lad os håbe det," lød stemmerne som en gentagelse, en opløftelse af hendes håb.

Så opløstes de som skygger og gled bort, hver til sit job.

OPTAKT

*Hvor er vejen til lysets bolig,
og hvor har mørket mon hjemme?
(Job 38)*

Dorthe sad foran spejlet og nynnede, mens hun kritisk betragtede sit ansigt med de store, alvorlige grågrønne øjne og det svære, blonde hår, som var sat op i klassisk frisure. Frisuren fik hende til at virke ældre end sine atten år, konstaterede hun med tilfredshed. Hun dypede en finger i en af de mange krukker og smurte forsigtigt cremen ud over sin blege, sarte hud. Så kastede hun et blik på uret, fik pludselig travlt og duppede med rutinerede bevægelser pudderet på. I det samme ringede dørklokken.

„Niels!" sang det i hende.

Hun hørte sin mor lukke op og lavmælte stemmer udveksle høffighedsfraser.

Læberne fik en ekspresomgang med stiften. Så greb hun sin korte frakke og nærmest fløj ud af døren. I sidste øjeblik satte hun dog bremse på og gik ned ad trappen og hen over gulvet med stive, dameagtige skridt.

Niels stod og ventede på hende, lænet op ad dørstolpen.

„Hej," smilede han.

„Hej," svarede hun tilbage, lidt stakåndet. Så vendte hun sig mod sin mor, der stod i døren ind til stuen.

„Farvel, mor!"

„Farvel, Dotte! Mor jer nu godt begge to - og kom hjem, så snart ballet er forbi, hører du!" Dorthe havde et skarpt svar på læben, men tog sig i det.

„Det skal jeg nok mor!"

- Niels havde fået lov at låne sin fars bil. Dorthe sank ned i hynderne med et suk af velbehag og ønskede bare, at hotellet ikke lå så nær ved.

Niels betragtede hende, mens han drejede tændingsnøglen. Så yndig, hun var. Elegant var hun også. Rigtig en pige for ham.

Dorthe følte godt, han så på hende. Men hun turde ikke møde hans øjne. Hun følte forelskelsen lyse ud af sit ansigt.

- Sommerjazzballet var et af årets begivenheder i den middelstore provinsby. Snart sagt, alle byens unge mødte op. Men for Dorthe og Niels var kammeraterne den aften kun uvedkommende skygger, der svævede ligegyldigt rundt ude i periferien. De så kun hinanden. De sansede kun hinandens øjne og læber.

„Hov !" råbte Peter, da han dansede forbi. „Vent med det der, Niels, til du kommer udenfor!"

Niels kiggede ned på Dorthe.

„Skal vi ikke stikke af?"

Hun nikkede og fulgte ham tavs som i en drøm, mens han banede sig vej ud af menneskemængden.

Uden et ord startede han vognen og kørte mod stranden. Dorthe kunne ikke rive sig løs fra sin drømmeagtige tilstand. Det var, som om dette slet ikke skete for hende, men i en helt anden tid og med helt andre mennesker. Men da Niels omsider standsede vognen og vendte sig mod hende, gled hun ind i hans arme med en dyb følelse af, at alt var såre godt.

*

Eva havde et vidunderligt overblik.
Hun var som en boble, der steg og steg - og jo højere, hun steg, des større blev hendes evne til at skue.
Hun løste verdensgæder.
Gæderne om tid og rum og liv og død.
Der var ingen tid og intet rum.
Alt var lys og dirrende liv.
Døden?
Døden var en fiktion - en kæmpemæssig illusion!
Eva følte sig mere levende end nogen sinde før.
Men død var hun!
Hun lo en tindrende latter - og hendes latter gav genklang og rullede tilbage mod hende som ekkoet af latter fra millioner af kloder.
Dette var pragtfuldt. Storslået. Simpelt hen ubegribeligt.
Denne lysende, blå skønhed, som omgav hende til alle sider.
Denne brusende, overjordiske sang, som tonede ud fra universets dyb i fuldendte harmonier.
Og midt i det alt sammen hang hun og boblede af fryd.
- Da følte hun sig pludselig tvunget nedad i svimlende fart. Og da den vilde flugt standsede, befandt hun sig svævende i månelysset over en strand, som hun til at begynde med troede var mennesketom, indtil hun fik øje på to mennesker, som lå forenede i inderlig omfavnelse.
Hun betragtede dem nysgerrigt.
Sådan havde hun selv favnet og var blevet favnet for lang tid siden - for tusinder af år siden, før hun døde.
Eller var det ikke for tusinder af år siden?
Var det kun et sekund siden, måske ikke engang det?
„Jeg elsker dig, Dorte," hørte hun ham hviske, „elsker, elsker, elsker dig!"
„Ja, det er den gamle historie," tænkte Eva med noget af sin jordiske kynisme. „Sådan forsikrer de altid, når der er noget, de vil opnå.
Men da fik hun med ét øje på et klart, blåt lys, som omstrålede de to skikkelser.
„Ved Gud - det er jo kærlighed!" hviskede hun betaget. Pludseligt og voldsomt gik det op for hende, hvad hun skulle her. **De to - de to unge menneskebørn dér - skulle være hendes forældre.**
Nej !" hviskede hun, mens hun af al magt søgte at vige tilbage, bort fra dem. „Åh nej - jeg vil ikke! - Åh Gud, lad mig slippe!" bad hun.
Menneskelivet forekom hende med et lidet attråværdigt, grusomt og ubarmhjertigt, som det var. Med afsky mindedes hun et legemes tyngde og næsten ubevægelighed. Mobilitet, som kostede store anstrengelser, mens hun nu formåede at bevæge sig alfelet. ***Hvem ville mon frivilligt stige ned til det fængsel, livet på Jorden var?*** I hvert fald ikke hun!
Hun ville flygte, men formåede ikke at rokke sig af stedet.
Fortvivlet stirrede hun sig omkring efter hjælp.
Universets sang var stilnet.
Tystheden rådede.
Alt var tomhed.
Og pludselig susede hun atter nedad. Hun kæmpede forbitret og rædselsslagen for at holde sig oppe, men en kraft, hun ikke kunne se, men blot erkendte, drog hende ubarmhjertigt ned i nattemørket, hvor en nådig bevidstløshed lukkede sig over hende.
Eva var undfanget på ny.

LENE

Jeg priser dig, Herre!
fordi du har skjult dette for vise
og forstandige, og åbenbaret det for umyndige.
(Matth. 11. kap.)

Lene sad på gulvet og legede med kulørte kugler. Hendes mor var i færd med at sy en fin, ny kjole til hende.

Mor nynnede. Mor nynnede næsten altid. Det havde hun altid gjort.

Lene slap kuglerne og faldt i tanker.

Mor var „noen“.

Far var også „noen“.

Men lillebror Kaj - han var „ikke-noen“. Han var bare Kaj.

Lene rynkede eftertænksomt på sin næse.

Hvorfor var nogle mennesker „noen“ og nogle „ikkenoen“?

Mor - ja, hun var jo bare mor, men hun var også ..... „Mor!“ kaldte Lene.

Dorthe vendte sig om.

„Ja, min pige!“

Lene kom op at stå.

Hun iagttog længe skiftevis moderen og den elektriske symaskine, der summede svagt, når mor arbejdede.

„Engang havde du ikke sådan en symaskine, mor. Engang var den... sagde den... dadu-bada-du-bada-du-bada...“ og Lene drejede af alle kræfter på et imaginært håndtag.

Dorthe stirrede på hende. Nu kom Lene atter med noget, ingen af dem fattede. Der var ingen tvivl om, at barnet mente en af de gamle håndsymaskiner! Men hun havde jo aldrig syet på en sådan. De fandtes vist kun på museer nu. Hvor kunne Lene...?

Hun tog barnet på skødet.

„Fortæl mor, hvor du har set sådan en symaskine?“

Lene tog en hastig, dyb indånding og skulle til at sige noget, men tav. Det var for svært. Hun kunne ikke...

„Det ved jeg ikke,“ svarede hun lidt tvært. „Jo, du ved. Fortæl mor det.“

„Nej. Ingen steder.“

„Jo, Lene. Sig mor, hvor du så symaskinen! Vil du ikké nok?“ bad Dorthe.

Lene kikkede trodsigt på hende.

„Jeg har set sådan en -engang... og du har selv syet på den.“

Det sidste kom næsten uhørligt. Med sine tre år vidste Lene allerede, at der var visse ting, hun ikke kunne gøre andre begribeligt.

Dorthe sukkede.

Hvor havde Lene denne næsten uhyggelige - viden fra?

Og disse underlige ideer?

Hun ville spørge om mere, men Lene havde allerede vendt sig fra hende og var gået tilbage til sine kugler. Hun små-snakkede med sig selv. Med ryggen til hende sad Dorthe og holdt ørene stive. Hun ville så gerne forsøge at trænge ind i, hvad der rørte sig i hendes lille pige, men gang på gang måtte hun erkende, at hun stod magtesløs og næsten fremmed over for sit eget barn.

Nu lyttede hun skamløst.

Lenes røst havde opløftet sig i en slags hjemmegjort hymne: „Symaskine... symaskine... Eva leger... mor syr... Eva leger... mor syr... syr... syr.“

Dorthe vendte sig om mod hende. „Hvem er Eva?"
Lene smilede fornøjet op til hende. „Eva er Lene."
„Nå," søgte Dorthe at gå ind i barnets leg, „hedder du Eva i dag?"

Lenes smil stivnede. Hun så på sin mor med alvorlige øjne, men sagde ikke noget.
Med et suk vendte Dorthe tilbage til sytøjet.

Efterhånden som Lene voksede til, gav hun sine forældre årsag til mange spekulationer og bekymringer. Der var ikke længere tvivl om, at hun ikke var som andre børn. Mens lille Kaj voksede op, sorgløs og glad, blev Lene mere og mere stille og indadvendt. Hvordan ville det gå, når hun skulle i skole? Ville hun falde til mellem de andre børn, eller ville hun altid skille sig ud fra flokken og ende med at blive en særling? Blot hun dog ikke havde disse underlige ideer, hun somme tider luftede. Til tider kunne hun blive helt utilregnelig og hysterisk - og bagefter trak hun sig endnu mere ind i sin skal og var ikke til at komme nær.

Dorthe iagttog Lene, men blev ikke klogere af det.

Niels tog det knapt så tungt. Men engang imellem kunne Lene alligevel bekymre ham dybt, som dengang hun lagde sin kind ind mod hans og nulrede hans skæg.

„Engang havde du ikke skæg, far!"

„Nej - dit lille fjols. Da jeg var en lille dreng, havde jeg naturligvis ingen skæg. Det har ingen små drenge."

„Men da du var voksen, far - da havde du heller ingen skæg."

Det glimtede i Niels' øjne.

„Jeg var nu ikke særlig voksen, da jeg lagde mig skæg til," smålo han.

Lene ruskede hans ører.

„Nej far. Det er ikke det, jeg mener. Jeg mener - da du var far, og jeg var Eva og mor var mor, da havde du ikke skæg."

„Nej - men nu laver du i alt fald skæg med mig," lo Niels og svingede hende op i luften, men Lene fik et af sine anfald og sparkede, så Niels måtte sætte hende ned og klappe hendes ende for at få hende til at tie.

Men bagefter sagde han til Dorthe:

„Man skulle minsandten tro, at ungen har levet med os i en anden tilværelse," - *og det var det nærmeste til sandheden, Lenes forældre nogen sinde kom.*

- Men Lene glemte ikke episoden, hverken den eller andre, som fortalte hende, at hun havde kendskab til noget, ingen andre havde viden om. Og det fik til følge, at hun levede mere og mere i sin egen verden og blev mere og mere ensom. Men først oplevelsen med Jørgen lærte hende helt at skjule sin viden for omgivelserne.

Hun var gået med sin mor og lillebror, som endnu sad i klapvognen, en tur i parken - og pludselig havde hun fået øje på Jørgen ovre ved alle vipperne og gyngerne.

Hun slap sin mors hånd.

„Jørgen! Jørgen !" råbte hun glad.

Men Jørgen vendte ikke engang hovedet, skønt hun råbte af alle kræfter, mens hun løb hen imod ham. Så var hun brat standset. Var det alligevel ikke Jørgen? Hun startede igen langsomt hen imod ham. Og jo nærmere, hun kom, des mere sikker blev hun på, at det ikke var Jørgen. Men så havde han drejet hovedet, og deres øjne mødtes. Og da hun så ind i hans øjne, havde hun genkendt ham i et nu. Det *var* Jørgen.

„Hedder du Jørgen?" spurgte hun forsigtigt, belært af visse erfaringer.

„Nej, jeg hedder Kurt!"

Lene nikkede. Det kunne hun godt forstå. Hun hed jo også selv Lene, men *var* Eva.

„Men du *er* Jørgen, ikke?"

„Nej, dumme tøs - jeg siger jo, jeg hedder Kurt!"

„Ja, du *hedder* Kurt, men du *er* Jørgen," blev hun stædigt ved, „ikke også?"

Kurt, en dreng et par år ældre end hun selv, vendte sig fra hende med så dyb en foragt, som kun en drengeryg kan udvise.

„Årh - du er ikke rigtig klog!"

Det bævede om Lenes mund.

„Du er Jørgen - jeg ved, du er Jørgen !" råbte hun grådkvalt efter ham. Så vendte hun sig om og styrtede tilbage til sin mor, mens hun hulkede ubehersket.

„Men Lene dog!"

„Det var Jørgen - det *var* Jørgen - han siger, at han hedder Kurt, men han *er* Jørgen! Jeg ved det - og han siger, jeg ikke er rigtig klog!"

Dorthe strøg sit uforståelige barn hen over håret.

„Bryd dig ikke om ham," trøstede hun. „Han ved nok ikke selv, at han er Jørgen," tilføjede hun, bare for at sige noget.

Lene løftede et tårevædet ansigt op mod hende.

„Tror du, det var derfor, mor?"

„Ja, naturligvis," svarede Dorthe, glad for, at Lene tilsyneladende så let lod sig trøste.

„Ved du så heller ikke, at du er... mor?" spurgte hun i et svagt håb om, at mor alligevel vidste, hvad hun tænkte på. Men hun kunne aldrig udtrykke det, som hun ville. Hun var for lille - og det var for svært.

„jo-da," nikkede Dorthe.

Lene glemte Jørgen og blev jublende glad. Endelig forstod mor, hvad hun mente. Mens hun hoppede af sted ved siden af klapvognen med lillebror, stod munden ikke stille på hende. Alt, hvad hun havde oplevet indtil fem-års-alderen som Eva, kom snublende frem i en mængde: Kan du huske, mor?

„Kan du huske den sorte hane, vi havde, som jeg ikke kunne lade være med at drille. Og når jeg drillede den og gjorde nar af den, kom den farende og ville hakke mig. Og så hylede jeg og løb ind til dig. Og engang... engang havde du givet mig en suktermad, og jeg løb udenfor og spiste den, og så sagde hanen kykeliky, og jeg *kunne* ikke lade være med også at sige kykeliky - og så kom den farende og hakkede mig i ansigtet, så jeg kylede maden langt bort og dækkede hovedet. Og så åd den stygge hane min mad. Men så vred far også halsen om på den, og du kogte suppe på den. Og kan du huske Saga og Presto og Vips og Greta og alle de andre hunde. Hvor var de søde! Mor, skal vi ikke have en hund? Og hvorfor bor vi her i byen? Det var meget sjovere at bo på landet. Skal vi ikke flytte ud på landet igen, mor, åh, hvad?" Men uden at vente på svar, fortsatte Lene, som om hun var bange for at blive afbrudt:

„Og kan du huske, da lampen væltede, fordi Peter kom til at skubbe til bordet, da vi legede - og huset var lige ved at brænde - og jeg lå inde under sengen og ville ikke komme ud, fordi jeg var bange - og du hev mig ud og kylede mig ud af døren, for du var også bange for, at der skulle gå ild i mig!"

Dorthe lyttede med stigende uro til Lenes fabuleren. Skønt solen skinnede, og det var en varm dag, følte hun kolde gys løbe igennem sin krop. Hvad i alverden *var* det, Lene gik og snakkede om. Det var ikke det almindelige, sunde barns fantasier. Det var sygeligt. Barnet måtte have et spaltet sjæleliv. Hendes lille Lene måtte være syg, syg i sindet! Til sidst kunne hun ikke længere holde det ud. Hun greb Lene i armen og ruskede hende.

„Hold op, Lene, hold dog op! Det passer jo slet ikke, alt det, du fortæller. Det er noget, du går og digter."

Lene standsede brat midt i en længere udredning om noget med en båd og en hest.

Angsten kom og krøb ind over hende. Mor! Mor måtte da vide! Hun havde jo selv sagt... „Men... du sagde jo, at du godt vidste, at du var... mor."

„Ja, naturligvis ved jeg, at jeg er din mor, men det har jo ikke noget at gøre med alt det, du går og vrøvler om. Åh, Lene - hvorfor kan du ikke være som andre børn?"

Erkendelsen kom og stak forsigtigt prøvende snuden hen til Lene. Så gned den sig op ad hende, og til sidst bredte den sig ud og omslutede hende helt.

Hun havde troet, at alle mennesker også kendte nogle, der var „noen" og nogle, der var „ikke-noen". Nu forstod hun for første gang i sit korte liv, at hun var alene på en måde, hun aldrig før havde vidst.

Hendes lille ansigt lukkede sig sammen for Dorthes bekymrede øjne, og de små skuldre skød sig en smule i vejret, mens barnet atter krøb tilbage i det sneglehus, hun efterhånden kun sjældent forlod.

Fra den dag af blev det en sport for Lene at skjule, at hun ikke var som alle andre. Og det lykkedes over al forventning. Men inde i hende voksede der en spænding op, der aldrig fik lov til at blive afladet.

Lene kom i skole og blev, til sine forældres lettelse og glæde, udmærket tilfreds med det. Hun havde let ved at lære, og meget af, hvad hun skulle lære, behøvede hun ikke at koncentrere sig om, for det var, som om hun kunne det meste af det i forvejen.

Den første dag i skolen havde hun set sig søgende om. Så havde lettelsen bredt sig ud over hendes ansigt, da hun opdagede, at alle, både lærere og kammerater, var „ikkenoen".

Derefter gav hun sig selv lov til at være barn mellem børn - og derfor blev skolen heller ikke det problem, både hun selv og hendes forældre havde frygtet, om end hver på deres måde. - Og da hun klarede sig godt og helt lod til at have glemt sine underlige ideer fra sine første barneår, fik hun lov til nogenlunde at udvikle sig i fred og ro.

Men Lene havde ikke glemt.

Når forældrene troede, hun tumlede sig i leg med sine kammerater, sneg hun sig stille ind på sit værelse - og med hovedet hvilende i hænderne grublede hun i timevis over alt det, hun ikke forstod. Hendes taktsomhed og evne til at iagttage sig selv og andre modnede og udviklede hende langt foran sine jævnaldrende.

Som mindre havde hun aldrig et sekund været i tvivl om, at Eva var hende selv. At hun virkelig engang havde været Eva. Dengang havde hun ikke reflekteret over, hvordan eller hvornår. Nu trængte disse spørgsmål sig ind på hende. Og efterhånden som årene gik, kom tvivlen snigende. De mange tanker rykkede hende snart til den ene, snart til den anden side. Somme tider var hun stadig væk overbevidst om, at hun engang havde været Eva, selvom hun aldeles ikke kunne forklare sig, på hvilken måde. Andre gange var hun lige så overbevist om, at hun led af en form for sindssyge. Hun tænkte da på de mennesker, som var „noen" og genkaldte sig, hvad hun troede at vide om dem. Men når de ikke selv ville kendes ved noget, måtte det jo være forkert. Det måtte være hende, der tog fejl. Det var hende, der var unormal. Men hvem var så denne Eva, som følte så næsten håndgribelig virkelig og som fyldte hendes liv med minder?

En dag fik hun fat i bogen om „Evas tre ansigter" og slugte den begærligt, mens hendes hjerte hamrede og hun gang på gang måtte svælge, fordi hendes mund og hals var brændende tør. Lige, da hun havde læst den, syntes hun, at alt, alt for meget passede på hendes eget tilfælde. Der var nok ingen tvivl om, at hun led af en svær personlighedsspaltning. Tanken fyldte hende med frygt og hendes fantasi blev befolket med alvorlige, hvidklædte læger, der stillede indviklede spørgsmål.

Senere blev hun dog klar over, at så måtte andre - far og mor for eksempel - jo da kende hende som den anden person også - og det var jo netop det, de ikke gjorde.

Lene gik tilsyneladende upåvirket rundt i en verden, der forekom hende mere og mere fremmed og uforståelig, jo ældre, hun blev. Og bag hendes smilende udseende gemte der sig en forskræmt lille sjæl.

Men af og til hændte det, at hun greb sig i at føle en smule foragt for dem, der „ingenting forstod". Hun blev en dag opmærksom på en samtale mellem hendes far og mor, som diskuterede et politisk spørgsmål. Og hun opdagede, at hun næsten ord til andet kunne forudsige, hvilke argumenter, hendes far ville bruge, og hvilke indvindinger, moderen ville komme med. Mens hun lyttede, kom tanken ud af den blå luft:

„Sådan har de snakket sammen i hundrede år, og sådan vil de blive ved med at snakke sammen de næste hundrede... Herregud !"

Hun følte sig med ét langt ældre og mere livserfaren. Men følelsen forsvandt så hurtigt, som den var kommet, for det var jo hende - og ikke de andre - der var unormal.

- Da Lene begyndte at gå til konfirmationsforberedelse, og det viste sig, at præsten var ung og fremskridtsvenlig, besluttede hun at forsøge at tale med ham om sit problem. Ikke fordi hun var autoritetstro i særlig høj grad, men da hun ikke turde gå til sin læge af angst for at blive indlagt på nerveklinik, kunne hun da prøve at snakke med præsten, som jo da også havde studeret og også havde tavshedspligt.

En dag tog hun derfor mod til sig og gik op og ringede på døren til præstens lejlighed.

Han lukkede selv op.

Men er det dig, Lene! Kom endelig indenfor!"

Han slog gæstfrit døren op og gik til side.

Lene nærmest ålede sig ind.

Da hun mødte præstens kristen-glade og selvtilfredse mine, fortrød hun bitterligt, at hun var kommet.

En tåbe, hun var! Hvad ville hun her efter? Hvordan havde hun så meget som et øjeblik kunnet tro, at en præst ville hjælpe hende? Om også han var sjælesørger, hvilket vel måtte betyde noget med at helbrede sjæle...

Præsten anviste hende plads over for sig, og hun satte sig på den yderste kant af stolen.

Hvad kunne hun finde på i en fart?

„Det - det var bare - salmeverset," begyndte hun stammende. „Jeg kan ikke huske, hvilket salmevers, vi fik for til i morgen."

Præsten fortalte hende det, men blev siddende. Han var ganske klar over, at det ikke var salmeverset, der havde drevet Lene op til ham. Havde hun religiøse anfægtelser? Eller var der noget med en dreng? Nok snarest det sidste.

„Var der ellers noget, du ville, Lene?" spurgte han venligt.

Nej - nej. Det var bare salmeverset."

„Og ellers har du ingen problemer?" smilede han.

„Nej!" sagde Lene også ham ind i øjnene.

„Godt - jamen det var rart, min pige. Så ses vi i morgen!"

Lene lukkede døren efter sig med et lettelsens suk. At hun havde været så naiv at tro, at hun kunne tale med - nogen som helst - om Eva. Præsten ville have troet, ligesom de troede, da hun var lille, at hun ikke var rigtig klog. Han havde siddet dér i sin store stol og kikket på hende, som om han ville undersøge hver tomme af hendes sjæl. Og hun havde næsten ikke kunnet få et ord frem. Hun skuttede sig.

- Det var godt, hun ikke havde røbet sig.

- Hun fortsatte i skolen. Når hun var færdig med gymnasiet, skulle hun på universitetet. Hun ville studere psykologi og psykiatri. Hendes eget tilfælde havde gjort hende mere end almindelig interesseret i menneskets sunde og syge sjæleliv.

- Og så en dag, da hun gik fra skole, som sædvanlig fordybet i sine egne tanker, så hun Lars komme lige imod sig.

„Lars!“ var hun lige ved at råbe, men tog sig i det.

Med bankende hjerte vendte hun om og fulgte efter ham. Det *var* Lars. Ikke som før, men alligevel...

Lars!

Han *måtte* kunne kende hende.

Hun manøvrerede, så hun atter kom til at møde ham, og i samme øjeblik, hun var ud for ham, stødte hun ligesom tilfældigt imod hans arm.

„Åh, undskyld,“ mumlede hun, mens knæene rystede voldsomt under hende, og hendes hjerte hamrede, som ville det sprænge sig en vej ud.

Et par blå øjne mødte hendes et sekund. Udtrykket var ligegyldigt. Så løftede han langsomt den ene hånd og strøg ned over sit ansigt som for at viske noget fremmed bort. Hans blik blev skarpt. Så slappede han af.

„Alt forladt,“ vinkede han hende af, mens han smilte stort. Så fortsatte han sin vej.

Lene så efter ham.

LARS

*Thi for et træ er der håb. Fældes det,
skyder det atter, det fattes ej nye skud.
Ældes end roden i jorden, dør end
stubben i mulde, lugter det vand, får det
nye skud, skyder grene som nyplantet
træ. Men dør en mand, er det ude med
ham, udånder mennesket, hvor er han
da?*

(Job, kap. 14)

Hendes næsebor registrerede lugten af forrådnelse. Var det efterårsmulden eller blot kadaverlugt? Hun løftede øjnene mod præsten, der stod og mumlede middelalderlige besværgelser over graven.

Hans ord sagde hende ikke noget.

Ingen ting sagde hende noget.

Hele denne forestilling var latterlig og intetsigende.

En forældet kult.

Et slæbende, kristeligt hedningeritual.

„Af jord er du kommet !”

Jord. Støv. Hensmuldren. Visnen.

Nej! !” Eva greb frem for sig for at finde støtte. Der var ingen støtte.

Skyerne jog vildere og vildere. Blæsten tog til.

Hun så på blomsterne i sin hånd. Man forventede, at hun skulle kaste dem ned i graven til ham.

Til Lars.

Hvad sagde præsten nu? Ingenting? Nej, han var endelig færdig.

Lars' bror takkede følget. Hans stemme knækkede over.

Eva kastede blomsterne.

„Jeg vil ikke sige farvel. Det er jo ikke Lars. Det er ikke dig, Lars, der ligger dernede. Lars - hvor er du?”

Stormen jog hende hjemad.

Lars!

Gik han ikke her ved siden af hende, som han plejede -som altid?

Til jord skal du blive!” „Nej, nej! Ti stille!”

„Lars - du er ikke derude, vel? Du er her - ved siden af mig - er du ikke?”

„Jo,” svarede Lars.

„Vi følges ad, som vi plejer, ikke, elskede?” Lars smilte og trykkede hendes arm.

„Jo,” svarede han igen.

„Elsker du mig, kæreste ?”

„Altid - altid - ud i al evighed - evighed - selv om du skal blive til jord - til jord skal du blive - til jord. .

- Lars var død!

Omsider forstod hun det.

Og hun døde sammen med ham, fordi han var levende, og så var han pludselig død. Når Lars kunne dø, kunne alt ske. Derfor måtte hun også selv dø. - Nej, ikke bevidst. Bevidst var hun levende nok - passede sit arbejde, spiste og sov.

Det var ubevidst, hun døde. Hun kunne ikke selv gøre for det eller mærke det. Hun vidste heller ikke selv, at hun var død. Men det var hun, selv om hun ikke var begravet.

Og hun kunne være blevet ved med at være død resten af sit liv, hvis der ikke var blevet hængt transparenter op for hendes ansigt, hvorpå der stod skrevet med så store bogstaver, at hun ikke kunne undgå at se dem, selv om hun drejede hovedet bort:

„Af jord er du kommet - til jord skal du blive!”

Hun gemte ansigtet i hænderne, men det hjalp ikke. De hang der stadig væk - lige foran hendes øjne.

Hvorfor?

Hvorfor altid dette - disse trøstesløse ord?

Ingen fortsættelse.

Havde mon præsten sagt den, fortsættelsen?

Sagt: „Af jord skal du igen opstå!”

Havde han sagt det?

Hun kunne ikke huske det.

Han havde nok ikke sagt det.

Men fortsættelsen *var* der jo, enten han nu havde sagt den eller ej. Den stod vel i Bibelen et eller andet sted. Var i hvert fald vedtaget. Vedtaget? En del af kulten...

Men Lars var død. „Af jord...”

Kristendommen.

Gud!

Hun troede ikke på kristendommen. Slet ikke på Gud. Ikke længere.

Lars var død. Han var levende, og så var han pludselig død.

Og Eva var atten år og havde ingen Gud.

Men hun vidste, at hun aldrig ville komme til at elske nogen anden.

„Lene! Hvad er der i vejen. Er du syg?”

Hun rettede sig op med et sæt og opdagede da først, at hun slapt var sunket tilbage mod en husmur. Hvor længe havde hun stået her?

„Jeg? Nej - jeg fejler ikke noget.”

Jan smilte.

„Jeg troede knage’me, du stod og var ved at besvime. Du ser ud, som om du lige har set et spøgelse.”

Hun var lige ved at udbryde: „Det har jeg også,” men satte som sædvanlig bremsen på.

Jan så undersøgende på hende.

„Du er lidt bleg om næsen.”

„Det - det betyder ikke noget.”

„Jeg må vist alligevel hellere følge dig hjem.”

Hun mandede sig op til at svare frisk:

„Nej - er du tosset? Du gider ikke engang gå så langt. Jeg bor pokker i vold i den anden ende af byen - og jeg spadserer altid for at få lidt frisk luft i lungerne efter skolen.”

„Hvad kender du til, hvad jeg gider og ikke gider, lille dame. Går du, så går jeg også. Kom her!” Han tog hende uden videre under armen og trak hende med.

De gik lidt uden at sige noget. Jan skottede ned til hende.

„Hvorfor er du altid så tavs? Har du huslige sorger?”

„Næh - hvad mener du egentlig?”

Han lo.

„Vrøvl med ophavet (forædlerne) og sådan noget. Der kan være så meget...”

„Nej - de er såmænd meget fredelige.”

Lene gik og tænkte på, at egentlig var Jan den dreng i skolen, hun bedst kunne lide. Ikke fordi, hun var snerpet, men - de var nu for frække. Hun tænkte krampagtigt på skolen og kammeraterne for ikke at komme til at tænke på Lars - og alt det andet.

Mens hun i realiteten havde stået og lænet sig op ad husmuren, havde hun oplevet Lars' begravelse med en tydelighed, som var den foregået lige foran hendes øjne. Og nu havde hun mødt ham! **Ganske vist så han anderledes ud, men det var Lars.** Hun kendte ham. Åh! - Hun bed tænderne sammen og vred sin hjerne for at finde på noget at sige til Jan, som gik der og ingenting anede. Men før hun havde fundet et emne, hørte hun sig selv sige:

„Jan - jeg må tale med dig - om... om mig selv. Jeg ved ikke mine levende råd.”

Jan standsede og så ned på hende.

„Så er der altså alligevel noget. Jeg tænkte det sgu' nok.”

Hun nikkede og havde allerede fortrudt. (*no;angret*) Det nyttede jo ikke noget at tale med - nogen som helst.

Jan fortsatte intetanende:

„Vi finder en bænk i anlægget, hvor vi kan sidde og snakke i fred og ro.”

Selvfølgerlig skulle Lise og Irma dukke op netop i dette ubejlejlige øjeblik.

„Næh! Sikken et par turtelduer!” Lise gjorde et mislykket forsøg på at kurre.

Jan stivnede.

Og Lene kom i tanke om, at der vist var noget mellem Jan og Lise. Hun gjorde sig lempelig fri af hans arm.

„Lene blev dårlig. Så nu følger jeg hende hjem,” sagde Jan.

Lene kunne ikke lide hans undskyldende tone.

Irma lo.

„Hører du, Lise! Lille, sarte Lene blev dårlig, så nu må store, stærke Jan bære hende hjem !”

Lise fik et ondt glimt i øjnene.

„Hold neglene fra Jan - det råder jeg dig til!” truede hun.

Lene bestemte i et nu, at hun aldeles ikke ville holde sine fingre fra Jan. En hidtil ukendt trods banede sig vej op i hende. Fortidens skygger forfulgte hende. Godt! Hun ville kæmpe imod dem. Hun ville leve sit liv fra nu...

„Kom, Jan !” sagde hun roligt og var allerede gået.

Jan tøvede. Men noget i hendes tone fik ham til at reagere. Et øjeblik efter var han på siden af hende.

En skraldende latter fra pigebørnene fulgte dem på vej.

De småsnakkede, indtil de nåede parken. Jan drejede ind ad en sti, og Lene fulgte villigt med, mens trods, iver, kampmod og længslen efter livet kæmpede om herredømmet i hendes sind. De satte sig på en bænk, halvt skjult af et buskads. Jan havde lidt genert sat sig et lille stykke fra hende. Hun lo pludselig og rykkede nærmere. Og da han forbavset vendte sig mod hende, slog hun armene om ham og kyssede ham, indtil de begge trak vejret i korte, stødvise gisp. *Hun vidste godt selv, at det var en psykopatisk måde at opføre sig på, men åh - det var dejligt at glemme og blot være en ung pige på en bænk sammen med en ung mand.*

„Lene !”

„Jan - jeg elsker dig - forstår du da slet ingen ting?”

Han holdt hende et øjeblik ud fra sig. „Var det det, du ville fortælle mig?” Hun nikkede energisk.

Jan var forbløffet. Det havde hun sandelig gået stille med. Han så på hende og blev mandfolkekry. Tænk, at en pige som Lene gik og var forelsket i ham. Han ville omfavne hende, men hun holdt ham tilbage.

„Jan - hvad med Lise!”

„Lise - det drog! Hun kan rende mig..." sagde han overgivent.

„Mener du det?"

„Ja, det ved Gud, jeg gør !"

„Sværg!"

„Jeg sværger !"

Med et tilfreds suk puttede hun sig atter ind til ham. Længe sad de således. Til sidst rejste de sig - lidt fortumlede - og gik langsomt hjemefter.

- Lene gik lige ind på sit værelse, da hun kom hjem. For et syns skyld lagde hun en opslået skolebog foran sig, inden hun satte sig i sin sædvanlige stilling med hovedet hvilende i hænderne.

Da hun så voldsomt havde erklæret Jan sin kærlighed, havde hun - næsten - selv troet på den. Her - i sit nøgterne værelse - kunne hun ikke længere lyve for sig selv. - Det var alle minderne om Lars og deres unge, heftige forelskelse, der havde fået hende til at kravle ind i armene på Jan. Sorgen over Lars havde været så frisk og levende, at hun næsten var parat til at sværge på, at hun lige havde været igennem den.

Den uløselige konflikt mellem noget, hun ikke vidste, hvad var, og livet, som lokkede og kaldte med alle sine krav, der skulle opfyldes - alt dette jog igennem hende og rejste endnu et krav i hende - kravet om normalitet. Hun følte sig på én gang som en flygtning og som en fange, der aldrig ville være i stand til at forlade sin celle, men altid ville være henvist til at nøjes med at skimte verden gennem gitteret.

„Lene !"

Hun rejste sig langsomt og vrangvilligt.

„Ja, mor!"

„Værs'god - vi skal spise !"

„Tak!"

- „Må (*no;kan*) jeg gå i biografen i aften?" spurgte hun, da hun havde sat sig ved bordet.

„Ja, det må du, min pige," svarede hendes mor.

Lene gik sjældent ud om aftenen - og derfor blev det hende aldrig nægtet, når hun endelig bad om lov.

„Hvad går der?" spurgte Kaj med munden fuld af mad. Hun var lykkelig over, at hun havde husket at spørge Jan, så hun kunne svare ham.

„Toldere og Syndere !"

„Den er skidegod! Mor, må jeg ikke gå med Lene?"

„Kaj - dit sprog !" Dorthes stemme var skarp.

Lene greb ind.

„Jeg vil slet ikke ha' dig med! Jeg skal være sammen med nogle kammerater fra skolen, og jeg skal ikke have dig rendende i hælene på os. Basta."

Forældrene så lidt forbavsede på hende, men sagde ikke noget.

„Ja, nu undrer I jer," tænkte hun trodsigt, „men sådan bliver det herefter."

Kaj gav ikke op.

„Hvem kammerater?" spurgte han, stadig væk fuldt optaget af at skovle ærter ind.

„Det hedder: hvilke kammerater," rettede Lene.

„Hvilke kammerater, så?"

„Det kommer ikke dig ved!"

Niels løftede øjnene fra tallerkenen og så over på sin datter. Han så, at hun var yndig med sit lyse hår, de mørke, fint aftegnede øjenbryn og den sarte teint, hun havde arvet efter Dorthe. Han konstaterede, at blusen var begyndt at runde kraftigt over brysterne.

Lene var ved at blive voksen.

Der kom en underlig blidhed i hans blik. Hun mindede slående om Dorthe, da hun var i samme alder. Han flyttede uvilkårligt blikket fra Lene over på sin kone, hvis modne skønhed slog ham i møde med en fysisk magnetisme. Derefter lod han blikket hvile på sin søn, som var lidt mørkere end de to, og en køn dreng med blanke, lysvågne øjne og et smil, der var svært at stå for.

Han følte sig i dette øjeblik som en meget lykkelig mand.

- Lidt akavet fik de to startet i sin tid, da de pludselig måtte gifte sig kort efter en åndeløs lykkelig strandudflugt. Men det havde flasket sig - og skønt de i de første år havde haft en del bekymringer, dels af økonomisk art og dels på grund af Lene, som dengang så ud til at ville vokse op med noget skævt i sin sjæl, så var begge dele nu et overstået stadium. Han lagde spiseredskaberne fra sig og lænede sig tilbage.

„Lene har ret, Kaj - det kommer ikke dig ved !” sagde han så.

Kaj surmulede. Så blev han ond.

„Alle de kammerater - det er nok kun en,” hånedes han i et desperat forsøg på at få forældrene til at sende ham med for at holde øje med Lene.

Både Dorthe og Niels så på Lene. Hun mødte roligt deres øjne. Helt fra lille af var hun vant til at skjule, hvad hun tænkte på. Nu fløj ikke så meget som skyggen af en rødme over hendes upåvirkelige ansigt. - Et lille smil begyndte at dirre i Niels' mundvige.

„Om så var - var der endnu mindre grund til at have dig på slæb,” sagde han lunt.

I det øjeblik elskede Lene ham.

- Lene begyndte at blande sig med andre unge. Sammen med Jan gik hun i biografen om onsdagen og til dans om lørdagen. Og Jan blev mere og mere forelsket i hende. Snart hentede han hende åbenlyst hjemme hos forældrene, og i skolen var de allerede så småt begyndt at blive accepteret som et par.

Men Lene vidste nu, at der aldrig ville komme noget ud af det. Hendes vilde trods mod livet var stilnet af for en stund, skønt den lå lige under overfladen på hendes rolige væsen. Længslen efter et normalt liv forlod hende aldrig, men det net af noget ukendt, hun var spundet ind i, formåede hun ikke at frigøre sig for.

Og inde i sig gemte hun på mindet om et par stærke, blå øjne, der et øjeblik havde mødt hendes, og en hånd, der forvirret havde strøget ned over et ungt ansigt.

Lars!

At Lars egentlig var død, ville hun ikke tænke på. Og at den Lars, hun på en eller anden måde engang havde mistet og den Lars, hun den dag havde mødt på gaden, ikke mindede ret meget om hinanden, havde hun glemt. I hendes vågne drømme gled de to ud i ét, og blev til blot: Lars.

Hendes Lars, som hun elskede.

På gaden spejdede hun ustandselig efter ham, og når hun mente at se et glimt af ham, var hun ikke sig selv flere timer efter.

Han havde været „noen” på en helt anden måde, end de andre „noen”, hun kendte eller havde mødt. At han var en af „dem”, vidste hun godt. Men han var alligevel ligesom mere. Af større betydning. Kom hende ved på en helt anderledes måde end alle andre.

Hun måtte møde ham igen. Og så ville hun ikke lade sig chokere som sidste gang, men roligt gå hen til ham og sige:

„Goddag, Lars. Kan du kende mig?”

Således fantaserede hun. Men hun vidste godt med sig *selv*, at sådan ville hun aldeles ikke bære sig ad. Snarere ville hun flygte langt bort.

På sygehuset var der blevet ansat en fuldt uddannet psykiater - en overlæge fra København.

Da Lene hørte det, begyndte hun at fatte nyt håb. Familiens egen læge, som kendte hende fra fødslen af, og som havde hjulpet hende igennem kighoste og mæslinger og andre ubehagelige børnesygdomme, havde hun aldrig kunnet tænke sig at betro sig til. Men en sjælelæge! Oven i købet en helt fremmed, som ikke kendte hendes forældre eller vidste, hvem hun var. Det var straks noget helt andet.

Hun sad i flere timer og gjorde op med sig selv. En nagende frygt for indlæggelse - en frygt, der i mange år havde luret i hende, faldt over hende gang på gang.

„Men hvad så?“ spurgte hun sig selv. „Hvad så, om jeg virkelig bliver indlagt?“ Masser af mennesker havde været det og var kommet ud, og havde levet et lykkeligt og normalt liv bagefter.

Hun fik en aftale i stand med lægen, og hun var rolig og fattet, da hun stod uden for hans dør. Hun havde taget springet nu. Når hun gik herfra, ville hun vide, om hun virkelig var sindssyg.

Overlægen sad bag sit skrivebord, da hun trådte ind. Det første indtryk, som hun bibeholdt, var en rolig, velafbalanceret personlighed, et menneske, der hvilede trygt i sig selv. Bag brilleglassene lyste et par milde, brune øjne hende i møde. Øjne, bag hvis blidhed hun anede en skarp intelligens.

Lene fattede straks umådelig tillid til ham.

Han indbød hende til at sidde ned, og betragtede hende nogle øjeblikke, før han spurgte:

„Hvor gammel var det, De var, frøken Larsen?“

Hans stemme var lige så behagelig som hans ydre.

„Atten !“ Lene rømmede sig for at få en hårdnakket klump, der havde sat sig fast i hendes hals, bort.

„Og De bor?“

„Kastanjeallé 15!“

Hos Deres forældre?“

„Ved Deres forældre, at De har opsøgt mig, frøken Larsen?“

Lene rystede tavst på hovedet.

„De har altså ikke fortalt dem det?“

„Nej,“ svarede hun lavt.

Lægen smilede godmodigt.

„Og De vil helst have, at Deres besøg her bliver mellem os?“

„Godt! - Men så gætter jeg vel heller ikke helt forkert, når jeg tror, at det er Deres forældre, De har problemer med?“

Lene rystede på hovedet.

„Nej - ikke med mine forældre - sådan da - kun med mig selv !“

Det glimtede bag brilleglassene.

„Jaså,“ sagde han langsomt. „Fortæl mig det hele, frøken Larsen, helt fra begyndelsen.“

„Fra begyndelsen?“

„Ja - hvorfor ikke?“

Lene løftede hovedet og så lægen i øjnene.

„Fordi - det er så langt tilbage, som jeg kan huske.“

Overlægen smilte.

„Så begynder vi dér!“

Lene fortalte. I begyndelsen hakkende og stammende sig frem. Men lægen lod hende have god tid. Og hans ro smittede hende. Inden hun selv vidste af det, havde hun fortalt ham det hele. Om de mennesker, hun somme tider traf, som var „noen“ (*som hun på en måde bare vidste at DE kendte hun fra før engang...*)- Et udtryk, hun ved sig selv havde brugt om dem, siden hun var ganske lille, og uvilkårligt var blevet ved med at benytte, fordi hun ikke kunne finde nogen mere dækkende betegnelse. Hun fortalte om den Eva, hvis minder, hun slæbte rundt med. Om, hvordan hun gang på gang havde forsøgt at forklare andre alt dette, først sine forældre, siden små kammerater og til sidst præsten, men enten var hun blevet misforstået, eller modet havde svigtet hende. Om, hvorledes hun havde gået og kæmpet alene med sig selv og forsøgt at finde ud af tingene. - Og til sidst fortalte hun ham om Lars. Lars, som hun havde mødt på gaden og hvis begravelse, hun derpå omgående havde overværet.

Og efterhånden, som hun berettede, følte hun for første gang, så langt tilbage, hun kunne huske, en velgørende afslappelse og noget, der lignede fred, liste sig ind over sig, uden at lægge mærke til, at lægen blev mere og mere alvorlig og tankefuld, mens han sad og strøg sig over hagen med langsomme bevægelser.

Endelig lænede hun sig udmattet tilbage i stolen og tav.

Komme, hvad der ville! Nu havde hun sagt det allsammen. Hun følte den resignerede ro, der kan være i at hengive sig i sin skæbne. Så så hun på lægen og søgte at læse noget i hans ansigt. Det var uigennemskueligt.

„Har De - under disse oplevelser - en følelse af spaltethed? Eller som om De forlader Deres eget legeme og går over i et andet?“

Lene tænkte sig om og rystede så på hovedet.

Nej! Kun, som om... ja, De ved, som når man træffer en, man ikke har set længe?“

Hun så spørgende på lægen.

„Ja?“ opmuntrede han hende til at fortsætte.

„Så - samtidigt med, at man siger goddag og ’hvordan har du det’ - kommer der en mængde i ens tanker - erindringer om ens tilknytning til ham eller hende!“

Lægen sad tavs et øjeblik. Så forsøgte han igen.

„Viser dette - dette fænomen sig som en art tvang - som om en magt, der er stærkere end De selv, ligesom overvælder Dem?“

Atter tænkte Lene sig om en stund, før hun svarede. Så gik det med ét op for hende, hvor lægen ville hen.

„Nej - det er ikke, som når man må tælle vinduer og døre og gå tilbage for at slukke for strygehjernet, skønt man godt véd, at man har gjort det - eller lade være med at træde på stregen mellem fliserne på torvet.“

Hun kunne ikke lade være med at smile.

Overlægen smilede også. Så blev han atter alvorlig og tankefuld.

„De har fremstillet Deres problemer meget klart, frøken Larsen. Og i modsætning til neurotikerer er De gået lige ind til sagens kerne. Der er heller ikke nogen indikation for, at det er en psykose, De lider af. Eller noget manisk. De kan derfor roligt tro mig, når jeg siger, at De er sjæle karsk (*jordnær*) og så sund som nogen.“

Lene åndede dybt ind.

Men," han gjorde en pause. „Jeg kan ikke hjælpe Dem, frøken Larsen. Og jeg tror heller ikke, nogen anden kan. *Deres problemer ligger - desværre - langt uden for vort erfaringsområde.* De må forstå, at psykiatrien er en forholdsvis ny videnskab. Og de mange

afkroge i menneskets sjæleliv er endnu ret uudforskede. Hvad der får Dem til at have disse underlige oplevelser, ved vi for eksempel ikke. Jeg er fuldstændig klar over, at der må være en årsag. Hvori denne årsag bunder, kan jeg blot ikke sige, og jeg tror ikke, det nytter at efterforske den - på nuværende tidspunkt."

Lene sad og brændte med et spørgsmål.

„Men er der da ikke andre... jeg mener... ?"

„Jeg har kun kendskab til et eneste tilfælde - en mand et sted nede i Jugoslavien, som påstod, at han kunne huske sit sidste liv. Jeg fæstnede mig ærlig talt ikke særligt ved det."

„Sit sidste liv... jamen .

„Naturligvis er det noget sludder, men det dukkede frem hos mig, da jeg hørte Deres historie."

Lene sad tavs. Overlægen mente at kunne læse en dyb skuffelse i hendes ansigt. Han lænede sig frem og sagde venligt:

„Kom herop, så tit, De vil, frøken Larsen. Og hver gang, De synes, at menneskets uforstand bliver for tung at bære alene, vil De så godt tænke på mig? Jeg vil altid med største interesse lytte til, hvad De har at fortælle - og hvem ved?"

- han smilede opmuntrende, „- måske vil, efterhånden som tiden går, årsagen til Deres oplevelser blotte sig selv gennem en eller anden tilfældighed, som vi må passe på ikke at overse."

Han rejste sig.

Lene blev sig bevidst, at hun allerede havde lagt beslag på alt for meget af en travl læges tid.

Hun kom hurtigt op af stolen.

Overlægen rakte hende hånden. I hans ansigt læste hun en varm, dyb medfølelse.

„Tak, overlæge, fordi De ville lytte til mig. Det har hjulpet," smilede hun til ham.

Kom igen, når De vil, frøken Larsen. Og held og lykke!"

- Mens Lene langsomt gik hjemefter, blev en tanke ved at hage sig fast i hende.

„Der var en mand et sted nede i Jugoslavien, som påstod at kunne huske sit sidste liv," havde lægen sagt. - Han havde kaldt det sludder. Og selvfølgelig måtte det være sludder. Men hun kunne ikke ryste tanken af sig igen. Den blev ved at sætte sig på hendes skuldre. Var der alligevel noget om det? Havde nogle mennesker virkelig levet mere end én gang?

Sjælevandring?

Hun kom i tanke om, at hun i skolen havde lært noget om, at et eller andet folk - hinduerne var det vist – troede på sjælevandring. De troede på, at man i livet høstede lønnen for gode og onde gerninger, begået i et foregående liv. Havde man været meget ond, kunne man risikere, at ens sjæl fór i et eller andet dyr - en skrubbtudse eller en slange, for eksempel.

Årh pjat! Det var bare dum overtro!

Lene virrede med hovedet - skød alle mørke tanker til side, løftede ansigtet op mod den varme forårssol og fremskyndede sin gang.

En lille glæde boblede i hende.

Hun var *ikke* sindssyg.

Det var det vigtigste.

JOHNNY

*Læg mig som en segtring
på dit hjerte, som et armbånd på din arm!
Thi kærligheden er stærk som døden...
Mange vande kan ej slukke den,
strømme ej skylle den bort.
Gav nogen alt godt i sit hus
bort for kærlighed,
hvem ville agte ham ringe.
(Højs. kap. 8)*

Lene sad i sit værelse på kollegiet med en opslået bog foran sig. Hun læste ikke. Efter endt studentereksamen var hun søgt ind på Københavns Universitet som psykologistuderende. Siden sit besøg hos lægen var hendes ønske om at udforske menneskets sjæleliv tiltaget.

Jan skulle læse i Århus. Lene var skiltet fra ham med en følelse af lettelse. Hun håbede på, at han hurtigt ville glemme hende for pigerne i Smilets By.

Hun havde trukket vejret mere frit, da hun forlod byen der hjemme. I sin naivitet havde hun troet, at hun dermed også lagde luft mellem sig og alle dem, der var „noen“.

Mindet om Lars var det lykkedes for hende at tvinge allerbagest i sin bevidsthed.

For det nyttede jo ikke noget.

Det var det rene galskab.

Og herovre var det ligesom lettere for hende at presse ham ud af sine tanker.

Desuden havde samværet og samkvemmet med de nye kammerater givet hende så meget andet at tænke på. Og de fremmede forhold på universitetet og det nye studium havde givet hende rig lejlighed til at glemme.

Indtil i dag!

For i en af de lange gange på universitetet havde hun mødt Johnny!

Hun var vaklet hen på sit værelse og havde kastet sig på sengen, mens minderne stormede ind over hende og forsøgte at drukne hende. Det var, som om hun denne gang ikke ville få lov til atter at dukke frem til overfladen, men skulle gennemleve hele Evas tilværelse. Hvor længe, hun havde ligget således, vidste hun ikke. Veninderne havde savnet hende og banket på hendes dør, men hun havde ikke formået at lukke op, blot sagt, at hun var lidt dårlig og helst ville være i fred. Efter en tids parlamentaren blev de trætte og gik.

Og nu sad hun her.

Og vidste - som så mange gange før - hverken ud eller ind. Kunne ikke læse eller foretage sig noget som helst.

Johnny! ...!

*

Eva stønnede i søvne, vendte sig i sengen og vågnede helt. En bar, buttet arm rakte ud og tændte sengelampen. Hun greb vækkeuret, stirrede et øjeblik på det og rystede det. Var klokken virkelig ikke mere end godt midnat? Hun syntes, hun havde sovet længe.

Hun skævede til den tomme seng. Johnny havde så bestemt lovet at komme hjem i aften.

Tidligt!

Hun havde haft et festmåltid parat til ham. Børnene havde været henrykte over al den fine mad. Gudskelov, at de endnu var så små, at de ingenting forstod.

Johnny var naturligtvis ikke kommet.

Hun smilede bittert.

Lars dukkede pludselig op i hendes tanker.

Engang havde det været en selvfølge, at det skulle være de to, hun og Lars. Men Lars døde. Det er, hvad der sker.

Hun lagde sig om på ryggen og forestillede sig vel for tusinde gang sin tilværelse, som den ville have formet sig sammen med Lars.

Men han døde - og tog hendes barndoms tro på en Gud med sig.

- Nej - alt det var forbi.

Der er en tid til alt."

Nu var det tid til selvransagelse.

Selv om Johnny er styrmand, sejler han dog kun i de indre farvande. Han kunne være hjemme langt tiere, tænkte hun.

Hun rullede med øjnene for ingen ting.

„Se sandheden i ansigtet, lille Eva - din mand elsker dig, ikke?!"

Hun rullede atter lidt med øjnene, men fandt det ikke længere adspredende.

„Det er på grund af alle dine krav," skændte hun på sig selv.

„Penge til mad!"

Hun talte på fingrene.

„Husleje, skat, forsikringer, brændsel... gider ikke mere tælle! Tusinde ting! Krav!"

Hun satte sig op i sengen.

Pengene *kunne* jo ikke række til.

Eller kunne de?

Med god vilje fra begge sider.

Hun rynkede på næsen og gned sig i øjnene.

„Eva! Du kryber udenom! Det er tid at se på realiteterne !"

Hun skælvede.

Så stak hun benene ud af sengen, tøvede et øjeblik, fandt langsomt morgenskoene og tøjlede med en tænkning rynke mellem brynene ind i barnekammeret. Forsigtigt tændte hun lyset og betragtede et øjeblik de to sovende småbørn.

Hun listede tilbage til soveværelset og lod sig synke ned på stolen foran toiletspejlet.

Billedet derinde viste et blegt ansigt med mørke rande under øjnene.

Hun så farlig ud.

Trøstesløs.

„Elsker du mig?" spurgte hun med svag, klynkende stemme.

„Ja, selvfølgelig," lød Johnnys noget irriterende svar inde i hende.

„Elsker du mig?"

„Ja, selvfølgelig!"

Selvfølgelig - selvfølgelig..
„Selvfølgelig elsker han dig ikke, dit fjols!“
Hun bankede med de knyttede hænder i toiletbordet.

Så blev hun ganske stille.
Hendes øjne lukkede sig, mens hun i tankerne gennemgik de ægteskabsår, der lå bagved hende.

Uværdige år.
- En række idiotiske tilfældigheder var skyld i, at hun sad her midt om natten i et hus, der ikke kom hende ved, i en by, hun ikke kunne fordrage - og omgivet af mennesker, hun hverken kendte eller brød sig om.

Johnny!
Det var hendes egen skyld! Fordi hun elskede ham, havde hun ladet ham gøre med sig, hvad han ville.

Derfor sad hun her.
„Medynkvækkende og latterlig.“
Det var ordene.

Denne stadige klyngen sig til en mand.

Hvor var det dog ækelt!

Hun fik øje på sit eget ansigt i spejlet og læste den dybeste selvforagt i sine øjne.

Og dog! Noget i hende protesterede. Hvordan kan det være uværdigt at elske et andet menneske?

Jo, når følelserne ikke er gengældte. Når man kun er en lænke om sin elskedes ben med en kæmpejemkugle på.

Ækelt!

Javist!

Et øjeblik gemte hun ansigtet i hænderne og lod selvmedlidenheden skylle igennem sig.

„Hvad skal jeg dog gøre?“

Hun så sig omkring i værelset og skuttede sig. Altid den samme, tomme stilhed.

Alene i universet!

Ikke helt, rettede hun sig selv. Børnene! Men de var så små.

Men Johnny!

Mørket slog sammen om hende.

Så løftede hun atter hovedet og så på sit ansigt i spejlet.

„Nervevrag!“ vrængede hun.

- Da Lene var nået så langt, rev hun sig med magt løs, satte sig op, greb en cigaret og tændte den med hænder, der dirrede. Hun vidste, at hun måtte videre, måtte trænge igennem det alt sammen - men ikke lige nu, for et spørgsmål havde sneget sig ind i hendes bevidsthed.

Noget, som hun måtte forsøge at finde svar på.

Åh - bare hun nu kunne tænke klart!

Lige nu var det, som om hun begyndte at kunne skimte en rød tråd igennem det altsammen.

I tankerne gennemgik hun - som så ofte før - dem, der var „noen“.

Der var for det første, hendes forældre. Så var der hendes onkel Tom, som hun *vidste* var Peter, Evas bror. Og den pige, der havde boet i huset ved siden af, da hun var lille. Hun hed Ellen, men *var* Marie.

Somme tider - i begyndelsen - var Lene kommet til at kalde hende Marie, men snart

huskede hun at sige Ellen.

Ellen havde heller ikke vidst, at hun i virkeligheden *var* Marie. Da Lene engang spurgte hende, havde hun rystet uforstående på hovedet.

- Men en dag var Ellen flyttet bort fra byen sammen med sine forældre. De to små piger havde grædende hængt hinanden om halsen til sidste sekund, og havde ikke kunnet rive sig løs, førend mødrene skilte dem med magt. Endnu på denne dag følte Lene barnesorgen over adskillelsen i sig.

- Ellen havde i højeste grad været „noen” - *Evas eneste søster*, som havde stået hende nær.

Lene gik videre i sin tankerække. Der havde været Jørgen, som hun havde mødt i parken og som havde sagt, at han hed Kurt. Og Lars - Lars, som hun havde fundet og straks tabt igen!

Og endelig Johnny! Han havde slet ikke set hende, men var gået lige forbi hende uden at lægge mærke til, at hun blev ligbleg og stiv.

Ingen af dem lignede ret meget sig selv, men hun kendte dem uden at kunne forklare sig hvordan.

Men hvorfor var det netop de mennesker, der på en eller anden måde vakte voldsomme følelser til live i hende, der var „noen”? Personer, som hun følte sig knyttet til med mystiske bånd, med noget i hendes eget væsens dyb, gåde-fuldt og uforklarligt.

Hvorfor var det ikke bare almindelige bekendte af denne Eva? Eva, hvis følelsesliv på denne skæbnetunge vis var vævet ind i hendes eget. Eva, der ligesom *var* hende, akkurat, som de, der var „noen”, var helt andre, end de troede.

Var hun da selv en „noen”?

Og var forskellen på hende og de andre blot den, at hun følte det, mens de ikke gjorde?

Lene anede, hun var på sporet af noget, som hun blot endnu ikke var i stand til at følge op.

Også byer kunne være „noen”, havde hun konstateret. Og når de var det, kendte hun dem eller dele af dem, som om hun utallige gange havde spadseret i deres gader. Endog navnene på gaderne kendte hun.

Men København var „ikke-noen”. Her havde hun været fuldstændig fri og ukendt, indtil hun havde mødt Johnny...

- De havde været så lykkelige, Eva og Johnny, da de fandt hinanden og kort tid efter giftede sig.

I det mindste havde hun været det.

Og alle de små tegn på, at hun var mere glad for ham end han for hende, ignorerede hun og slog hen. Hun havde blot hæmningsløst nydt den glæde, det var at vågne op til et nyt liv, efter i et par år at have været lukket inde i sig selv efter det med Lars.

I forelskelsens rus havde Johnny lovet hende aldrig mere at ville sejle, men snart havde han været som et dyr i bur.

Irritabel og pirrelig og ikke til at komme nær.

Til sidst havde hun løst ham fra hans løfte i håbet om, at det ville rette deres forhold op.

- Nu havde han sejlet længe.

Og han var altid mere smilende ved slutningen af en landlov end ved begyndelsen.

Når han overhovedet kom hjem.

- En dag blev han måske helt borte

Hun havde forsøgt alt, syntes hun - men intet hjalp. Hun var blevet hans kors. Hans lænke. Et ansvar, han helst var fri for.

I denne sene natstid indrømmede hun det for første gang for sig selv.

Skilsmisse?

Hun stirrede tvivlrådigt ind i sit eget ansigt. Måske var det løsningen. Hun vidste jo af erfaring, at man kan glemme en mand, om man end elsker ham aldrig så højt.

Det var en udvej, som mange før dem havde grebet til.

I stedet for at hænge på en mand, der helst var fri, ville hun...

-Hun var ung endnu...

Ung!

Et udtryk af trods viste sig i hendes øjne.

Hurtigt rejste hun sig, grebet af febrilsk energi. Kort efter stod hun i badeværelset og lod vandet strømme ned over sit ophidsede og nervøse legeme.

Så stillede hun sig nøgen foran spejlet og undersøgte kritisk billedet derinde. Hænder og øjne fulgte kroppens linier.

Slet ikke værst.

Gengivelsen viste et gudsskabt, sensuelt legeme med bløde, fremspringende kurver. Tilfreds så hun ned på sin mave, der ikke var skæmmet af de to svangerskaber.

Så vendte hun sig fra spejlet og iførte sig brystholder og trusser med langsomme, afmålte bevægelser. Hun ledte på hylden efter en antagelig underkjole, men fandt ingen.

Skidt med underkjolen.

Hun lod sin eneste pæne kjole glide ned over hovedet. Så satte hun sig og begyndte at gøre sit ansigt i stand. Det lange, sorte hår blev børstet med bløde tag.

Omsider studerede hun det færdige resultat.

Og mens hun sad dér, kom en nyskabt Eva til verden. Dukkede frem af intetheden og tog bolig i hende. Et væsen, så forskellig fra den forrige Eva som oldingen fra spædbarnet.

Universets åndedrag standsede, mens metamorfosen fuldbyrdedes.

Og da hun rejste sig, vidste hun, at en epoke af hendes liv var forbi.

En behagelig ro og afslappelse krøb hen over hende.

Hun rensede sit ansigt og gik i seng.

- Da hun vågnede, lå Johnny ved hendes side. Han ville ikke skilles.

*

„Ja," hviskede Lene til den tomme luft, mens hendes øjne uden at vide det fulgte en revne i loftspudset, „sådan begyndte det. Det var den nat, som var årsagen til det altsammen."

Hendes læber var tørre. Hun rejste sig og skyllede munden i lidt vand.

Hvad kom alt det hende ved? Hvad kom det hende ved, hvad denne - Eva - foretog sig?

Som i en drøm hørte hun en lille, barnlig stemme klukke:

"Eva er Lene."

Hun pressede knytnæveme ind mod tindingerne.

Det er løgn! Jeg har ikke noget med hende at gøre. Hun er ikke mig og jeg er ikke hende. Jeg kom til verden for tyve år siden, og jeg har ikke kendt Eva eller haft noget med hende at gøre. Hvordan skulle jeg kunne det?

"Eva er Lene!"

Stemmen lød endnu mere påtrængende.

„Det er ikke sandt," svarede hun den, „det *kan* ikke være sandt !"

I et nu huskede hun den følelse af afmagt, der havde grebet hende som lille, når hun ikke kunne få mor - eller far - til at forstå. Den dag med symaskinen... Og senere!

Da hun for første gang besøgte et museum.

Der stod symaskinen! Og petroleumslamperne! Og meget, meget andet, som hun kendte så godt. Uden et ord var hun gået rundt og havde set på det altsammen, uberørt af skolekammeraternes fnisen og snakken. - Senere gjorde det ikke så meget. Da var det allerede ligesom tåget og udvisket.

Men første gang!

- Som lille havde hun hårdnakket påstået, at hun var Eva. Ingen ville eller kunne tro hende. Men i denne time vidste hun, det måtte være rigtigt. Havde hun dybest i sit sind vidst det hele tiden? Havde hun blot ladet sine øjne flakke alle andre steder hen for ikke at komme til at se på sandheden, der hang og dinglede lige foran hende?

Men alle de voksne!

Også lægen havde jo sagt, at det var noget sludder, hvis en mand påstod, at han havde levet før. Manden i Jugoslavien. . . Alligevel var det den eneste, mulige forklaring!

Forskellen mellem hende og andre mennesker var den, at de havde fået lov til at begynde forfra, mens hun skulle slæbe rundt med en frygtelig fortid, som hun ikke kunne lave om på og ikke gøre noget ved, hvor gerne hun end ville.

Men hvorfor?

Hvorfor netop hun?

Tankerne tumlede rundt i hendes hjerne. Der var så meget, hun ikke vidste. Så mange spørgsmål, der krævede svar. Men hvor hun skulle finde disse svar, anede hun ikke. Fra hun blev født, havde hendes tilværelse været fyldt med gåder. Men nu anede hun noget stort, vældigt og frygtindgydende.

Var det Guds straf?

Gud, som straffede hende ved at lade hende huske?

Hvilken grusom straf!

- Nu fortrød hun, at hun aldrig havde givet sig af med de store spørgsmål om liv og død. I de kredse, hvori hun indtil nu havde bevæget sig, var der ikke blevet talt om den slags, bortset fra, at hendes mor pligtskyldigst havde lært hende at bede aftenbøn, da hun var lille. Og den undervisning, hun havde fået i skolen og hos præsten, havde nærmest kedet hende. Det havde forekommet hende at være en art tærskens langhalm på noget, hun kendte alt for godt i forvejen, og som ikke kom hende ved på nogen personlig vis.

Hvis hun havde levet før, måtte hun totalt ændre dette synspunkt.

Hun anede pludselig, at der måtte være en hensigt med mennesket.

Og bag denne hensigt måtte Gud befinde sig et eller andet sted. En nidkær Gud!

Hun kastede sig på sengen og begravede ansigtet i puderne, mens hun lod bevidstheden om denne frygtindgydende Gud trænge helt til bunds i sig.

-Men pludselig steg synet af et lille murstensrødt hus op for hendes indre blik. Hun så lyset strømme ud ad vinduerne og hørte lyden af klirrende glas og af unge, muntre stemmer trænge ned gennem årene - gennem liv og død - og helt her ind på værelset, hvor hun lå.

Og indehaverne af disse forskellige lyde begyndte at komme på besøg i hendes hjerne, som stillede de til parade efter at være hoppet over den kæmpeafgrund, der kaldes tid og rum.

Først af alle Johnny, sorgløs og slentrende med hænderne begravet dybt i bukselommerne og med et bredt smil om munden.

Bag ham kom Anne og Leif til syne med hinanden om livet. Deres kærlighed til hinanden havde været en legende i vennekredsen. Og de havde været Evas bedste venner.

Lis og Bjørn var de næste. Leende og overfladiske som altid.

Traskende i hælene på dem vadede Karl, evig ulykkelig og aldrig ædru.

Nu vinkede de hende til sig, og hun måtte følge dem ind i det lille hus og gå gennem en mørk entré til en lidt lurvet stue, befolket med billige møbler og tæpper, der så trætte og modløse ud af byrden af alt for mange fødder.

Og Lenes hjernefantomer slog sig ned omkring et bord, der viste resterne af et måltid og halvtømte flasker. Men da hun satte sig imellem dem, vidste hun, at hun atter var Eva - og at fantomerne var de stærkeste...

-----

*

„Ved du ikke, at kvinden skal frelses gennem barnefødsler -som gode, gamle Paulus sagde," lo Leif drillende, mens han sendte Annes tykke mave et muntert sideblik.

„Ævl," kom det affejende fra Eva.

„Hvordan skal hun ellers blive frelst?" Leifs smil blev endnu mere drillende (*no: ertende*).

„Hvis Paulus siger sådan, røber han sig selv. Han var en gammel, impotent epileptiker." Leif slog sig på lårene og lo.

Anne, der udmærket kunne få religiøsitet og erotomani til at forenes, tog Paulus' parti:

„Måske mente han, at kvinden modnes gennem barnefødsler," foreslog hun.

„I så fald, Anne, må du være betydelig mere moden end vi andre," lo Lis.

Anne så tilfreds ned på sin strutmave.

„Måske er jeg det også!"

Eva sad med en tænksom rynke mellem øjenbrynene.

„Anne har måske ikke helt uret. Jeg tror virkelig, det modner kvinden at blive mor. Men Paulus mente det simpelt hen ikke sådan. Han havde aldrig besvær med at tydeliggøre sin mening. Derfor er han forkert på den. Kvinden frelses gennem sig selv, ikke gennem andre. Akkurat som manden."

„Udtryk dig lidt tydeligere, Eva!" Bjørn tog piben ud af munden.

„Jeg mener naturligvis ikke," fortsatte Eva, „frelse i bibelsk forstand - snarere en frigørelse af mennesket i kønnet."

„Eva læser for mange forskruede bøger," mumlede Johnny.

„Fordi de ligger over din tænkeevne, behøver de vel ikke nødvendigvis at være forskruede," svarede Eva ham hidsigt.

Stille, børn, ikke skændes!

„Men hun tror hverken på Gud eller Fanden," indvendte Johnny.

„Nej," samtykkede Bjørn, „hvorfor i himlens navn skulle hun også det. Videre, Eva - hvad er det for en frigørelse, du taler om?"

„Jo - kvinden skal frelses gennem sin egen personlighed

- og den frelse, som jeg kalder frigørelse, vil have til følge, at mennesket i hende kommer frem til overfladen. Det er først i dette århundrede, hun har fået chance for at foretage dette spring. Før måtte hun helt koncentrere sig om at overleve."

„Næh, hør nu, Eva . . ." Leif lænede sig frem i stolen.

Johnny kikkede halvt modvilligt beundrende på sin kone:

„Hun kan ramle de mest afsindige ting ud!" Så koncentrerede han sig atter om Lis' ben.

Lad nu være med at afbryde hende !" Leif var stadig interesseret.

„Styrken, kvinden har i sig, har jo indtil nu kun givet sig udslag gennem hendes køn - som elskerindeobjekt. På den styrke har hun spillet sig igennem årtusinder - mystisk, lokkende og

forførende - leende og grædende. Hun har taget alle tænkelige midler i brug og benyttet dem med den virtuositet, der kommer af lang tids øvelse. Og det resulterede i, at hun blev et mere følelsesbetonet end forstandsbetonet væsen. Men det er netop den, hendes svaghed bunder. Hun kan rammes - og tilintetgøres - gennem sit nuancerede følelses-liv.

Eva tog en forsvarlig slurk af sit glas.

„For Fanden, Eva," udbrød Karl, „du går alt for meget op i abstraktioner. Gå hellere i seng med mig, så skal jeg prøve, om jeg kan finde... dit... hvad var det, hun sagde, Leif?" Han slog opgivende ud med hånden.

Eva så på ham. Nu var Kari fuld igen, konstaterede hun.

Tak, det frister mig ikke !

Johnny tog øjnene bort fra Lis' ben og lo:

„Ingen frister lilleemor, undtagen hendes store, stærke farmand, vel?"

Eva undrede sig et langt øjeblik over, om hun virkelig hadede ham.

„Nej," sagde hun kort.

„Der kan du selv høre, Karl - fingrene væk !"

„Hold nu op med det pladder!" Leif sad nu med armen om sin gravide kone.

„Vi fik ikke Eva frigjort!"

Eva smilede til ham.

„Det er også sørens svært at forklare, Leif. Forstår du - for at blive helt menneske, må kvinden først og fremmest være helt kvinde. Hun må have mod til at være begge dele. Hendes efterligning af manden er en idiotisk misforståelse og kun et udslag af mindreværdsfølelse. Det liv, hun skal leve, er jo hendes eget, ikke hans. Hvis hun forstod, at hun som menneske kan udfolde al den styrke, hun har i sig som kvinde, ville verden tage sig helt anderledes ud. Kunsten er jo blot den, at hun skal være sig selv. Ikke en svag, hjælpeløs skabning eller en tingest midt imellem kvinde og mand, som maser sig frem alle vegne og forsøger at være noget, hun alligevel aldrig kan blive. Mennesket, det levende, erkendende menneske, er spærret inde i hende. Før hun lærer at slippe dette menneske fri, lærer hun aldrig at respektere sig selv, og lærer derfor heller ikke manden at respektere hende."

Hun kastede et blik på Johnny, hvis øjne og hænder viste en udpræget mangel på respekt for mennesket i Lis. Hun fik kvalme og smilte undskyldende til Leif.

„Jeg vrøvler vist - og jeg er nok også lidt påvirket af det stads der!" Hun nikkede hen mod rækken af flasker og gik ud gennem døren, der førte til terrassen.

Leif kikkede langt efter hende. Han kunne godt lide Eva og fandt hende interessant at diskutere med. Johnny, den torsk, var vist ikke rigtig klar over, hvilken skatkiste, han havde i sit hus.

De andre glemte hende omgående. På dette stadium af aftenen var man ikke længere oplagt til dybsindigheder.

Eva lænede sig op ad rækværket. En tåre blinkede i hendes øjenvipper. Med en irriteret bevægelse tørrede hun den bort. Der var jo ikke noget at tude for.

Alle disse grå teorier!

Ganske stille stod hun og indåndede den kølige, ozonmættede natteluft, mens ensomheden sneg sig ind over hende.

De derinde kaldte sig hendes venner!?

Hun var skam ikke alene længere, men havde anskaffet sig en stor omgangskreds, der kom og gik på unge menneskers ukonventionelle maner, hvad enten Johnny var hjemme eller ude. Hun vidste, de holdt af hende på deres overfladiske og nonchalante måde. *Alligevel var det, som om der var en mur mellem hende og deres bohemeagtige verden, den verden, som hun ellers kun havde kendt fra bøgerne. Det var en tilværelse, hvor man levede fra den ene dag til*

den anden og ikke tog det så nøje med loven og profeterne, men plukkede de blomster, der nu tilfældigvis groede for ens fødder.

Siden den nat - for et års tid siden - da den nye Eva var kommet til verden, var det gået tåleligt mellem hende og Johnny, fordi hun til en vis grad havde frigjort sig fra ham. Han kom og gik nu, som han ville, ligesom hendes andre faste besøgende. *Hun bad ham ikke længere skynde sig hjem eller om at sætte sig i forbindelse med hende, når han var i havn.* Hun spurgte ham heller ikke længere, om han elskede hende eller ej - og græd ikke mere, når han gik ud for at træffe mennesker, hun ikke kendte. Og når han kom let vaklende hjem henad morgenstunden, bebrejdede hun ham intet.

Om han registrerede disse forandringer hos hende, vidste hun ikke.

Hun var stadig væk fortvivlende fattig - og hver dag var en kamp for at skaffe mad til børnene og med ubetalt regninger, som hun levede med en stadig strøm af.

Hun troede ikke længere på, at noget som helst skulle blive anderledes eller bedre.

Selv om hun var blevet en anden og hårdere, blev hende nerver mere og mere flossede, og hun vidste det selv.

På sit ansigt havde hun lagt en kynisk maske, som næstel var blevet permanent.

Og tåren, hun havde fældet, skyldtes en pludselig op dukket, sentimental længsel efter sit gamle, følsomme Jeg som hun havde måtte dræbe så bråt og brutalt.

- Hun vendte sig om, da døråbningen formørkedes af en skikkelse. Et øjeblik troede hun, at det var Johnny, der havde savnet hende, og hendes hjerte tog til at banke latterlig afsindigt. Men så så hun ham i et glimt ind gennem vinduet - han sad nu med Lis på skødet. Hans hænder havde travlt.

Kvalmen vældede atter op i hende og hun lod Bjørn kysse sig. Hans hænder løsnede sig fra omfavnelsen og famlede efter hendes bryster.

Lad være med det!" Hendes stemme var kold og skærpede gennem den tynde natteluft.

„Du er jo dejlig," hviskede han hæst.

„Jeg vil ikke have noget med dig at gøre!"

„Eva!"

„Slip mig!" Hun vred sig løs.

„Snerpe!" røg det ud af ham.

„Tak!" Hun vendte sig fra ham.

"Jeg kan ikke holde al jeres erotiske lummerhed ud. Ka' i for Guds skyld aldrig koncentrere jer om andet?"

„Herregud, Eva, du tager dig livet alt for nært!"

„Måske."

„Mor dig dog lidt, mens du er ung!"

„More! Kalder du det at more sig?" Evas stemme røbede foragt og ironi, „- at parre sig i flæng!"

„Hvorfor siger du nu sådan?"

„Kan du ikke tåle at høre den rette betegnelse for det, I gør?"

„Eva - lad være med at være farisæisk!"

„All-right!" sagde Eva træt. „Jeg dømmer jer jo heller ikke. Jeg er bare lidt anderledes indstillet. Jeg har det ikke med at blive varm på en tilfældig mand, der kysser mig. Det er det hele."

Eva skulle snart opdage, at ord kan vende tilbage og slå den, der udtalte dem, i ansigtet.

- Selskabet var ved at bryde op, da de kom ind. Ingen havde tilsyneladende bemærket, at

de havde været borte så længe.

Gæsterne tog afsked, og Johnny råbte leende hilsener efter dem.

Eva så på ham.

Et vildt ønske steg op i hende.

Ville han blot lægge så meget mærke til mig, at han ville registrere, når jeg har været borte sammen med en anden mand! Ville han dog blot blive vred, lave scener - slå mig!

„Du får mig til at føle mig som Den Usynlige Mand," sagde hun til ham.

„Hvad pokker mener du med det?"

„Ingenting !"

De ryddede op, slukkede lyset og gik ind i soveværelset. Mens hun klædte sig af, kom Johnny hen og tog om hendes bryster. Hun rystede hans hænder bort. Fornærmet lagde han sig i sengen og trak tæppet helt op over hovedet.

Eva slukkede lampen og forberedte sig på en søvnløs nat.

„Du afmægtige og non-eksisterende Gud i din himmel," tænkte hun, „hvis du var til og tronede almægtig og altfavnende og alviis deroppe bag stjernerne, så ville jeg bede dig fortælle mig din mening med menneskelivet. Og om alt det absurde, som ikke ville være absurd for dig. - Da jeg var lille, sad du på en blød sky og kikkede ned på mig, når jeg stjal af mors sukkerskål.

Men da Lars døde, døde du også.

I døde sammen.

„Til jord skal du blive."

Og du blev til blot en klump støv, der fire vinde."

- Universet åbnede sig, og Eva svævede gennem det tomme rum i sin tynde natkjole.

Og Johnny snorkede og vidste ingenting.

Men Eva kikkede ned på Jorden og så altings uendelige betydningsløshed.

-----

*

Det bankede hårdt og vedholdende på døren.

Lene rev sig atter med magt ud af den anden tid, men svarede ikke.

Den vedvarende banken gik over i en lige så energisk hamren.

Hun løftede hovedet og holdt hænderne for ørerne.

„Lene! Er du der? Luk op!"

Det var Bjarne, der kom for at hente hende. Han var lidt forelsket i hende, men ikke så meget, at det virkede generende. Hun huskede pludseligt, at hun havde lovet at gå med ham i biografen.

Mødet havde listet sig ind på hendes værelse, uden at hun havde opdaget det.

Var det allerede aften?

„Lene! - Hører du? Det er Bjarne !"

Hun ville ikke lukke op. I aften måtte hun være alene. Hun måtte igennem det. Hvad der bagefter skulle ske, tænkte hun ikke på. Men i aften...

Åh, han blev ved derude.

„Lene - luk op, for søren !"

Hun måtte få ham til at gå!

„Jeg er syg. Har de andre ikke fortalt dig det? Vi kommer til at udsætte den tur, til jeg bliver rask!"

„Pokkers også!" hørte hun ham mumle.
„Men så god bedring, da!"
„Tak, Bjarne !"
Hun hørte ham fjerne sig, men så kom han tilbage.
„Er der ikke noget, jeg kan gøre for dig? Noget jeg skal hente?"
Hun vidste, at han håbede på at blive lukket ind.
„Nej tak - men det er pænt af dig at tænke på det."
Han tøvede lidt derude, så listede han af.

Straks faldt en håbløs fortvivlende ensomhed over Lene, blandet med misundelse over, at hendes kammerater havde lov til at leve deres sorgløse ungdom uden nogen fortidsbyrde. Den næsten groteske forskel mellem deres tilværelse og hendes egen gav hende en følelse af uvirkelighed - en åndelig spaltning, som skærpedes, jo dybere selve naturen af det, der foregik i hende og med hende, trængte ind i hende.

- Hun kæmpede sig tilbage til et eller andet udgangspunkt, hun havde haft fat i.

Hvad var det nu?

Den røde tråd!

Den måtte på en eller anden måde være til at gribe efter og følge.

Og atter gik hendes tanker til de mennesker, hun vidste, var „noen". Hos dem - et eller andet sted - måtte løsningen ligge. **Der måtte være et eller andet fælles i hendes forhold til disse mennesker.** I eftermiddags havde hun flere gange været lige ved at gribe om det, men hver gang var det smuttet fra hende. Hun rejste sig og tændte lampetten over sit bord. Så satte hun sig i sin yndlings- stilling med ansigtet hvilende i hænderne. Længe sad hun således i dyb koncentration.

Ordet kom som et snefnug fra skyerne. Det vendte sig i luften og drejede om sig selv, foretog små afstikkere til højre og venstre, hævede sig lidt i vejret og dalede en smule, før det standsede og i en gratiøs piruet stod og snurrede på samme sted. Så foretog det et svimlende fald og borede sig ind i hendes hjerne.

Kærlighed!

Kunne kærligheden sætte så dybe spor i menneskesjælen, at den overlevede døden?

Var kærligheden en så altbetvingende magt, at selv menneskets skæbne bøjede sig ind under den?

Eller var det menneskets skæbne, der var bestemmende for dets følelser?

Det var de mennesker, hun havde elsket og holdt af, da hun levede som Eva, hun nu mødte igen. Og når hun traf dem, var det, som om der gik en klap fra et center i hendes hjerne, og alting, som havde forbindelse med dem, vældede ind over hende. Var hendes forældre atter blevet tvunget i hinandens arme, for at hun kunne komme til verden hos dem endnu engang?

Hvorfor?

Eller havde hun selv valgt dem?

Var der nogen sandhed i den gamle frase om, at man skal vælge sine forældre med omhu?

Hun syntes, at hun i dag havde fundet ud af meget, men der var endnu en mængde gåder, som hun måske aldrig fik løst.

Hvorfor havde hun for eksempel kun fået lov til at se et eneste glimt af Lars?

Og Johnny?

Var det meningen, at de skulle fortsætte, hvor de sluttede sidste gang?

Hun gøs.

Så lænede hun sig tilbage og lukkede øjnene, som i smerte.

-----

*

Johnny stod rejseklædt og smilede med kufferten i hånden. „Farvel, min tøse - jeg kommer hjem så hurtigt, jeg kan !” Hvorfor siger han nu det? tænkte Eva.

Hun kyssede ham. Han vendte sig mod døren. „Hov - skal du ikke sige farvel til børnene?” „Nåii-jo. Farvel unger! Pas godt på mor!” De nikkede højtideligt.

- Så var han borte. Tomheden råbte ud fra alle vægge.

Eva sukede.

I dag kunne hun og børnene nøjes med stegte kartofler og tomater, afgjorde hun.

Børnene småskændtes, pludrede og legede i sorgløs uvidenhed om, hvor løst deres tilværelse var baseret.

Eva så på dem.

„Jeg har bygget mit hus på sand,” fortalte hun dem, „men det skal I ikke lide under, I to.”

„Er vores hus bygget på sand, mor?” spurgte Per, den ældste på fire.

Hun nikkede fraværende.

„Sikke noget! At bygge sit hus på sand!” sagde Per til sin lillesøster og forsøgte at se ud, som om han godt vidste, det var en meget alvorlig historie.

„Sand-sand-sand - tand-tand,” pludrede den lille, som syntes, at alle ord var sjove og altid rime-ord.

Telefonen kimedede. Det var Anne.

„Du husker nok, at det er i aften, vi skal til Lis' fødselsdag,” påmindede hun.

„Ja, for søren. Nej, det havde jeg glemmt.”

„Det tænkte jeg nok. Når du har Johnny hjemme, glemmer du alting.”

Eva rødmede og var glad for, at Anne ikke kunne se hende. Var det så tydeligt, at hun elskede en mand, der ikke brød sig om hende? Hun beherskede sig øjeblikkelig og gjorde sin stemme let:

„Ja, ikke sandt? Jeg slagter fedekalven, hver gang han kommer hjem. Men nu er han lige rejst, så jeg har ikke andet at bestille end at gøre mig smuk til i aften.”

Åh, det er sandt! Du har jo fået en ny kjole. Så stikker du nok alle vi andre ud,” lo Anne.

Eva hængte automatisk røret tilbage på gafflen. (*altså; 60tals hustelefon*)

Hun var ikke spor oplagt til at være med i aften. Men hvornår var hun egentlig oplagt til den slags ting?

„Tag dig nu sammen !” formanede hun sig selv. „De ønsker allesammen bare at glæde dig og tage sig af dig, fordi du så tit er alene. Vær meget hellere lidt taknemmelig og vis dem det ved at se en smule glad ud.”

- Kjolen var vidunderlig. For en gangs skyld havde Johnny virkelig flottet sig. Lille Inger stod med en finger i munden og kikkede på hende. Per tog sin mor om halsen med fare for at ødelægge hendes frisure og make-up og fortalte hende, at hun var „den sødeste og kønneste mor i hele verden.” De var i natdragt, lige parat til at blive puttet i seng.

Barnepigen ringede på, og samtidig kom Leif springende op ad havegangen. Han fløjtede langt, da han så hende.

„Det må jeg sige! Hvor ser du godt ud, Eva!”

Eva rødmede glad.

„Jeg har også bestemt, at i aften vil jeg rigtig mere mig.”

-Stjernerne dansede på himlen, da hun trådte ud af døren.

- De ankom alle tre i strålende humør til selskabet hos Lis og Bjørn. Snart sad de bænkedet omkring en solid, men veltillavet middag. Lis var en udmærket værtinde, der sørgede for, at der ikke manglede noget, hverken i tallerkenerne eller i glassene. Eva havde værten til bords,

og mellem retterne løb Bjørn storm mod hendes dyd. Gang på gang måtte hun ryste hans hånd af sig, men hun gjorde det med en spøg for ikke at skabe nogen misstemning, hvilket resulterede i, at han ikke tog hendes afværgemanøvrer spor alvorligt, men blot blev endnu mere ihærdig i sine anstrengelser.

Bjørn så godt ud i aften, og Eva følte sig smuk i sin nye, champagnefarvede kjole, der fremhævede hendes farver og kurver. Inderst inde nød hun sin stille kamp med Bjørn, som ingen af de andre lod til at bemærke. Hendes kinder fik farve og øjnene glans. For en gangs skyld slog hun sig løs. Hendes skarpe, vittige bemærkninger fik gang på gang latteren til at rulle.

Uden at være sig det fuldt bevidst, havde hun længe følt et par øjne hvile på sig. Nu lod hun ligesom tilfældigt blikket glide ned mod den anden ende af bordet. Et glimt af blå lynede imod hende, og et alvorligt ansigt lyste op i et smil, der blændede hende og gjorde hende let fortumlet.

Hun var løbet på ham af og til og vidste, han hed Karsten, men kendte ellers ikke noget videre til ham.

Hun smilede håbede hun - lige så blændende tilbage.

Selskabet var ved at blive højrøstet. Man råbte og lo og diskuterede. Lige i øjeblikket var det Anne og Leif, der måtte holde - på grund af deres fem børn.

„Jeg holder nu på to-barns-systemet," sagde Lis.

Utroligt, hvad der kan blive til mode, tænkte Eva.

- Lige for tiden var det mode, at kvinder skulle være fladbarmede og højst føde to børn.

„Vær I glade for, at Anne og Leif får mange børn," sagde hun højt. „De er med til at redde verden fra fordummelse."

Fordummelse ?" Leif løftede forbløffet øjenbrynene.

„Ja naturligvis! Ellers er det jo gerne de mindrebegavede, der sidder med en redefuld (af-) unger, hvoraf størstedelen også bliver mindrebegavede. De intellektuelle derimod har enten ingen børn eller højst et eller to. Resultatet må selvfølgelig blive, at verdens gennemsnitsintelligens vil dale foruroligende. Hvis det altså ikke var for jer og jeres lige."

Leif bukkede over mod hende.

„Næsten al for megen ære. Jeg indrømmer gerne inderne og kineserne en lille bcskeden plads også !"

Alle lo, og Lis ønskede velbekomme.

Senere dansedes der til tonerne fra en skrattende grammofon.

Eva valsede med Bjørn. Han forsøgte at kysse hende, og leende drejede hun ansigtet fra den ene side til den anden for at undgå hans mund.

„Vær lidt sød mod mig - hører du !" sagde han ned i hendes hår.

„Ikke tale om," lo hun og snoede sig fra ham. Hun følte sig varm og ophedet og smuttede ind i badeværelset, hvor hun skyllede hånderne under den kolde hane og pudrede sin næse, mens hun nynnede en slagerstump.

Bjørn. Han var en bjørn, tænkte hun. Bare han nu ikke ville trave rundt og famle efter hende med sine store labber hele aftenen.

Da hun forlod toilettet for at gå ind til selskabet igen, blev døren i den anden ende af gangen åbnet, og Karsten kom imod hende. Da han så hende, smilede han. Vinen havde givet hans mørkeblå øjne en varm glans. Idet hun ville smutte forbi ham, famlede han efter hendes hånd og greb den i et fast tag.

Hun standsede forbavset.

Deres øjne mødtes.

Så gled hun ind i hans arme.

Han kyssede hende, og hun lo.

Men da han atter bøjede sig ned over hende, følte hun til sin bestyrtelse sine knæ skælve, mens et voldsomt, flammende begær bredte sig ud over hendes legeme.

„Eva!" fremstønnede han mellem kysene, „Eva. . . !"

Hun ønskede blot, at han ikke ville holde op. Det gjorde han heller ikke.

-Resten af aftenen forløb som i en tåge. Eva kunne bagefter svagt mindes, at hun havde sunget, danset og leet.

Og så naturligvis Karsten!

Men da hun omsider kom hjem, plumpede hun i søvn og sov så fast, som hun ikke havde gjort det i flere år.

- Der var meget, hun ikke vidste, som hun lå der og sov.

Hun vidste ikke, at den aften havde dræbt noget i hende --noget, der altid havde været en uløselig del af hendes Selv.

Hendes menneskelige værdighed!

Hun vidste heller ikke, at hendes kærlighed til Johnny snart ville blive afløst af hadefuldt bitterhed og ufordragelighed.

Eller, at narkotika er et slet middel mod dårlige nerver, i hvilken form, man end nyder den. Og hun anede endnu mindre, at et lillebitte liv var i færd med at gro i hende.

-----

*

Lene kastede sig på sin seng og følte sig så elendig som aldrig før i sit liv. Minderne væltede frem som en stormflod og rev hende ubarmhjertigt med sig. Som om det kunne hjælpe, holdt hun sig for ørerne.

Hun ville ikke - kunne ikke...

Naturligvis! Første gang, man syndede, kom der en unge ud af det, tænkte Eva bittert.

En situation, hun aldrig havde troet at skulle komme i, tårnede sig nu som et uløseligt problem op foran hende.

For en måneds tid siden havde hun opdaget, at hun var gravid. Siden sin sjælelige forvandling for snart lang tid siden, havde hun bygget en skal omkring sig af en tilsyneladende sindsligevægt og en omhyggelig tilkæmpet ro i stolt vægring mod at lade sig kue og knække af den skæbne, der havde tilskikket hende næsten uudholdelige og trøstesløse kår, samt en ægtemand, der var mere end almindelig ansvarsløs. Hun havde lovet sig selv aldrig mere at lade ham føle trykket af den kærlighed, hun nærrede til ham. Og hun havde holdt det. Men uden at hun mærkede det, havde denne kronisk åndelige anstrengelse udhulet hende indefra og gjort hende til et skrøbeligt offer for ulykken, som nu havde ramt hende som følge af et øjeblik desperat letsindighed.

For barnet, hun skulle føde, var Karstens.

Denne opdagelse nedbrød komplet den møjsommeligt opbyggede mur, hun havde rejst mod det ubevidste i hende, som længe uden held havde forsøgt at komme til orde. Og fra som

en dæmning, der er gået hul på, vældede hendes fortrængte sjæleliv som mægtige vandmasser ind i hendes bevidsthedsliv og slukkede alt, hvad der hed fornuft og kølige overvejelser i hendes hjerne.

Hun handlede instinktivt - som et dyr, der forsvarer sig. Og hendes hjerne holdt op med at fungere på menneskeligt plan.

Derfor sagde hun heller ikke noget om barnet til Karsten.

Hun så ikke nogen grund til at fortælle ham det.

Dette kom ikke andre ved.

Leif strejfede et par gange hendes tanker. Han var hendes eneste ven. Måske han kunne finde på råd. Skulle hun tale med ham?

Nej, det nyttede ikke.

Ingen kunne rode hende ud af dette her alligevel.

Og Johnny!

Nu ønskede hun blot, at Johnny ville holde sig borte.

Hun hadede ham, når han sorgløst kom hjem og krævede sin ægteskabelige ret, inden han fløjtende slentrende ud af døren.

Hadede!

Hun havde ikke nogen virkelig årsag til at hade ham. Det var hende selv, hun burde hade i stedet. *Men hun kunne næsten ikke holde ud at se ham, fordi det barn, hun skulle føde, ikke var hans.*

Et øjeblik overvejede hun at bilde ham ind, at han var faderen, men hun vidste, at han aldrig ville tro hende.

Også derfor hadede hun ham.

Og hadet mod ham og mod barnet, der voksede i hende, fortættede sig til en klump - vævet sammen af hendes afstumpede og syge følelsesliv - en klump, der satte sig i hendes underliv og groede til en næsten lige så fysisk realitet som barnet.

- Nogle uger senere købte Eva et korset.

Og som månederne slæbte sig af sted, fik hun sværere og sværere ved at trække vejret i det. Hun kunne føle livmoderen blive trykket flad. Gøgeungen kunne ikke have ret stor plads at tumle sig på, tænkte hun ondsksfuldt.

(Som for at blive fri for at erkende, at hun bar på et barn, kaldte hun det i tankerne for gøgeungen).

Måske døde den af det.

Gid den ville!

Det blev en tvangstanke i hendes ophidsede og syge sind, at gøgeungen ville kvæles, fordi den havde for lidt plads. Den kunne ikke overleve det. Den måtte dø.

Men hun kunne mærke, at den voksede og voksede...

Og da hun ikke længere bly kunne skjule sin tiltagende mave under natkjolen, flyttede hun ud af sit og Johnnys fælles soveværelse og ind i et tomt rum, som var umøbleret, fordi de ikke havde penge at møblere det for. Hun satte nøglen på den indvendige side og drejede den om.

Johnny rykkede et par gange i døren. Så fandt han en elskerinde i byen.

Eva var mest bange for pigerne i omgangskredsen. De havde skarpe øjne.

Anne havde et par gange ymtet noget om, at hun havde lagt sig ud.

Eva lo tvunget.

„Hvad i himlens navn skal jeg gå og holde den slanke linie for. Johnny er jo aldrig hjemme til at beundre mine ynder.“

Lis mumlede medlidende.

Selvopholdelsesdriften fik Eva til at fortælle dem om hendes og Johnnys ægteskab.

Sandheden, som hun sagde.

Der var ikke ret meget tilbage af Johnnys ære, da de tre kvinder var færdige med ham. Men han vidste ingenting, så han kunne jo være ligeglad. - Eva havde fået afledt deres opmærksomhed, men hun foragtede sig selv, fordi hun havde måttet gribe til så lave midler.

- Karsten var blevet ved med at besøge hende efter den skæbnesvangre aften. Da hun blev bange for ikke ret meget længere at kunne skjule sin tilstand for ham, forbød hun ham at komme mere.

Og eftersom han ikke brød sig videre om denne kolde, kyniske kvinde, så vidt forskellig fra den lille, bløde killing fra deres allerførste tid sammen, holdt han sig villigt borte.

Eva græd indvendig.

Med ét var hun helt alene.

- Børnene var de eneste, hun var uforanderlig kærlig, mild og øm overfor. Al den kærlighed, hun nægtede det lille liv, der groede i hende, overøste hun de to med, hun allerede havde. Hun legede med dem, læste små eventyr for dem og mistede aldrig et øjeblik tålmodigheden med dem.

De var den eneste forbindelse med hendes gamle liv.

Og hun klyngede sig til dem.

I hende levede en vedholdende angst for, at Johnny tilfældigvis skulle være hjemme, når hun skulle føde. Og hendes tilværelse udviklede sig til et dagligt mareridt ved tanken om, at han skulle opdage, hvorledes det var fat med hende, hvilket han omgående ville gøre, dersom han blot tog sig tid til at se rigtigt på hende.

Hun undgik ham så meget, hun kunne, men vidste ikke, hvad han tænkte om hende eller om han i det hele taget bemærkede noget usædvanligt hos hende.

- Omkring tre uger før fødslen lagde hun sig i sengen.

Korsettet havde da så godt som ikke levnet hud tilbage på hendes underliv, der sad i råt, blodigt kød.

Men barnet levede.

Når det sparkede, knyttede hun hænderne. Og hendes had voksede...

Gøgeunge!

Anne tog sig af børnene, mens hun lå. Hun havde fortalt Anne, at hun havde nyrebækkenbetændelse og skulle ligge, indtil hun var feberfri. Mellem Annes fem børn gjorde et par stykker fra eller til ikke så meget. Hun tog Per og Inger til sit bord og ind i sit hjerte.

Dag efter dag lå Eva og stirrede ud i luften uden at foretage sig noget som helst. Somme tider knyttede hun hænderne og bed tænderne sammen. Det hændte, at hun græd, men ikke ret længe. Så stirrede hendes tørre, tomme øjne atter ud i rummet uden at se.

Johnny var hjemme et par gange i disse uger. Han kikkede på hendes dødblege ansigt, hvori øjnene syntes at vokse - på hendes smalle, sammenknebne læber og det sorte hår, der lå i uglede tjavser hen over puden. Let bekymret spurgte han til hendes befindende, mens han undrede sig over, hvad der var blevet af den kønne, glade pige, han havde giftet sig med.

Engang famlede han kejtet efter hendes hånd.

„Eva!“

Hun stirrede fjendtligt på ham.

„Hvad vil du mig?“

Han lod hånden falde, drejede sin lille, tætte skikkelse og gik. Eva vendte ansigtet mod

væggen.

- Heldet var med hende.

Barnet kom en nat, Johnny var ude. Sveden drev hende ned over ansigtet, mens hun bed tænderne sammen om smerterne, der rev og søndersled hendes krop.

Ind imellem tænkte hun på de to andre gange, hun havde født. Kærlige stemmer. Omsorgsfulde hænder. Hensyn. Lettelse af smerterne på alle måder.

Og nu!

Hendes mund vred sig.

Dengang havde det jo også været børnene - hendes og Johnnys børn, det havde drejet sig om. Denne gang var det gøgeungen.

Det var forskellen.

Da forløsningen omsider skete, udstødte hun et kort, skarpt skrig.

Så satte hun sig med en overmenneskelig anstrengelse op og stirrede på det, der lå mellem hendes ben.

Tingesten vred sig.

Et ynkeligt, magert kræ.

En fugleunge med et alt for stort hoved i forhold til den lille, tynde krop.

En gøgeunge.

Med et rask tag rev hun det til sig.

Så lagde hun begge hænder om halsen på det og klemte til.

Et spædt klynk var det eneste, barnet fik lov til at udstøde i sit liv.

Først bagefter opdagede hun, at det var en dreng.

Uden at tænke lagde hun sig tilbage i sengen og gav en kort stund efter for udmatteisen. Så arbejdede hun sig op i siddende stilling, fik benene uden for sengen og forsøgte, om hun kunne støtte på dem. Det gik over al forventning. Hun vendte sig om og rullede lagenet på sengen sammen om sit indhold.

Derefter hentede hun en spade.

- Da hun kom tilbage, var det, som om barnet aldrig havde eksisteret - og en dulmende søvn kom og slettede alting ud.

Morgendæmringen listede ind på Lenes værelse, rørte prøvende ved et billede og så ved en bog, satte sig på stolen, fandt, at her var godt at være, slog sig til ro og blev lysere.

Lene løftede hovedet og kikkede på den nye dag.

Natten havde været ulidelig lang og kvalfuld. Det dunkede i hendes hovede, og hun følte sig mat og svag. I går havde hun mødt Johnny på gangen.

Og i denne nat havde Eva atter dræbt sit barn.

Alt, hvad der var sket hende, siden hun blev født, havde ligesom ført hende frem mod denne kulmination. Så langt, hun kunne huske tilbage, havde noget i hendes ubevidste rejst sig i stærk protest og opbygget en udtalt modvilje og modstand over for at identificere sig med den Eva, hvis handlinger, hun ikke ville og ikke kunne tage ansvaret for. Eva var tredieperson, et påtrængende genfærd, der gennem hele hendes liv havde forsøgt at besætte hende.

Fra i dag måtte det blive anderledes.

Denne fremmede kvinde, hvis personlighed lå milevidt fra hendes egen, og hvis livsform var så uforståelig for hende, kunne hun ikke længere skyde fra sig som noget uvedkommende, der trængte sig på. Hun måtte bære det med sig som en del af sig selv, fordi hun nu forstod, at sådan måtte det forholde sig. - Det, hun havde tilfælles med Eva, var selve det pulserende liv, som manifesterede sig gennem den del af hendes sjæl, som var Eva i går og Lene i dag. Skønt det var umuligt for hende at erkende, hvori dette fællesskab bestod, måtte

hun anerkende det som et faktum.

Hun og Eva var to tilsynekomster af det samme liv.

Af menneskets evige centrum, som kan manifestere sig på tusind måder.

Den byrde, hun altid havde båret med sig, blev tungere.

Uden glæde stod hun op, slugte et par hovedpinetabletter og gik til forelæsning.

- Samme dag købte hun en Bibel.

Hun var fast besluttet på at indhente alt, hvad hun havde forsømt af kristendomskundskab - og i hver ledig stund sad hun med hovedet hvilende i hænderne og gennempløjede kapitel efter kapitel i ubevidst søgen efter omtale af oplevelser, der svarede til hendes egne. Mange steder fandt hun da også ligesom en bekræftelse, syntes hun, men hun var klarhjernnet nok til at indse, at hendes opfattelse kunne være farvet af hendes ønske. Da hun ikke havde nogen erfaring i skrift-udlægning, var det utroligt vanskeligt for hende at tolke, hvad hun læste.

Alligevel fik hun en mængde ud af sine bibelstudier. Hendes unge, friske øjne fandt skriftsted på skriftsted, der gav hende en hidtil ukendt rigdom i sindet. Og Mesterens ord og visdom fortalte hende, at Han virkelig havde været Verdens Lys.

Hans liv og gerninger blev for hende et strålende eksempel til efterfølgelse. Uden at ville det, begyndte hun at mistænke kirken for at lægge vægten på det forkerte sted, om ikke bevidst, så i ubevidst mistolkning af, hvem Jesus var, og hvad han ville menneskene. - Hun kunne ikke få sig selv til at tro på det stedfortrædende sonoffer, som mindede hende alt for meget om en skik, der stammer fra hedensk tid og en tro, som Mesteren selv - forekom det hende - reviderede grundigt i Bjergprædikenen. At mennesket alene skal stå til ansvar for sine handlinger, sin vrede, sit had og sine domme over andre var, hvad Jesus lærte, og som hun intuitivt følte, var sandt.

I disse dage opdagede Lene, at hun var kristen på en anden og langt dybere måde, end hun havde været før. Der var ikke noget overspændt i denne tilstand. Det, hun følte, var en bekræftelse i sin bevidsthed af noget, der altid havde ligget latent et sted under overfladen af det Jeg, hun forbandt med sig selv.

Hendes bitterhed mod Eva forvandlede sig til noget, der var som en gryende medmenneskelig forståelse.

Og dog var hun ikke afklaret og rolig. Hendes livsrytme var brudt. Tankerne tumlede hvert øjeblik rundt i hendes hjerne, som ville de alle forsøge at komme først. Hun følte sig splittet og spaltet i forskellige tilværelser af før og nu og vidste ikke længere, i hvilken af dem, hun levede mest intenst. Smerterne i hendes hovede tiltog i styrke og varighed.

- En dag kom hun hjem og kastede sig udmattet på sin seng.

Timerne havde slæbt sig af sted. På hjemvejen havde Bjarne forsøgt at kapre hende som selskab for aftenen, men hun havde afværget det og undskyldt sig med, at hun skulle læse. Hendes øjne strejfede bøgerne, der lå i stabler på hendes bord.

Ja, hun burde læse.

Men atter og atter vendte det tilbage.

Engang i fortiden havde Eva dræbt sit barn. Hvorfor følte hun det så, som om det var hende selv, der netop havde forøvet denne udåd? Hun forsøgte at tænke på noget andet og fæstnede sit blik på et bestemt punkt på væggen, mens hun i tankerne drog til Jylland og indåndede den hjemlige atmosfære.

Og uden nogen overgang befandt hun sig i stedet pludselig i en stol, mens Johnny stod og

så let foruroliget ned på hende...

„Er du sikker på, at du er rigtig rask nu?“ spurgte han med en bekymret rynke mellem øjenbrynene.

Det syntes ham ubegribeligt, at et menneske kunne forandre sig så fundamentalt på så kort tid. Det var ikke alene Evas udseende. Hele hendes personlighed var ligesom for-rykket, så man nu kun anede den kvinde, hun havde været indtil for kort tid siden.

„Ja, jeg fejler ikke noget!“ Hun kunne ikke beherske sin irritation. Hun var altid irriteret nu. Også en ny side af hendes væsen, tænkte Johnny. Hun var ikke noget synderligt inspirerende selskab. Han trak på skuldrene og tog sin jakke på. Uden at se på hende råbte han farvel.

Da hun hørte døren smække efter ham, kom hun til at ryste over hele kroppen. Hvorfor havde hun ikke været lidt venligere mod ham? Måske han så var blevet hjemme hos hende.

Men de havde jo ikke længere noget at tale sammen om.

Hun var løbet vild og var blevet fremmed over for både ham og sig selv.

Aldrig ville hun glemme den morgen, hun vågnede efter drabet på sit barn. Da hun havde arbejdet sig ud af sin dødlignende søvn, var transparenterne der. Lige foran hendes øjne. Som da Lars døde. „Morderske“, stod der på dem. Ordet, det frygteligste ord af alle, borede sig ind i hende fra alle kanter, som gjaldt det at nå ind til hendes inderste Selv og præge sig dér, så hun aldrig mere glemte.

Eva skælvede endnu stærkere og gemte ansigtet i hænderne.

Først nu bagefter var det gået helt op for hende, at hun var en forbryder, som alle måtte frygte og afsky.

Hun havde troet, hun hadede det lille væsen.

Nu, da det var for sent, følte hun en uforklarlig ømhed for det. En følelse, der var født af den stille resignation, der prægede det, da det uden modstand eller protest, blot med en spæd, ligesom forbavset lyd, var gået tilbage til det mørke, hvoraf det var udsprunget.

Hun løftede hovedet fra hænderne og stirrede frem for sig med øjne, der var afsindige af skyld og sorg.

Hvordan havde hun kunnet gøre det?

Hvordan havde hun kunnet kvæle sit eget barn?

Hun forstod det ikke. Hun formåede ikke at lodde de mørke dybder i sit sind, der var årsagen til det alt sammen.

I blomsterbedet, gravet ned midt mellem roserne, lå det nu, snydt for sit liv, ombragt af sin egen moder, der havde nægtet det den kærlighed og omhu, det havde haft krav på. Og som koldblodigt havde lagt sine hænder om dets lille hals, ikke for at kærtegne det, men for at kvæle det.

Eva tog uvilkårligt sine hænder fra ansigtet og så på dem. Hvordan kan et menneske leve videre, spurgte hun sig selv - tale og le, spise og gå i teatret, når det er skyld i et andet menneskes død?

Et andet menneske?

Ikke blot et andet menneske, men et liv, groet ud af hende selv, næret af hendes blod - det menneske i verden, der stod hende mest nær - et barn, skabt af hende og i hende.

Leve, lade som ingenting og vide med sig selv, at man er det mest afskyelige, der nogen sinde har eksisteret.

Hvordan skulle man kunne det?

Endelig kom gråden, befriende og udmattende. Hun vidste ikke, om det var hende selv, hun græd over, eller det barn, der lå nede i havens fjerneste hjørne, svøbt nøgent ind i et lagen, alene og beskyttet.

„Til jord skal du blive!”

Hendes lille søn skulle meget hurtigt blive til jord.

Eva faldt forover i stolen.

Hun var besvimet.

Der lød et bump ude på gangen, og en eller anden kom til at støde mod håndtaget på hendes dør.

Lene blev brat nærværende. Hendes ansigt fortrak sig.

Hun lod hånden glide hen over panden og øjnene. Bevidst rystede hun depressionen, der stod mørk og tung foran hende, af sig.

Så løftede hun hånden og så på sit ur.

Som så ofte før undrede det hende, at tiden næsten havde stået stille, mens hun havde været gledet tilbage til sin forrige tilværelse.

Hun trængte til at komme ud i luften, få hjernestøvet blæst igennem og for en stund glemme Eva.

Det var også galt, at hun murede sig så meget inde.

Hun kikkede på Bibelen, der endnu lå opslået på hendes bord. Så lukkede hun den beslutsomt og lagde den op på en hylde mellem de andre bøger, tog sit overtøj på og stod snart efter på gaden. Blæsten pressede sig ind mod hende. Hun tog det tørklæde af, hun havde bundet om hovedet, og lod vinden gennemblæse sit hår, så hun rigtig kunne føle dens kolde friskhed. Hun løftede ansigtet og så op mod skyerne, der kom farende tværs over åbningen mellem husrækkerne i halsbrækkende tempo.

Slentrende morede hun sig med at iagttage de mennesker, hun gik forbi. Nogle kom imod hende med stive, tillukkede ansigter, som bar de på en tung hemmelighed, de for alt i verden ikke måtte røbe. Andre havde et ansigtsudtryk af høflig forbindtlighed, som var de hele tiden rede til at svare venligt, hvis en eller anden skulle finde på at spørge dem om vej til hovedbanegården. Atter andre lod deres medmennesker vide, at de var travlt optagne og ikke havde tid til at hænge sig i bagateller. Unge piger, der fulgtes ad, havde stjerner i øjnene, mens de fortroligt klemte sig sammen om hinandens arme og fortalte hinanden om deres sidste nye erobring. Og unge mænd diskuterede sagligt og alvorligt og slog ud med armene, mens de gik. Når de var ud for hende, smuttede deres øjne hen over hende, og udtrykket i deres ansigter skiftede.

Lene skottede til sit eget spejlbillede i butiksruderne.

Det gav en behagelig, varm fornemmelse at vide, at man så godt ud.

Hun blev glad, da hun så Jytte træde ud fra en boghandel med en pakke under armen og komme imod hende. Jytte var på samme studiehold som hun selv, og hun kunne godt lide hende.

Dav," sagde hun, da de mødtes, „hvad har du dér?”

„Åh - en bog!”

Lene lo. „Ja, det kan jeg tænke.”

Der blev en pause.

„Nå, du - jeg må videre. Jeg skal skynde mig.” Uden videre slog Jytte ud med hånden til

hilsen og gik.

Lene stirrede forbavset og lidt skuffet efter hende.

Hun følte det, som havde hun sagt en uartighed eller taktløshed.

„Nå - det må hun jo selv om," mumlede hun og vendte sig for at gå videre, da hendes blik strejfede boghandlerens vindue.

Helt til venstre i det lyste en titel hende i møde:

„VI HAR LEVET FØR". Forfatteren hed G. Harrison.

Et øjeblik efter stod hun atter på gaden.

Hurtigt satte hun kursen hjemad. Nu var det hende, der hverken så til højre eller venstre. Folk på fortovet var blot i vejen og en hindring for, at hun kunne komme så hurtigt frem, som hun gerne ville.

Tænk, om hun i hånden holdt løsningen på gåden om sit eget liv!

Spænding - og en smule frygt for, hvad bogen ville afsløre

- fyldte hende og fik hende til at ånde heftigt.

Men lidt efter sad hun i sin sædvanlige stilling med hovedet hvilende i hænderne, som hun kun flyttede for at vende blad efter blad.

Bogens begyndelse skuffede hende. Den forekom hende at være en gang religiøs miskmask. Østlig og vestlig religionsfilosofi raget sammen i ét sammensurium. Men senere nåede hun til et kapitel, som hed: Udvikling. Næsten mod hendes vilje fangede det hendes interesse, fordi det fortalte om livet som en skoleklasse, *hvor der er et ganske bestemt pensum, der skal læres*. Gennem liv efter liv og gennem smerte og lidelser, der bundfæller sig som en art erfaring i Selvet, lærer mennesket uden at vide det og uden at ville det at lade være med at tilføjede andre medskabninger fortræd for ikke selv at komme til at lide.

Lene løftede hovedet og tænkte sig om, da hun var nået så langt. Det lød logisk og overbevisende og kunne forklare en mængde ellers uforklarlige ting.

For eksempel hvorfor - hvilket hun tit havde spekuleret på

- nogle mennesker bliver født som krøblinge. Eller åndssvage, blinde og døvstumme. Eller på andre måder handicappede. Man kunne godt tænke sig, at der lå et forrige liv som årsag for den slags grusomme og tilsyneladende uretfærdige skæbner.

Et forrige liv!

Først nu faldt det Lene ind at sætte bogens tørre filosofi i relation til sig selv.

Jamen her havde hun jo svaret - det svar, hun havde ledt efter og kun fundet en bekræftelse på i sig selv.

Her stod det med tørre, tætte bogstaver at læse, at tusinder, måske millioner af mennesker i verden levede i en fast tro på, at mennesket efter sin død fødes til et nyt liv.

I sandhed en kødets opstandelse!

Hendes tomme univers blev pludselig befolket med kloder af medskabninger.

Hun rejste sig og gik hen til vinduet.

Stormen peb om hushjørnerne, og hårde dråber af koldt, piskende regn stødte imod vinduerne. Hun lænede panden mod den kølige rude og søgte at få hold på sine tanker, som atter kørte karrusel i hendes hjerne.

Da følte hun alting svinde bort og vidste, at hun endnu ikke var færdig med Eva. Bliver jeg nogen sinde færdig med hende? nåede hun at tænke...

Johnny begyndte at tale om at lægge op og få sig et arbejde i land.

Eva sagde ikke noget.

"For sent!" tænkte hun bittert.

For blot et par år siden ville hun være blevet ovenud lykkelig ved tanken om at få ham hjem.

Men nu!

Alle følelser var kvalt i hende.

Først havde hun elsket ham over alt.

Så havde hun hadet ham med fortvivlelsens kraft.

Nu var alt dette tilbagelagte stadier. Han var hende kun en kilde til irritation.

Når han kom hjem, rev han hende ud af hendes mørke drømmespind og krævede, hvad en mand kræver i sit eget hjem.

Gid han ville blive borte!

Men Johnny ymtede tiere og tiere om, at han ville se at komme i land.

„Bliver det ikke vidunderligt, hvis Johnny gør alvor af at gå i land?" spurgte Anne, mens hun ikke kunne forhindre sine øjne i at granske Evas ansigt.

„Jo, naturligvis bliver det dejligt, hvis det lykkes," svarede Eva, men turde ikke lade sine øjne møde venindens.

„Er du ikke lykkelig ved tanken?" spurgte Anne videre i en tone, som om hun hellere ville have sagt: „Du skal se - alt bliver godt."

„Gu'er hun ej!" -Johnny, der ellers havde været fordybet i samtale med Leif, vendte sig mod pigerne. „Sandheden er den, at jeg er en uønsket gæst i mit eget hjem."

Du har ret! tænkte Eva, men sagde ikke noget. „Vrøvl!" Annes stemme dirrede af indignation, „sådan noget har du ikke lov at sige, Johnny!" Johnnys mund fortrak sig. Så pegede han på Eva.

„Ser hun ud, som om hun er synderlig begejstret? Sandheden er, som jeg sagde, at hun hellere ser min hæl end min tå!"

Hvilken psykologisk sans! tænkte Eva sarkastisk. Synd kun, at han havde været så længe om at udvikle den.

„Jeg tror nu ikke, du har helt ret," greb Leif eftertænksomt og udglattende ind, „men jeg er ikke sikker på, at Eva er rigtig rask for tiden. Er du vel?"

Alle tre så undersøgende på hende.

Hun kunne næsten ikke holde deres blikke ud.

„Nej - det er du bestemt ikke, Eva. Du ser rigtig dårlig ud, og du er også blevet alt for tynd!" Annes stemme var ivrig, som ville hun om lidt foreslå at hente en læge.

Eva forsøgte at smile beroligende til hende.

„Den historie med nyrerne har måske taget en smule på mig," indrømmede hun.

En morderske er altid en løgnerske! for det igennem hende.

„Er det ikke også lidt galt med nerverne?" spurgte Anne venligt. Eva følte sig sikker på, at hendes gådefulde opførsel ivrigt var blevet diskuteret i vennekredsen. Hun besluttede at række dem en lillefinger.

„En smule," indrømmede hun atter.

Johnny søgte at rive sig ud af den lidt triste stemning, der var faldet over ham.

„Nå - er det ikke andet, der er i vejen. Det skal far her nok ordne. Nu skal du ha' en opstrammer, du kan mærke!" Og han hentede cognacflasken.

Anne og Leif lo.

Hvor er de sorgløse, alle tre, tænkte Eva - hvorfor kan det ikke være mig?

„Fordi du har kvalt dit barn!" lød stemmen i hende.

Denne stemme! Disse transparenter! Ville de da aldrig få ende?

Hun var dødsenstræt og udmattet. Intetsteds var der længere fred at finde. Hun følte sig jaget af noget inde i sig selv, som aldrig mere lod hende i ro, hverken når hun spiste, sov eller arbejdede.

I stedet for at nippe til sin cognac, skyllede hun den ned og derpå det ene glas efter det andet i hurtig rækkefølge.

Johnny havde ret. Det dulmede.

Men hvad kunne få hende til at glemme?

Samtalen drejede sig nu om politik, og Eva deltog i den så godt hun nu kunne, medens en dødlignende mathed sneg sig ind på hende og gav hende en uimodståelig trang til at sove. Hun følte sine øjenlåg blive tunge og kæmpede mod den søvn, som hun forgæves plejede at kalde på. - Omsider blev Anne klar over, at det var ved at blive sent, og på trods af Johnnys protester, brød de op.

Eva lod Johnny følge dem ud. Hun orkede det ikke.

Da han kom tilbage, sad hun endnu i samme stilling med albuerne hvilende på bordet og ansigtet nede i hænderne.

Han kikkede næsten ømt ned på hende.

Sådan havde han set hende sidde utallige gange. Somme tider læsende. Andre tider grublende. Eller grædende. Men altid sad hun med ansigtet hvilende i hænderne, når noget optog hende.

Han kikkede nærmere på hende og opdagede, at hun sov.

Hvor så hun lille og tynd og skrøbelig ud! En lok af hendes hår havde revet sig løs og lå ned over hendes nakke som vingen på en såret fugl.

Varsomt vækkede han hende.

Hun stirrede lidt forvildet op på ham.

Han tog sin tegnebog (*no; lommebok*) frem og stak hende lidt forlegent nogle sedler.

„Du trænger til en lille ferie, min pige. Desværre har jeg ikke flere penge at undvære, men det er nok til, at du nogenlunde kan rejse, hvorhen du helst vil, og der skulle også nok kunne blive til en fire-fem dages ophold. Jeg spurgte Anne, om hun ville passe børnene så længe. Og hvis du siger mig, hvor du vil hen, skal jeg ordne det, så du ikke behøver at bekymre dig om andet end at pakke din kuffert og rejse. Så bare af sted med dig!”

Eva så på sedlerne i sin hånd, som anede hun ikke, hvad man brugte den slags til. Så kikkede hun op på ham. Han stod med hovedet vendt til den ene side. Hun rejste sig og gav ham et hastigt, genert strøg over kinden.

„Det er pænt af dig,” sagde hun, lige så forlegent og utilpas som han.

Hans arme lå pludselig om hende.

„Eva - når jeg får det job i land - så skal vi til at leve sammen igen - rigtigt ikke?”

Hun stivnede, men forsøgte at le det bort.

„Det kunne sikkert blive yndigt - de første otte dage,” sagde hun og kunne ikke undgå, at en besk tone sneg sig ind i hendes stemme. „Men den idyl bliver du hurtigt træt af, Johnny. Og du ved det godt selv, så hvorfor tale om det?”

Han rystede på hovedet.

„Har du ikke opdaget, at jeg er blevet voksen?” Hans ansigt lyste op i et smil. „Jeg er selv forbavset over det, men jeg gider faktisk ikke mere rende rundt og bære mig tosset ad.”

Han slap hende og klaskede hende bagi.

„Det bliver sgu dejligt at falde til ro herhjemme hos dig og ungerne.

Eva vidste ikke, hvad hun skulle svare. En lysegrøn stråle af håb om, at alt måske endnu kunne blive godt, brød igennem hendes sjæl og gav hendes øjne lidt glans. Hun så på ham. Følelser, hun forlængst troede var døde, rørte på sig.

„Jeg tror ikke på det,” sagde hun lavt. „Det er for sent !”

Hun håbede på, at han ville protestere. Overbevise hende om, at hun tog fejl.

Han bemærkede ikke glansen i hendes øjne og håbet i hendes stemme, men så blot, at hun rystede på hovedet og hørte de ord, hun udtalte.

Hidsigheden vældede op i ham.

„Årh - gå ad helvede til!" hørte han sig selv sige.

Forurettelsen gjorde ham uforsonlig.

Eva lo bittert.

„Nu kender jeg dig igen!" Hun følte sit svage håb dø bort og efterlade hende tom og kold. Et ubændigt raseri steg pludselig op i hende. Hans skyld var det, at hendes liv var ødelagt, ham var det, der var den direkte årsag til, at hun havde været ham utro og havde måttet udslette følgen af sin utroskab. Alt - alt var han skyld i. Og nu stod han her. Den idiot! tænkte hun, for engangs skyld skal han høre sandheden om sig selv!

„Du efterlader mig den ene gang efter den anden uden penge og svømmende i ubetalte regninger, mens dine børn halvsulter og går klædt i tynde, forvaskede pjalter. Imens drikker og horer du og kommer først hjem, når der ikke er andre steder, du gider være. Du går, når det passer dig og kommer, når det passer dig, mens jeg for evigt er fordømt til at gå her i dit hus og fortvivlet prøve på at holde sammen på stumperne. Og når det passede dig at voldtage mig, gjorde du det. Det fik vi heldigvis sat en stopper for. Og nu - nu passer det dig at gå og snakke om at lægge op og falde til ro

- akkurat som Fanden, der gik i kloster, da han blev gammel. Og det vil du have mig til at tro på? Nej, min ven, den limpind løber jeg ikke med. Jeg kender dig desværre for godt!"

Hendes stemme steg og steg.

„Tror du, man kan tabe ti år på gulvet og så gå hen og samle dem op, som om det var en æske tændstikker?" råbte hun, „tror du, tingene bliver ugjorte, fordi man fabler om, at noget skal til at være anderledes. Det, der er sket med os i de år, kan aldrig udslettes, aldrig - hører du?"

Hendes stemme knækkede over, og hun brød sammen i krampegråd.

Johnny så på hende, som om hun kedede ham. Han hadede scener.

„Tænk lidt over dig selv," sagde han uden at hæve stemmen. „Først klager du i flere år, så snart man kommer hjem. Så pludselig bliver du studeret og belæst og åh, så intellektuel. Meningen var vel at give mig mindreværdskomplekser ad helvede til. Men det lykkedes dig ikke. Jeg fandt dig nærmest latterlig, din skabekrukke. Og endelig farer du ude i øst og vest og morer dig med både den ene og den anden. Jo-du, jeg er ikke helt åndsvag, selv om du altid har troet, at jeg var dum. Og til sidst lukker primadonnaen sig inde i sit eget rum og er fandens interessant. Du er til at brække sig over. Du har aldrig været til at holde ud at være i hus med!"

Afskedsreplikken blev stående og dirrede i luften, da døren knaldede i efter ham.

Hen på morgenstunden kom han hjem, næsten døddrukken.

Vejen til helvede... tænkte Eva.

Så smilede hun, som den smiler, der altid får ret.

Regnen piskede på ruderne med uformindsket heftighed, da Lene atter blev nærværende. Hun klædte sig af og gik i seng.

- 'Tidsfølgen stemte heller ikke, tænkte hun næste morgen, mens hun ihærdigt børstede sine tænder - hvis bogen havde ret, var der meget, der ikke stemte.

Tid var noget underligt noget. Når hun oplevede brud-stykker af Evas liv, flyttede viserne på uret sig næsten ikke ud af stedet. Der var også nogen, der påstod, at man kunne opleve et helt livs handlingsforløb i drømme i løbet af få sekunder.

Mon Eva alligevel var noget, hun drømte?
En lille tvivl sneg sig ind på hende.
Hun stirrede tankefuldt på sit våde ansigt i spejlet.

Hvor ville det være skønt, hvis Eva blot var en drøm, en fantasiskikkelse, et fantom - et - et fænomen, som lægen havde sagt.

Hun tog håndklædet og froterede sig. Hun skuttede sig og så, at hun havde gåsehud. Uf - der var altid så koldt her på værelset om morgenen.

Desværre var Eva vist alligevel ingen drøm!

Men i bogen stod der, at et menneske blev født igen mellem halvfjerds (70) og tusinde år efter, at det var død.

Lene trak en strømpe op over benet og kikkede interesseret på den. Gudskelov! Ikke nogen maske løbet.

Man skulle heller ikke tro på alt, hvad man læste. Tidsmomentet indtager måske en alt for fremskudt plads i menneskers bevidsthed.

Eva måtte have levet først i dette århundrede.

Hun knappede automatisk sin bluse.

Bag døden måtte der råde en anden form for tid. Eller måske slet ingen. Hvilket teoretisk ville sige, at et menneske godt kunne opholde sig en evighed - ja, i evigheden uden at have været borte fra Jorden ret længe.

Hun tænkte efter, om hun havde glemt noget. Stod et øjeblik og så sig om i værelset, inden hun gik ud og låste døren efter sig.

Skaberen så ud til kun at have foragt tilovers for menneskelig tidsmåling.

Lars - det gav altid et stik i brystet på hende, når hun kom til at tænke på ham - måtte være død længe før Eva. Hvordan kunne han så være hendes jævnaldrende nu?

Hun sirrede tvivlrådigt ind i ansigtet på en ung mand, der gik forbi hende. Han vendte sig om og så efter hende.

Og hvordan kunne det være gået til, at onkel Tom, som dengang havde været Evas bror, Peter, nu var mors bror?

Pyh! Alle disse forbistrede tanker! „Hej, Lene !”

Jytte indhentede hende med lange skridt.

Lene smilede, da hun kom til at tænke på sidste gang, de var mødtes på gaden.

„Nå - i dag har du måske ingen mystiske pakker,” drillede hun.

Jytte rødmede svagt.

„Ja, undskyld, jeg var så fjollet i går. Du forstår,” fortsatte hun, mens hun fortroligt stak sin arm ind under Lenes, „bogen var egentlig slet ikke til mig, men til min store dille. Han har de underligste interesser, og jeg var bange for, at du skulle spørge, hvad den handlede om. Bagefter kunne jeg da godt se, det var idiotisk. .

Lene afbrød hende.

„Det er helt i orden. Det kommer da virkelig ikke andre ved.” Hun kunne ikke fordrage betroelser og skyndte sig at fortsætte: „Hvorfor ser vi egentlig så lidt til hinanden?”

Jytte standsede og greb om begge hendes arme.

„Du siger noget! Kom hen til mig i aften. Jeg har te-kom-sammen.”

„Hvem kommer?”

„Åh - du - ved - Bjarne først og fremmest.” Hun kikkede drillende på Lene.

„En ret støjende personage !” Lene løftede sine øjenbryn påtaget blasert.

„Mon du rigtigt mener det? Kommer du så?” Lene smilede atter naturligt.

„Jeg kommer,” lovede hun.

Resten af dagen glædede hun sig. Jytte havde evnen til at samle humørfyldte og

interessante unge mennesker omkring sig.

Og da hun bankede på Jyttes dør, var hun helt uforberedt.

Den første hun fik øje på, var Johnny!

Hun havde mest lyst til at vende om og løbe sin vej. Men noget i hende sagde, at det ikke nyttede. Skæbnen knyttede sin røde tråd foran vi mennesker. Hun havde kun at følge sin.

Et øjeblik stod hun som fastnaglet. Så tog hun sig sammen med den største kraftanstrengelse, hun kunne præstere.

Johnny sad på en pude på gulvet med korslagte ben og næsen begravet i en bog, blind og døv for de tilstedeværendes leen og snakken. Det, at han ikke opdagede hende med det samme, reddede Lene. Hun hilste rundt på kammeraterne.

„Richard! Op med hovedet, din odder, og hils pænt på Lene!" råbte Jytte.

Richard - som var Johnny - løftede lydigt hovedet og rakte ligegyldigt tre slappe fingre frem til en lidt uforskammet hilsen.

„Glæder mig..." sagde han. Så gav det et sæt i ham.

Har vi ikke mødt hinanden før, frøken, æh..."

„Lene Larsen. - Nej, ikke så vidt jeg ved!" Hun tog et fast tag i sig selv.

„Årh - at du gider at bruge det gamle trick," råbte Bjarne over til ham og fiskede den tredje halve bolle.

Richard strøg sig lidt forvirret over panden.

„Jamen, jeg mener det virkelig. Har vi ikke set hinanden et eller andet sted?"

„Hold nu op, Richard!" Jytte var kommet til. „I er sandsynligvis løbet på hinanden hundrede gange på skolen."

„Det var ikke det, jeg mente," mumlede han endnu mere forvirret, men slog sig så til tåls. „Ja, naturligvis er vi det."

Og så hengav han sig atter til sin bog. - Men det var, som om et eller andet distraherede ham. Gang på gang løftede han hovedet fra bogen, og Lene - der gjorde sit bedste for at virke utvungen - følte hans øjne hvile på sig. Til sidst kastede han med en irriteret bevægelse bogen til side og brokkede sig over den uro, der var, og som hindrede et kultiveret menneske i at samle sine tanker om noget som helst.

Ulla, som var midt i en længere udredning af Hippokrates' lægevidenskabelige teorier, udstødte blot ét ord:

„Træmand !"

-og fortsatte uanfægtet sin forelæsning om lægehistoriske hypoteser.

Ingen syntes at bemærke, at Lene havde trukket sig tilbage til stolen i hjørnet og var sunket hen i tavshed. Hun bemærkede, at også Richard sad tavs og ligesom rugende og stirrede frem for sig. Mellem dem foregik der et eller andet ubevidst. Lene lænede sig tilbage i stolen, og skønt hun ikke ville det, blev tiden skruet tilbage med svimlende hast...

Da Eva ankom til strandpensionatet, begyndte hun at fortryde, hvad hun havde indladt sig på. Det var meget tidligt på sæsonen, så lokalerne var halvtomme endnu. Og de folk, der var til stede, var mest ældre ægtepar, som nød forårssolen og den kåde blæst, der vakte halvglemte minder til live hos dem om ungdom og koglende nætter.

Hun kunne ikke lade være med at tænke på de penge, hun soldede op her til ingen nytte. I toget havde hun siddet og regnet ud, hvad der kunne være blevet købt af tøj og lidt legetøj til Per og Inger, og hun syntes, at hun snød dem for noget, de havde krav på.

Tanker af den art hensatte hende i dyb depression.

Hvor inderlig dumt at rejse bort, når man var nødt til at slæbe sig selv med! Hvor langt hun end rejste, kunne hun ikke flygte fra sig selv og sin skyld.

- Om natten kunne hun ikke sove.

Hun satte sig ved vinduet og søgte at tænke igennem endnu engang.

Hvad skulle der blive af hende?

Hvordan skulle hun leve videre?

En kvinde, der mister de instinkter, hende, må være sindssyg.

„Sindssyg i gerningsøjeblikket !”

Hun havde ofte læst den sætning i avisen, men først nu blev den levende for hende.

Hun havde været sindssyg ikke blot i gerningsøjeblikket. Hele tiden, mens hun bar på barnet, måtte hun have været utilregnelig og snu indtil det usandsynlige, som sindssyge kan være det.

Eva rejste sig og begyndte at gå hvileløs op og ned ad gulvet.

Ingen havde opdaget noget!

Det var ikke til at begribe.

Men det gjorde ikke hendes skyld mindre. Den var større, end hun kunne overskue.

Martret og pint af samvittighedskvaler kastede hun sig på sin seng og begravede ansigtet i puderne.

Hun skulle aldrig være rejst bort!

Nu, da hun var alene, vældede det altsammen ind over hende. Kun børnene kunne aflede hendes tanker. Hun kom pludselig til at længes voldsomt efter dem. En mor skal ikke forlade sine børn godvilligt. Hun burde enten være blevet hjemme eller have taget dem med.

Børnene.

I alle disse år havde det været børnene, der havde holdt hende oppe. For deres skyld havde hun leet og sunget, selv når hendes sind havde været i mørke på grund af Johnny. For deres skyld havde hun holdt ud i et nedværdigende ægteskab.

For deres skyld havde hun dræbt deres lillebror!

Det sortnede for hendes øjne, og hun vidste, at et nerveanfald var på vej til at kvæle den sidste rest af menneskelig fornuft i hende.

Hun formåede ikke længere at tænke klart.

Hvad var det nu?

Børnene. Det var børnene, hun tænkte på.

De skulle kun have gode minder om deres mor.

De skulle ikke kende hende som et vrage.

Vaklende kom hun på benene. Uden at tænke på at tage noget over sin tynde kjole, famlede hun sig frem mod døren.

Da hun var nået halvvejs, faldt hun.

- Skærende lys og dybsort mørke vekslede. Om hendes hovede havde lagt sig en jernring, som hun gjorde vage bevægelser for ligesom at skubbe bort. Hun blev sig bevidst, at hun lå på noget hårdt, men havde ikke kræfter til at undre sig.

Efter flere forgæves forsøg slog hun øjnene op.

Det fremmede værelse vakte en svag erindring. Hun satte sig med besvær op og lod blikket søgende glide rundt.

Det var lys dag.

Hvor var hun?

Egentlig var hun ligeglad.

Hvad var det nu?

Nå-jo børnene.

„De skal ikke kende - deres mor som et vrage!” sagde hun højt. Hendes stemme lød så

pudsig. Hun lo, men holdt forskrækket op ved den kaglende lyd, hun udstødte.

Hun kom på benene og gik usikkert hen til vinduet.

Uret på hendes arm viste otte. Skyggerne var lange.

Var det morgen eller aften?

En raslen af mælkeflasker fortalte hende, at det var morgen.

Hun smilede lidt triumferende.

Sindssyg? Hun var ikke sindssyg. Så ville hun ikke kunne regne ud, at det var morgen, når mælkeflaskerne ras- . Hun glemte det igen og fik et udtryk af snedighed i sine øjne, mens hun lod dem glide ud over fjorden, der lå blå og blank i morgensolen.

To gange ville hun komme op. Tredie gang blev man dernede.

Nogen tid efter gik hun med tøvende, men beslutsomme skridt ned i spisesalen til morgenkaffe.

Det gjaldt om ikke at opføre sig påfaldende.

Kaffen smagte hende. Men rundstykket blev til et bjerg, som var umuligt at bestige. Hun lod det stå efter at have taget en bid, som nægtede at glide ned gennem halsen.

Hun tog en avis og lod, som om hun læste.

Hendes øjne faldt på en overskrift:

„Druknet under badning.“

Hun havde lyst til at le højt.

Sådan ville der også stå i morgen.

Da hun var færdig med kaffen, rejste hun sig og gik med afmålte skridt op og hentede sin jakke og badetøjet. Hun standsede for at købe et stykke chokolade ved kiosken, der lå umiddelbart neden for pensionatet, og sludrede tilsyneladende oplagt og veltilpas med kioskdamen om vejr og vind. Hun ville ud at bade, sagde hun.

Damen mente, at det endnu var for køligt og rådede hende til at vente, til det blev lidt varmere i vejret. Eva trak på skuldrene og holdt til en vis grad med hende. Men man kunne da altid prøve, sagde hun.

Damen nikkede venligt farvel, da hun gik. Eva lykønskede sig selv, mens hun travede hen ad vejen.

Så snart hun blev alene og ikke længere behøvede at holde sig kunstigt oppe, blev hun som en ballon, luften langsomt sivede ud af. Hun faldt sammen og gik med tunge, slæbende skridt. Solen og dagslyset forsvandt momentant, og mørket korn krybende imod hende som en ækel slange, der søgte at nå hende. Underlige skyggeagtige væsener rakte ud mod hende og forfulgte hende.

Hun bed tænderne sammen og gik videre.

Ved siden af vejen var terrænet dækket af bevoksning. Så snart hun var sikker på, at ingen kunne se hende, drejede hun af fra vejen og fulgte en sti, der mere lignede en dyre-veksel ind gennem den tætte, kratagtige ungskov. Af og til stødte hun på små vandløb, der søgte sig vej mod havet.

Herinde var tyst. Kun fuglenes støjende, forårsberusede kvidren lød højt som et brus hen over hendes hovede.

Det gik kun langsomt fremad.

Af og til, når terrænet tillod det, gik hun gennem de lysninger, hun skimtede, ned til fjorden for at se, hvor langt hun havde gået. Ud til vejen vovede hun sig ikke. Desuden krummede fjorden, så hun kunne se pensionatet, når hun gik helt ned på bredden.

Det ragede hver gang op alt for nær ved.

Hun måtte længere bort.

Hendes hjerne rummede kun hendes beslutning. Alt andet svandt bort i fortidige tåger.

Hendes sanser sløvedes, så hun ikke længere registrerede, når hun snublede over trærødder og løb imod nedhængende grene. Alt, hvad hun formåede at koncentrere sig om, var det næste skridt.

At få de kraftløse ben til at lystre.

Hun standsede brat, da hun nær var løbet imod en lille hytte af den slags, jægere søger ly i om efteråret, mens de venter på andetrækket.

Hun stirrede prøvende på den, som ventede hun hvert øjeblik at se en mand med jagtgevær dukke ud af den.

Svage minder trængte sig ind på hende. Om efterårssus og nøgne, forrevne træer. Jagthornets gjalden. Den forrådnede duft af visne blade og fugtigt mos. Hundenes vilde glammen. Forskræmte fugles skrig. Et bøsseskud og synet af en and, der river sig løs fra trækket og styrter nedad i svimlende flugt.

Længe stod hun således, mens minder fra en anden og lykkeligere tid trængte ind på hende. Så lirkede hun ved klinken.

Døren var ikke låset.

Hun lukkede den op, og en muggen lugt af surt, fugtigt halm, blandet med duften fra det solvarme træ, slog hende i møde.

Udmattet sank hun ned på dørtrinnet.

Hun lod øjnene sløvt glide hen over omgivelserne.

Hvorfor var hun egentlig her?

Hvad var det, hun skulle?

Jo - vandet!

Hun søgte at rejse sig, men benene strejkede og bildte sig ind, at de var lavet af gummi. Hun kæmpede nogle sekunder med dem, men opgav så.

Udmattet lænede hun hovedet ind mod dørstolpen og lod solen bage sit ansigt.

Naturen i hende og naturen uden om hende startede et vidunderligt samspil for i fællesskab at indgive hende kræfter til at gå videre.

Tanketom sad hun således et par minutter - eller var det timer?

En raslen af løv og en kvist, der knækkede, fik hende til at fare op.

Vagtsom stod hun med alle sanser spændte. Den sorte tåge, der havde danset foran hendes ansigt - dette underlige vatagtige, der dødt havde slynget sig om hendes ben - alt forsvandt i kraft af selvopholdelsesdriftens instinktive funktion.

Den mand, der banede sig vej ud fra krattet, forekom hende bekendt. Så huskede hun, at hun i aftes havde set ham sidde og spise alene ved et bord i nærheden af hendes. Hun havde lagt mærke til ham, netop fordi han var den eneste, foruden hende selv, der var uden selskab.

Han stønnede af anstrengelse, tørrede sveden af panden med sit lommelørklæde og bukkede afmålt hen imod hende.

„Vidunderligt vejr.“

„Ja,“ skyndte hun sig at sige uden at reflektere over det forunderlige sted at møde en pensionatgæst, „det var også det, jeg syntes. Derfor gik jeg denne vej.“ Hun slog afmægtigt ud med hånden, slået af den manglende logik i sine ord.

„Jeg forstår!“

Hun skulle siden opdage, at det var netop, hvad han gjorde.

Så smed han sin skuldertaske på jorden, knælede ned ved siden af den og trak en kølig, grøn pilsner frem.

Hun stirrede grådigt på den og opdagede, at hun var både sulten og tørstig - tørstig ud over al forstand. Hun glemte alt andet for at se på flasken, som lå der på jorden og glimtede grønt i solen.

Der dukkede en øl mere op af tasken. Så kikkede han op på hende fra sin knælende stilling

og spurgte venligt:

„Er De ikke tørstig?" Han tørrede sig atter over panden som for at markere, at han selv trængte til en drink.

Eva vidste ikke, hvad hun skulle svare. Situationen var med et blevet alt for indviklet. Den overvældede hende. Alting skete så uventet.

Han holdt flasken indbydende frem mod hende. Da han så, at hun tøvede, lagde han den ligegyldigt fra sig, tog en kolossal madkasse frem fra tasken, fandt sig en jævn, skygge-fuld plet og satte sig til at spise uden at skænke hende mere opmærksomhed.

Den ensomme øl lå og så stadig mere indbydende ud.

Uendelig langsomt bøjede Eva sig ned, mens hun sendte den fremmede et stjålet blik, følte flaskens kølighed i sin hånd, rev den pludselig til sig og holdt den ind mod sig et øjeblik. Så bevægede hendes fødder sig af sig selv hen imod ham. Han ventede roligt med oplukkeren i hånden. Hurtigt haspede han kapslen af.

„Værsgo, frue," sagde han høfligt, som om de var til party.

Hun følte den kolde øl løbe ned i sin hals. Aldrig havde nogen drik smagt hende så godt. Da hun endelig tog flasken fra munden, så hun, at han smilende iagttog hende. Så gjorde han en indbydende bevægelse.

„Vor kære værtinde har smurt langt mere smørrebrød til mig, end jeg selv kan overkomme at spise. Vil De ikke nok gøre mig selskab?" Han klappede i græsset ved siden af sig.

Eva var som et barn, der blot adlød en kommando. Da hun satte sig ved siden af ham, var det besynderlige i situationen stadig ikke gået op for hende, så lidt som hans mistænkeligt gode forsyning af mad og drikke.

Det er ikke nødvendigt for mennesket at være i stand til at drage slutninger for at tilfredsstille sine elementære livsbehov, når de blot er for hånden.

Eva spiste i tavshed uden at se på ham og uden at være sig bevidst, at hun nød hver mundfuld.

Hendes anspændte legeme slappedes, og hun lod tingene ske som noget, der sprang lige ud af evigheden og i favnen på hende.

En følelse af velvære af samme art som et mæt dyr må føle det, sneg sig ind over hende. Hendes øjenlåg blev tunge.

Næppe havde hun sunket den sidste mundfuld, før hun sank tilbage i græsset og sov.

Da hun vågnede, sad den fremmede endnu i næsten samme stilling ved siden af hende. Hendes hjerne, som nu var udhvilet for første gang i lang tid, var med ét klar. Hun fór op, forlegen over at have opført sig upassende.

„De må meget undskyldte - -" begyndte hun, men han havde allerede rejst sig - og nu præsenterede han sig formelt.

Situationen forekom pludselig Eva helt ustyrlig vanvittig komisk og hun måtte beherske sig for ikke at bryde ud i en hysterisk latter. - Hvor var han pudsigt med sin stive korrekthed - akkurat som en kavalier fra forrige århundrede. Hun opfattede kun, at han hed Erik.

Derfor - og som følge af en form for trods, der umotiveret steg op i hende - sagde hun ham kun sit fornavn.

Han bukkede atter, som om han ikke bemærkede noget usædvanligt den.

Så slog han sig igen ned i græsset.

Hun blev stående ubeslutsomt.

Da begyndte han at tale, lavt og med bøjet hovede.

„Der gives tidspunkter i ethvert menneskes liv, da man ikke kan - eller må - tage hensyn til de almene omgangsformer. Et sådant tidspunkt er nu." Hans stemme var fast, og han løftede hovedet og så op på hende. „Jeg ved ikke, hvorledes jeg skal forme det, jeg har at sige

Dem. Måske undrer De Dem over at se mig her, hvor De er søgt hen. Men der er ikke noget underligt ved det. Man siger, at fattigdom lugter. Det gælder dog ikke alene fattigdom. Også ulykke kan man lugte på lang afstand. Jeg så Dem i aftes, da De ankom. De var urolig og bedrøvet. Og i morges - bliv ikke vred - i morges lignede De et menneske, for hvem der ikke længere fandtes noget håb."

Eva lyttede med stigende ubehag.

Hun havde ikke narret nogen. Alle havde kunnet se på hende, at hun befandt sig på vanviddets rand. Hun stod endnu på samme plet. Nu gik hun hen og satte sig ved siden af ham.

„Fortsæt !" sagde hun blot.

„Jeg holdt øje med Dem. Og da De gik, fulgte jeg efter Dem. Det er det hele."

Han tav. Det var ikke nogen nytte til at fortælle hende, at han havde undfanget sin plan om at forhindre hendes selvmord på stående fod og hvor travlt, han havde haft med at bringe den til udførelse. Jo mindre, hun vidste om det, des bedre.

„Og med hvilken ret fulgte De efter mig?"

Evas øjne lynede.

„**Med den ret - eller rettere det ansvar - som det ene menneske altid har over for det andet,**" svarede han roligt, mens skyggen af et sorgfuldt smil kom til syne i hans øjne.

„Menneskelig lidelse findes overalt, men sjældent så tydeligt som i Deres tilfælde."

Eva sank sammen i skuldrene.

„Hvis De vidste, hvad jeg har gjort, ville De have ladet mig gå. Jeg ville drukne mig," sagde hun tonløst.

Han nikkede.

„Det vidste jeg," sagde han med uforanderlig ro.

„Jeg ville drukne mig," gentog hun højere, „fordi jeg bærer på en brøde, jeg ikke kan leve videre med."

„Og dog må De leve videre," sagde han, som om han konstaterede et faktum.

Hun så på ham.

Dersom hun fortalte ham, hvad hun havde gjort, ville han ændre sin mening, tænkte hun.

„Nej -" Hun rejste sig og tog et par vaklende skridt bort fra ham. Han sprang op, fangede hende i sine arme og satte hende atter varsomt ned i græsset.

Eva mistede sin smule selvbeherskelse. Hun vendte sig imod ham og ruskede ham i skuldrene, mens hun skreg ham ind i ansigtet, at hun havde dræbt sit nyfødte barn. Så sled hun for at komme løs, men han holdt hende så fast, at hun ikke kunne røre sig. Hans arme havde lagt sig som en skruestik om hende.

„Rolig - hys - ikke så højt - fortæl mig det allsammen," blev han ved at gentage.

„Og bagefter går du til politiet! Og Inger og Per! Aldrig!" Hun sparkede efter ham, men som de sad, kunne hun ikke komme til at ramme ham.

„Naturligvis går jeg ikke til politiet, dit lille fjols - vær nu rolig - hører du - av! - Lad være med at bide! Eva! Tag dig sammen !" Hans stemme var bydende.

Hun arbejdede blot endnu mere ihærdigt på at sno sig bort fra ham, benyttende alle kneb. Hun lod, som om hun havde opgivet al modstand, og når han løsede sit greb, søgte hun at vride sig løs. Hun var så optaget af at komme væk fra ham, at hun ikke så, at hans kæbemuskler strammedes.

Men pludselig gav han hende en lussing, så det sang for hendes øren.

Hun blev stille. Så gned hun sin kind, der var blevet flammende rød.

„Den fortjente jeg vist !" sagde hun uden nag.

Hans arme gled bort fra hende. Hun vidste, at hun nu frit kunne gå, uden at han ville

forhindre det.

Alligevel blev hun siddende.

Og før hun vidste af det, havde hun med en underlig ligeglad stemme fortalt ham alt om barnet, som Johnny ikke var far til, og hvordan hun i fortvivlelse og halvt sindssyge havde grebet til den eneste udvej, der dengang havde lukket sig op for hende. Hele tiden, mens hun talte, stirrede hun vedholdende ned på det græsstrå, hendes hænder legede med. Da hun havde talt ud, fortsatte hendes hænder med at bukke og bøje strået, og hun vovede ikke at løfte blikket fra det.

Erik sad og ledte efter de ord, der ikke ville skræmme hende. Endelig sagde han:

„Jeg vil ikke undskylde, hvad du har gjort! Men mit arbejde gør, at jeg kender lidt til mennesker. Du er jo ikke nogen dårlig kvinde, Eva. Hvad er den egentlige årsag til, at du overhovedet kom så langt ud?”

Eva følte den befrielse, der findes i at kunne udøse sit sind for en vildfremmed. Med død stemme fortalte hun om sit ulykkelige ægteskab og om sin håbløse kærlighed til Johnny, som med tiden vendte sig til det modsatte. Hun fortalte ham om børnene, for hvis skyld hun havde holdt ud så længe - og endelig om aftenen før, da hun havde truffet sin vanvittige beslutning om at tage sit eget liv.

Da hun endelig tav, var det, som om hun begyndte at opløses indefra. Med en lyd som en alt for spændt streng, der brast, lænede hun sig ind til ham og brast i gråd.

Varsomt holdt han hende ind til sig og lod hende græde. Men da hun tørrede sine øjne og så op på ham, var hans ansigt ligblegt og hans øjne så lige frem uden at se noget.

„Jeg har lyst til at banke din Johnny," sagde han sammenbidt, „men jeg er desværre ikke den rette til det."

Hun smilede blegt.

„Det nytter nok heller ikke noget."

Han smilede tilbage og gav slip på hende.

„Jeg ved ikke, om jeg kan hjælpe dig, Eva," sagde han, „men jeg kan i hvert fald forsøge. Må jeg fortælle dig om mig selv? En historie med modsat fortegn?"

Hun samtykkede høfligt, men ligegyldigt. Hendes opmærksomhed formåede kun at kredse om hendes egne uløselige problemer.

Han var forretningsmand - og hans arbejde medførte, at han måtte være hjemmefra længere tid ad gangen. Han fortalte hende om kolde, ugæstmilde hotelværelser, om ensomme biografter, om lange nætter, der ingen ende ville tage, om længslen efter dem derhjemme, som man søgte at dulme ved at gå på restauration eller at give sig i lag med en pige - altsammen kun for at få et øjeblikkelig menneskelig kontakt.

Eva opdagede, at hun var begyndt at lytte intenst. Og mens hun hørte hele hans triste historie, forsvandt lidt efter lidt den ufølsomhed, der havde indhyllet hende.

Han beskrev de korte besøg i hjemmet, hvor man følte sig som en gæst - en fremmed, der blev gjort stads af, mens han og hans kone så småt gik hinanden på nerverne, fordi tiden var for kort til alting. Som årene gik, var de gledet fra hinanden. Han levede sit eget liv. Hans kone og børnene et helt andet, som han ikke havde del i. Efterhånden følte han sig overflødig og som en uvedkommende, der brød ind i deres tilværelse og blot skabte forstyrrelse. For nylig havde han opdaget, at hans kone havde en elsker. Han ville naturligvis skilles.

Eva opdagede, at hans ro kun havde været påtaget. Der var et vildt udtryk i hans øjne nu. Alligevel fik hun en heftig trang til at tage denne fremmede kvinde i forsvar. Hun rejste sig og begyndte at gå frem og tilbage foran ham.

„Tror du da, at hendes tilværelse er morsom og spændende? Med en mand, der føler sig som gæst, når hun forsøger at gøre hans hjemkomst hyggelig for ham?"

Hun mindedes sine egne krampagtige anstrengelser i den retning for år tilbage, hvilket

indvirkede på både hendes stemme og hendes holdning. Hun vendte sig imod ham.

„Og har du delt noget som helst med hende og givet hende indblik i, hvad du foretager dig? Jeg vil vædde hvad som helst på, at du ikke har. Tror du ikke, at hun føler sig overflødig i din tilværelse? Har I mænd overhovedet anelse om, hvad det vil sige at være den efterladte, der tilbringer hver eneste dag med bare at vente?"

Atter oplevede hun i tankerne de lange års venten på en Johnny, der ikke gad komme hjem.

„Måske har du ret," sagde han langsomt, „men jeg kan ikke se, hvad der er at gøre ved det - nu. For du har endnu ikke hørt det værste." Et bittert drag gled hen over hans ansigt. „Jeg er blevet klar over, hvorfor min kone ikke har nok i mig."

Og så betroede han hende, at han i fortvivlelse over, at hans kone bedrog ham, var gået til en halvoffentlig pige.

Mænd, tænkte Eva, tror altid på enkle løsninger.

Da det ikke var lykkedes for ham at tilfredsstille hende, havde hun rasende slynget ham i ansigtet, at han overhovedet ikke duede- og at hun godt kunne forstå, at hans kone havde sørget for noget mere spændende i sengen.

Eva glemte øjeblikkeligt sin egen kummer for hans.

I hans øjne læste hun hans sviende sår på sjælen, som måske til sidst virkelig ville ende med at gøre ham uduelig.

Han var vaklet bort fra pigebarnet og vandret hvileløs gade op og gade ned resten af natten. „Og nu er jeg altså havnet her - som et dyr, der slikker sine sår," sluttede han og forsøgte at smile.

Hun satte sig ved siden af ham og strøg ham blidt over nakken. Ord nyttede ikke.

Han havde ret, tænkte hun. De ulykkelige kender hinanden.

Hun kastede et blik på sit ur.

Ikke mere?

Universet var gået under og genopstået - og dagen var endnu ung og lys.

To mennesker mødtes og blotter deres sjæl for hinanden.

To mennesker ud af en myldrende menneskehed.

To skæbner, hvis livstråde for en kort stund slynger sig sammen for atter at skilles.

Et øjeblik så langt som livet selv.

„Undskyld !" sagde han omsider med ikke helt sikker. „Du har nok i dine egne sorger - og jeg bebyrder dig med mine. Det er en smuk hjælp, jeg giver dig."

„Det kan være, at du har hjulpet mig langt mere, end du selv ved af." Hun søgte at skjule tårerne, der havde samlet sig i hendes øjenkroge. „Det var din mening at vise mig tingene fra den anden side, ikke sandt?"

Han nikkede tavst.

Hun grundede lidt.

„Måske var jeg selv skyld i, at Johnny gled fra mig. Jeg gjorde en mængde for, at det ikke skulle ske, men måske gjorde jeg det helt forkerte.

„Sikkert !" sagde han og smilede.

Han lagde armen kammeratligt om hendes skulder, og en tid lang sad de således, mens de fortalte træk fra deres liv. Somme tider gav deres lasede nerver sig udslag i hævede, lidt skingre stemmer og overdrevne fagter.

Da de omsider brød op, var de enige om at fortsætte samtalen den næste dag.

Ingen af dem skænkede da en tanke, at denne dag skulle have været Evas sidste...

- Den nat kunne Eva heller ikke sove.

Og som forsommerens skumringstimer gik over i en rødmende-blå morgendæmring, besluttede hun sig til at forsøge at redde hans tilværelse.

Hendes egne uløselige problemer var gledet helt i baggrunden. For første gang i sit liv havde hun kun et andet menneskes velfærd på sinde.

For første gang formåede hun at glemme sig selv.

Til sidst slumrede hun hen i en let morgendøs, der gik over i en afslappende søvn, hvoraf hun vågnede sent, men forfrisket.

- Han var midt i morgenmåltidet, da hun - efter et ombyggeligt toilette - kom ned. Ikke et glimt i hans øjne forrødte, at de kendte hinanden. Sådant var de blevet enige om det af hensyn til sladderen, der ellers hurtigt ville brede sig mellem de aldrende mennesker på pensionatet, som jo selv var hinsides alle skandaler.

M~ns hun spiste, betragtede hun ham stjålent.

Pæn mand. Omhyggelig med sig selv. Af den slags, der går tolv på dusinet af.

Den beslutning, hun havde taget, inden hun sov, gav hendes kinder en smule farve, mens hun så på ham.

Hvem er jeg egentlig? spurgte hun sig selv - undrende.

- Fuglene kvadre lystigt, som de havde gjort det dagen før, da hun atter vandrede ad den smalle sti ud til hytten.

Hun sansede med ét solen.

Der var sol i luften, i jorden, i hendes sind.

Hun havde ikke skygge af årsag til at føle sig så lykkelig.

Alligevel var det, som om de lange års tyngde gled af hende.

I dette øjeblik var hun en hvilken som helst pige på vej til et stævnemøde på en plet midt i den syngende, summende forårskåde natur.

Da hun nåede derud, stod hun og iagttog ham i skjul af et træ, mens han puslede med porcelæn og bestik. Han havde oven i købet fremtryllet en lille dug, så hun.

Han løftede hovedet, da hun trådte frem, og lod øjnene ængsteligt søgende fare hen over hendes ansigt. Så smilede han beroliget.

Hun blev stående et stykke fra ham, som om hun tøvede. Han rejste sig og kom langsomt hen imod hende, mens han stadig granskede hendes ansigt.

Uden at bevæge sig blev hun stående, til han nåede hende.

Så lagde hun sine arme om hans hals og fandt hans læber i et dvælende, brændende kys.

Og atter rakte kvinden Adam æblet - og han bed, som han har gjort det fra Arilds tid.

- Da skete noget med Eva!

Op i hende steg en usigelig taknemmelighed over livet, over hendes ungdom og potens, over selve dette at være til i en mands arme. Som en nådegave fra himlen tog hun imod ham, som hun aldrig havde taget imod nogen mand. Jublende gav hun ham hans tillid til sin manddomskraft tilbage!

„Det var, som om himlen selv gav sin velsignelse," sagde han med næsten barnlig forundring i sine øjne.

„Følte du det også?" spurgte hun sagte.

„Ja - som om alle skygger svandt bort, og vi var som i et uendeligt lyshav," vedblev han næsten som i trance.

Længe sad de således, ømt forenede af deres fælles oplevelse.

De gav sig god tid og lod freden krybe hen over sig.

Efter de mange, forspildte år følte de nu begge, måske for første gang, at livet var en uendelig smuk, men skrøbelig gave, som man skulle tage ind til sig og forsigtigt værne.

Endelig frigjorde hun sig blidt.

Mens hun pakkede de gode ting ud, han havde i sin kurv, kredsede hendes tanker om, hvorledes hun bedst kunne formulere det, hun havde at sige ham.

De satte sig til at spise uden mange ord og nød den afslappende fred, der havde taget deres legemer og ånd i besiddelse.

Hver gang deres øjne mødtes, smilede de til hinanden.

Pludselig sprang hun ud i det, hun sad og tænkte på.

„Ved du, hvad jeg ville gøre, hvis jeg var dig?“ spurgte hun i en let tone.

Han rystede på hovedet.

„Telegrafere efter min kone.“ Hun snappede en småkage og bed af den, som om den var hele hendes verden.

Han stivnede.

Men hun lod, som om hun ikke så det og fortsatte:

„Jeg tror ikke, at du selv er klar over det - men du er vidunderlig! Tag hende hjemmefra alle fortrædelighederne, elsk hende, som du før elskede mig - og jeg tør garantere for, at hun aldrig mere vil så meget som skæve til en anden mand.“

Hun kommer ikke!“ svarede han kort.

Fortryllelsen var brudt. De var atter blot to fremmede, der delte en frokostkurv.

Eva lo.

„Hvor kender I lidt til kvinder!“ - og dermed mente hun alle mænd. „Naturligvis kommer hun!“

Han sad tavs en tid.

Hendes hjerte bankede, som var det hendes egen fremtid, han sad og vejede på vægtskålen.

Så gled skyggen af et smil hen over hans ansigt.

„Jeg ville have forsvoret...“ begyndte han, men stoppede brat op. Han vendte sig mod hende og lagde armene om hende. „Lille troldkvinde! Du har spærret mig inde i din magiske cirkel og derfor må jeg adlyde dig.“

Hun gemte ansigtet ved hans skulder for at skjule tårerne i sine øjne, der let kunne mistolkes.

Hun tillagde ikke sig selv særlig stor betydning.

Naturligvis var det ikke hende, der havde indgivet ham tanken om at sende bud efter sin kone. Den havde han selv haft hele tiden. Men hun havde givet ham det lillebitte skub, han manglede for at lade den udføre i praksis. Hans sårede stolthed og hans syge idé om sin uformuenhed som mand havde hindret ham.

Hun havde plastret ham, som man plastrer et barn, der har stødt sit knæ.

Nu skulle han klare resten alene.

- Om aftenen løb hun på ham i vestibulen.

Hun kommer!“ Hans øjne strålede.

Hun sendte ham et stort smil.

Næste morgen rejste hun hjem.

Hun tog ikke afsked med ham.

Tiden tog tilløb, sprang over en svimlende afgrund - og Lene sad atter i stolen i Jyttes værelse.

Hun syntes selv, hun havde været borte længe - længe. Hun kikkede sig forvirret omkring, men ingen lod til at have bemærket hendes åndelige fravær.

Ingen - måske med undtagelse af Richard.

Han sad og iagttog hende med et underligt udtryk i øjnene, bildte hun sig ind.

Richard, som var Johnny.

For at aflede opmærksomheden fra sig selv og sin sikkert noget påfaldende opførsel, samlede hun den lille bog op til sig, som Richard havde kastet fra sig.

„Reinkarnation" hed den kort og godt.

Det gav et ryk i Lene.

Dersom situationen havde været en anden, ville hun have givet sig til at le.

I tanken om, at Johnny skulle interessere sig for et så abstrakt emne, var der noget på en gang komisk og naturstridigt.

Men Johnny var jo ikke længere Johnny.

Han var Richard.

Noget, hun måtte have læst eller hørt et eller andet sted, faldt hende ind: „Enhver overdivelse løber ud i sin egen modsætning."

Sande ord.

Hun skævede til ham. En høj, lidt duknakket fyr, langsom og tung i sine bevægelser med en tænksom pande og dybe, intelligente øjne. Medens Johnny havde været lille og bred med hurtige bevægelser og en ilter, rullende gang. Ægte sømand. Og hvis intelligens snarere udartede sig som kvikhed end som tænksomhed og evne til at drage konklusioner.

Og dog var ligheden der. Hun kunne blot ikke forklare den. Måske fordi den var mere åndelig end fysisk.

Henne ved det lille bord snakkede og lo kammeraterne stadig væk.

Men Richard sad endnu tavs og rugede over sin tomme tekop. Kammeraterne var åbenbart vant til det, for de reagerede ikke.

Hun lagde bogen fra sig.

„Interesserer du dig for - den slags?" spurgte hun - lidt dumt, følte hun selv.

Han nikkede og sugede på sin pibe.

„Ja - jeg indrømmer, at det er en underlig interesse. Især i min alder, som Jytte siger." Han smilede.

Hans smil var meget indtagende, konstaterede Lene og forstod pludselig, hvorfor Jytte følte sig tiltrukket af ham.

„Hvorfor dog det? - Vi skal da alle dø engang. Og når man skal rejse til et fremmed land, forsøger man dog også på forhånd at sætte sig ind i de der herskende forhold." Hun syntes selv, hun havde udtrykt sig godt.

Hans ansigt lyste op.

„Man plejer at le af mig," indrømmede han. „Det er ikke særlig god latin at interessere sig for religiøse spørgsmål i dette" - han nikkede over mod kammeraterne - „miljø."

Hun smilede.

„De er så unge," sagde hun i en tone, som om hun selv var ældgammel. „Og de får hovedet proppet så fuldt med alle mulige kundskaber, at det, der ligger uden for deres jordiske fremtid, ikke kan forventes at formå at aftvinge dem videre interesse. Nok filosofiske spørgsmål, der angår livet her og nu. Men religiøse - nej."

Hun så på ham og opdagede, at hun følte sig veltilpas og afslappet i hans selskab.

„Og du?" spurgte han direkte.

Hun tav et øjeblik.

„Åh, jeg interesserer mig for alt mellem himmel og jord," sagde hun let.

Men han var åbenbart ikke 'til sinds at lade hende slippe.

„Tror du på et liv efter døden?" Hans øjne stirrede lysvågne ind i hendes.

„Når du spørger så rent ud, må jeg svare ja," svarede hun alvorligt. „Men det at tro på en fortsættelse af en eller anden art, kan let blive en hindring i stedet for en spore. For vi må jo aldrig glemme, at vi fik livet for at leve det - helt ud!" Lenes stemme var fast - men i det øjeblik, hun udtalte ordene, blev hun klar over, at det var netop fejlen, hun selv havde begået ved at lade livet - ikke efter døden, men før fødslen - blive en hindring for hende, en tung lænke, som hun slæbte rundt med, og som næsten havde umuliggjort en normal tilværelse.

Hun så på ham.

Hvad så, om han var Johnny.

Alle mennesker mødte sikkert før eller siden andre, som de havde levet med og kendt før. Det, at hun kunne erindre disse fortidsskygger, når de kom lyslevende imod hende, burde ikke have lov til at øve en så voldsom indflydelse på hendes liv. Snarere end at bringe hende ud af fatning, burde det have givet hende tryghed og ro i forvisningen om, at livet er evigt, og at alle, der er knyttet til hinanden, skal mødes igen, ikke i et eller andet abstrakt paradys, men som mennesker af kød og blod, leende og grædende, lykkelige og ulykkelige, glade og bedrøvede. Ikke som kønsløse væsener i himmelen, men som åndende og levende mennesker på Jorden.

Hvorfor havde hun været bange for Richard?

Han sad jo der og var ganske uskadelig.

„Ja, det er sandt," hørte hun ham sige som svar på hendes sidste bemærkning. „Så er det nok alligevel galt, at jeg interesserer mig så stærkt for - dette her." Han tog bogen.

„Det bestemmer du jo selv. Livet blev skænket os som en gave. Det er helt op til os selv, hvad vi gør ved det."

„Du taler, som om vi havde vor frie vilje. Har vi da det?"

Hun trak på skuldrene. Hun brød sig ikke om at gå dybere ind på emnet.

„For hvis vi har det - hvad så med den skæbnelov, som kaldes karma?" blev han ved.

„Den kommer vi vel ikke udenom," indrømmede Lene, „men vi skal blot ikke tro, at det er som en regnskabsside med debet og kredit og revision en gang om året. Det regnskab er vist mere indviklet, end vi sådan går og tror. Så lad os hellere lade være med at forsøge at kikke Ham deroppe i kortene. Den går alligevel ikke!"

„Du kender vist en del til dette her," sagde han langsomt, mens han granskede hendes ansigt.

„Ikke noget videre," slog hun det hen.

Han ville sige noget, men Ulla kom ham i forkøbet.

„Hør, I to derhenne! Jytte - at du finder dig i det! De sidder og kikker hinanden i øjnene."

Jytte vendte sig om.

„Så skulle da også! Richard, du store kvindeforfører! Vil du så lige tage at holde dig på måtten."

Richards øjne fyldtes med varme. Han gik hen, bøjede sig ned over Jytte og kyssede hende ugenert. Lene lænede sig afslappet tilbage i stolen. Hendes overtroiske frygt for, at skæbnen engang endnu havde udset „Johnny" til hendes livsledsager, forsvandt. Richard var slet ikke den type, der tiltrak hende. Desuden var han og Jytte så åbenlyst glade for hinanden, at det var tydeligt, at skæbnen i stedet havde sammenkoblet de to.

Hun trak vejret dybt og lettet.

Et øjeblik efter deltog hun ubesværet i kammeraternes muntre samtale og latter.

- „Richard er en underlig stivstikker, synes du ikke?" spurgte Bjarne hende, da de gik hjem, „jeg forstår ærligt talt ikke, hvad Jytte ser i ham."

„Åh, jeg ved ikke - jeg synes nu, han er god nok," svarede Lene. „Der er - dybde i ham."

„Måske," indrømmede Bjarne, „men han er møgkedelig!"

Hvis Bjarne, som hun selv, havde kendt Richards forrige tilværelse, ville han have vurderet ham anderledes, tænkte Lene. I guder, hvor er menneskenes overfladiske domme kortsynede! Vi ved ikke, hvor vi kommer fra, eller hvor vi går hen. Vi ser kun hinanden som gennem et smalt periskop uden dimensioner. Hende forekom det, at „Johnny", siden hun kendte ham, havde taget et utroligt „step forward". Andre, som Bjarne for eksempel, forekom han kun at være en underlig kedelig fyr, der altid sad med ansigtet begravet i uforståelige, religiøse bøger.

- Næste dag var det søndag. Lene vågnede tidligt. Hun havde ingen planer og besluttede derfor at tilbringe dagen med studier. Hun satte sig til at læse med hovedet hvilende i hænderne og var så optaget, at hun knapt hørte, da det bankede på døren. Hun løftede hovedet, rejste sig og lukkede op uden tanke for, hvem det kunne være.

„Undskyld, jeg forstyrre dig så tidligt på dagen."

Richard stod høfligt afventende.

Blodet skød et øjeblik op i Lenes kinder.

„Det gør ikke noget," svarede hun roligt. „Hvor har du Jytte?"

Han smilte.

„Jytte er en pragtfuld pige,, sagde han, „men komme op om morgenen kan hun ikke. Hun er fuldkommen bedøvet indtil omkring middagstid."

„Kom ind alligevel. Hvad med en kop kaffe?"

Han satte sig i hendes lænestol og gned håndfladerne mod hinanden.

„Det lyder godt."

Hvad søren vil han? tænkte Lene, mens hun smurte rundstykker. Hun var ikke i tvivl om, at han ville tale videre om emnet fra i går aftes, men syntes alligevel, at det var lidt underligt, at han kom masende midt på formiddagen.

Han lod hende ikke i tvivl ret længe.

„Jeg har en ejendommelig følelse af, at jeg på en eller anden måde altid har kendt dig, Lene," begyndte han, da hun havde skænket kaffen op og slået sig til ro over for ham. „Jeg har næsten ikke lukket et øje i nat. Og jeg kommer for at spørge dig, om du har den samme følelse."

Lene blev lamslået.

Her stod hun for første gang over for en, der var „no'en"

- og som selv var klar over det.

Og så netop Richard. Richard, som var Johnny.

Hun anede i første øjeblik ikke, hvad hun skulle gøre.

Hvad skulle hun svare ham? Skulle hun lyve?

Forbløffet hørte hun sin egen upåvirkede stemme svare:

„Ja, jeg tror også, vi har kendt hinanden før, Joh... Richard, mener jeg - men som jeg sagde i aftes, er det livet her og nu, det gælder, ikke vore forrige eller fremtidige tilværelser."

„Ja, men derfor er det alligevel pokkers interessant, ikke? Forstår du - det, jeg søger, er et bevis. Hvis man kunne finde et menneske, der har kendt en selv fra en tidligere tilværelse, så havde man dermed beviset på reinkarnationens rigtighed

- er det ikke sandt?"

„Hvad ville du med dette bevis?"

„Ikke noget. Ikke nu i hvert fald. Men måske jeg engang vil skrive en bog eller sådan

noget."

Hun smilte.

„Tænk på alle de mennesker, du kender. Tænk for eksempel på de andre studenter her ved universitetet, som ikke tror på andet end videnskabelige teser!" - hans stemme blev ivrig - „eller på alle andre, der lever i uvidenhed om, at alt, hvad vi gør, på en eller anden måde skal betales tilbage i dette liv eller i det næste. Hvis man kunne skaffe bevis for, at livet er en evighedsforeteelse, ville det forandre en hel verdens tænkemåde."

„Og det bevis skulle jeg altså levere dig. Men har du tænkt på, at det slet ikke ville være et bevis!"

Han nikkede.

„Ja, jeg har tænkt på det. Men det ville være en brik til puslespillet. Jeg har tænkt at tilbringe hele mit liv med at udforske, om der er nogen sandhed i reinkarnationstanken. Og hver lille brik, jeg får samlet, betyder en lillebitte del af det helhedsbillede, jeg håber at få dannet engang."

„Og som du vil samle i en bog?"

Lene overvejede. Hvor meget skulle hun fortælle ham?

Han var med ét ikke nogen fremmed. Ikke Richard, men Johnny. Johnny, som hun havde været gift med og med hvem hun havde fået børn.

„Engang," sagde hun stille, „engang var vi to gift. Du hed Johnny og jeg Eva..."

Da Eva sad i toget på vej tilbage til sit hjem, følte hun sig på en ejendommelig måde frigjort. Det gik op for hende, at hun i mange år havde været lænket til noget i sig selv, noget, der havde hindret hende i indlevelse og medfølelse med andre.

Egoisme!

En egoisme, som havde ført hende til den yderste grænse, så hun ville have taget sit liv uden tanke for de børn, der derved ville blive moderløse.

Hendes møde med Erik havde drevet splinten af trolld-spejlet ud af hendes øjne. Hendes forvrængede opfattelse af

virkeligheden havde vendt sig til et nøgternt syn på sig selv og sin egen handlemåde.

Egoisme var det, som havde drevet hende til at kvæle sit nyfødte barn.

Egoisme havde fået hende til at kræve mere af Johnny, end han havde været i stand til at yde. Derfor havde han vendt sig fra hende og var holdt op med at yde noget som helst.

Alt, hvad der op gennem årene var overgået hende, kunne hun nu føre tilbage til noget, der havde ligget i hendes eget sind og kaldt.

Alle hendes problemer og al den modgang, hun havde mødt, stammede fra hende selv. Alting, undtagen Lars' død!

Det, hun havde gjort for Erik, var måske den første rene og uselviske handling i hendes liv. En handling, der i alle pæne menneskers øjne var et reglementeret ægteskabsbrud og som sådant måtte fordømmes. Men som hun havde følt himlen velsigne, fordi hun ikke havde tænkt på sig selv, men kun på ham, i sin overvældende trang til at lægge en gave, givet i jubel og solskin, for hans fod, kun for at hjælpe ham og redde hans tilværelse som mand.

Noget dæmrede for hende, mens hun sad her og følte toget duve sig igennem sine kurver, noget, hun engang havde forsøgt at fatte med hjernen, men som hun nu forstod med hver fiber i sin krop.

Kærlighed - den ægte - er at give uden at kræve!

Først da har man ret til at tale om kærlighed. Alt andet er kun smukt indpakket

selvcentrerethed og egoisme.

Men hun elskede jo ikke Erik.

Eller gjorde hun?

Var der blot tale om en helt anden slags kærlighed end den, man almindeligvis forstår ved ordet. En kærlighed til hele den lidende menneskehed? En kærlighed, der i selve sin natur må forblive ren.

„Jeg elsker dig, Erik," hviskede hun frem for sig. „Jeg elsker alle mennesker i dag, og jeg vil elske dig i alle mennesker. Du har lært mig så uendeligt meget. Jeg vil aldrig glemme dig."

Og hun vidste, at hendes liv fra nu af ville blive et andet, levet for andres lykke, ikke for sin egen.

- Da hun låste sig ind derhjemme, havde hendes ansigt et næsten forklaret udtryk. Hun havde gjort op med sig selv. Komme, hvad der ville.

Hun blev stående på dørtærskelen. En duft af maling og lak og nye tekstiler slog hende i møde. Uden at give sig tid til at tage overtøjet af, rev hun døren op. Møb~r, tæpper og gardiner. Alt var nyt. Sagte gik hun rundt og følte på det altsammen.

„Johnny," hviskede hun smilende gennem tårer.

I køkkenet var der lidt uorden, for hun var kommet en dag for tidligt hjem. Hun tog sin frakke af og begyndte automatisk at rydde til side, alt for overvældet til at kunne rumme det, Johnny havde gjort for deres hjem og de tanker og følelser, der måtte ligge bagved.

Hun så ham komme farende hjem, belæsset med pakker, og gik hen og åbnede døren for ham.

„Johnny! Elskede!"

Så var hun i hans arme.

- Senere sad de og talte ivrigt over en kop kaffe i køkkenet midt mellem malerbøtter og indpakkede lampetter.

Johnny havde fået en god, fast stilling i land. Han havde modtaget besked om det samme dag, som hun var rejst - og han havde følt trang til at fejre det på en måde, der ikke mindede om hans gamle soldature.

„Noget helt ekceptionelt, min pige," sagde han i sin sædvanlige, lette tone.

Så var det, han havde fundet på at møblere hele huset om.

„Da du var rejst, og ungerne ikke var her til at fylde op, kunne jeg først rigtigt se de lurvede møbler og nedslidte

tæpper. Og så tog far her fat. Det er ikke betalt," lo han ubekymret, „ikke en stump af det - men jeg lover dig, at det skal blive det! Eva - den lille ferie har gjort dig godt. Nu kender jeg dig igen. Du ligner helt dig selv," han så undersøgende på hende, „det vil sige - du er kønnere, langt kønnere, end du nogen sinde før har været."

Hun smilede blidt.

„Jeg havde nået bunden, da jeg rejste," tilstod hun, „så nu findes der kun én vej - og det er fremad og opad."

Han sad et øjeblik tavs, mens hans øjne granskede hendes ansigt. Hun kunne ikke se, hvad han tænkte.

„Må jeg spørge dig om noget," sagde han endelig.

„Naturligvis! Spørg alt, hvad du vil."

„Er du - ked af, at jeg snart holder op med at sejle?"

Hun lagde sin kind ind mod hans, mærkede, hvordan hans kæbemuskler arbejdede, uden at han selv vidste af det, følte hans næsten uudholdelige spænding og svarede, mens hun strøg ham blidt over håret.

„Johnny - jeg er så usigelig glad!"

Han fandt hendes hænder og knugede dem hårdt.

Det er virkelig sandt, hvad han sagde den aften, tænkte hun undrende, han er blevet voksen.

- En time efter var de som kåde børn og gik rundt og prøvede alle de nye stole, legede tagfat over hele huset, kastede sig i den pragtfulde dobbeltseng og sprællede, mens de kyssede hinandens ansigt og bed hinanden blidt i ørene.

De var enige om, at de ville vente med at hente børnene hos Anne til dagen efter.

Denne dag - denne nat - var deres.

- Da Johnny atter måtte af sted, tog han afsked med en lykkelig Eva, der knugede ham ind til sig atter og atter og ikke ville slippe ham. Til sidst måtte han rive sig løs med magt.

Børnene blev svunget op i luften, som de plejede at blive.

„Pas godt på mor!" sagde han til dem.

De nikkede højtideligt. „Det skal vi nok."

Han strøg Eva en ekstra gang over kinden. „Jeg kommer hjem, lige så snart, jeg kan!" Denne gang vidste hun, at han talte sandt.

- Hun blev stående i døren og så efter ham. Han vendte sig og vinkene.

Så var hun atter alene som så mange gange før. Men denne gang på en ganske anden måde.

Tankefuld gik hun ind og satte sig i en af de nye, dybe lænestole.

Så langt kunne mennesker altså gå vild i deres liv. Så langt, som hun og Johnny havde været, kunne mennesker nå, inden de lærte, at det at leve ville sige at leve for andre, ikke for sig selv. Hendes øjne gled hen over børnene, der stod i døråbningen ind til stuen med hinanden i hånden, endnu benovede ved synet af alle de fine ting. Derfra, hvor hun sad, kunne hun se blomsterbedet, hvorunder deres lillebror sov sin evige søvn. Hun vandede sig indvendigt. Så strakte hun hånden ud imod dem.

I må gerne komme herind!"

De gled med små, tøvende skridt hen over gulvtæppet til hende. Per havde en tænkssom rynke mellem øjenbrynene.

„Hvad tænker du på, Permand?" spurgte hun ømt.

Per tænkte på noget, han længe ikke havde kunnet få ud af sine tanker. Engang havde mor sagt, at huset var bygget på sand - og det var rigtigt nok, vidste Per, for med sin lille skovl havde han gravet et dybt hul omme ved gavlen, og da han var kommet et stykke ned, var der det bare, gule sand. Siden dengang havde han været bange for, at huset skulle falde ned over hovederne på dem, mens de lå og sov. Somme tider kunne han ikke falde i søvn ved tanken om, at det kunne ske. Nu ville han spørge mor, for det var da dumt at købe alle de fine møbler, hvis huset en dag ramlede sammen om dem.

Han kravlede op på mors ene knæ, mens hans lille søste~ omgående erobrede det andet.

„Mor!" begyndte han forsigtigt, „har du og far undersøgt, om huset kan bære?"

„Bære?"

„Ja - du sagde en dag, at det var bygget på sand, og det t passer. Jeg har selv set det."

Eva lo og knugede drengen ind til sig.

„Ja, du kan tro, at far og jeg har undersøgt det. Og far har ordnet det, så det nu er stærkere end alle andre huse i i hele verden."

„Er det?" spurgte Per med strålende øjne.

„Ja - og du behøver ikke at være bange. Vores hus vil I holde lige så længe, som os selv."

„Så bliver det stående i tusinde millioner år," råbte han ~ og løb ud, fulgt som en skygge af lille Inger.

„Dusind millioner år," efterbede hun ham.
Eva så smilende efter dem.
Hun følte sig med ét umådelig rig.
- Samme aften ringede telefonen. Eva løftede røret af.
„Jeg ved ikke, om du kan huske mig," lød en munter r stemme, „ mit navn er Johnny!"
„Svagt !" svarede hun med en stemme midt mellem gråd [1 og latter, „jeg mindes dig ganske svagt."
„Jeg ringer for at fortælle dig, at jeg elsker dig!"
Hun tørrede e~ tåre af øjenkrogen.
„Jeg elsker også dig !"
„Og også for at fortælle dig, at jeg kommer hjem en dag ~ tidligere end beregnet. Nu er du advaret! Ingen elskere den vy nat."
„Johnny - dit vrøvlehovede !"
„Og så for at betro dig, at jeg længes ubeskriveligt efter r dig, dit lille, forbistrede kvindemenneske !"
„Jeg længes slet ikke efter dig!"

„Nej, det ved jeg. Jo - du lukker såmænd ikke et øje, før jeg kommer hjem. Nu er du jo blevet vant til at sove i arm. Og det varer ikke længe, før du skal sove i arm hver nat. Glæder du dig?" Hans stemme lød mere alvorligt nu.
„Åh, Johnny - jeg kan slet ikke sige dig, hvor meget!"
„Jeg har en anelse om det. Prøv at holde dig munter så længe. Jeg kommer snart !"
- Det var sidste gang, hun hørte hans stemme. Næste dag modtog hun telegrammet. Johnny var omkommet ved et ulykkestilfælde.

Tiden tog tilløb, sprang over en svimlende afgrund - og Lene sad på stolen i sit værelse og så Richard ind i øjnene.
Richard, som var Johnny.
Johnny, der døde, lige da de havde fundet hinanden. Ubarmhjertige skæbne, der adskiller, hvad Gud har sammenføjjet og føjer sammen, hvad Gud har adskilt.
Lene strøg med hånden hen over panden.
„Undskyld," sagde hun forvirret - „hvad var det, vi talte om?"
Han stirrede undersøgende på hende.
„Du blev med ét så bleg, Lene - er du sikker på, du kan tåle at snakke om det?"
Hun nikkede og overvejede atter, hvor meget, hun skulle fortælle ham. Hun valgte at lade være med at gå i detaljer.
„Som sagt var vi gift med hinanden dengang - vi var vist ikke særlig lykkelige, tror jeg."
„Og så!"
„Ja, vi levede sammen i nogle år!" Hun tav. Skulle hun fortælle om børnene. Noget advarede hende. Hun lod være. „Og så døde du!" sagde hun pludselig.
„Døde jeg?" spurgte han forbavset.
„Ja, omkom ved et eller andet ulykkestilfælde."
„Og du?"
„Ja, jeg levede videre, indtil jeg vel også døde." „Giftede du dig ikke igen?"
Hun rystede på hovedet.
„Det ved jeg ikke," svarede hun i overensstemmelse med sandheden.

Richard sad længe tavs.

„Det er noget underligt noget at tænke sig, at vito..." han faldt i tanker.

Pludselig fór han op og begyndte at vandre op og ned ad gulvet, mens han fyrede det ene spørgsmål af efter det andet.

„Levede vi her i landet?" I hvilken by?" „Hvad er vort efternavn?" „Kan du finde huset?"

Hun havde uvilkårligt besvaret alle spørgsmålene, inden det gik op for hende, hvor han ville hen.

Nej - lad være med det, Richard !" sagde hun skarpt. Han greb hende om skuldrene.

„Jo - jo! Beviset! Det må være på den kirkegård, hvor vi blev begravet. Vi må derover !"

Lene kom i det heftigste oprør.

„Nej, nej! Forstår du da ikke! Det er jo netop at kigge Vorherre i kortene. Det har vi mennesker ikke lov til."

„Sludder! Selvfølgelig har vi lov. Ellers havde du jo ikke fået din videri. Nu har du den viden. Altså har vi lov til at bruge den. Tror du virkelig, det var tilfældigt, at vi traf hinanden?"

Hun rystede på hovedet.

„Nå - der ser du! Det var ikke tilfældigt. Ingenting er tilfældigt. Heller ikke, at jeg på en måde genkendte dig."

Lene tav nogle sekunder, overvældet af den pludselige lighed, han i dette ivrige øjeblik havde med sig selv fra sit forrige liv.

Richard," sagde hun så roligt, hun kunne. „Menneskets viden har altid kunnet benyttes på to måder - en positiv og en negativ. Jeg tror ikke på, at det er meningen, at mennesket skal besøge sin egen grav. For øvrigt eksisterer den nok slet ikke mere. Men selv om den gør, øver den slet ingen tiltrækning på mig."

„Men det gør den på mig," næsten råbte han. Og vil du ikke med, tager jeg derover alene. Den sag skal undersøges." Han vendte sig pludselig imod hende. „For du lyver vel ikke?" spurgte han mistænksomt.

Hun rystede på hovedet.

„Jeg ville ønske jeg gjorde," svarede hun træt.

Det brændende ønske, Lene havde båret på helt fra lille, var med ét gået i opfyldelse. Endelig havde hun truffet en, der var „noen", og som både forstod og accepterede.

Men hun var langt fra begejstret. Richards håndfaste måde at opfatte sagen på, gjorde hende urolig og bedrøvet. Hun ønskede nu, at hun aldrig havde tilstået over for ham, at hun kendte og kunne huske ham. Hun havde gjort det for at give hans søgende sjæl næring og en slags andenhåndsviden.

Hun havde grebet fejl.

Og hun vidste det.

En uklar anelse om noget ondt og truende, der nærmede sig, hang som en sort sky over hendes hovede.

- Jytte sad og lod benene svinge frit, mens hun iagttog Lene, der med nervøse bevægelser gik rundt og pakkede sin lille week-end-kuffert.

„Du ser ud, som om du skulle til din egen begravelse," sagde hun og lo stormende af det, hun bagefter opdagede, var en glimrende vittighed.

Lene hang med hovedet.

„Hvorfor har du så mange skrøbler? Herregud - det hele er jo kun en spøg," blev Jytte ufortrødent ved.

Hun var blevet fyr og flamme, da Richard havde fortalt hende om sin beslutning om at besøge sin egen grav. Tilsyneladende havde hun været uberørt af tanken om, at Lene og Richard havde været gift med hinanden i et andet liv. Dagen efter var hun dog kommet op til Lene og havde nonchalant henslængt sig i en stol.

„Jeg vidste ikke, at Richard havde været gift med dig!"

Lene så hende roligt ind i øjnene.

Det har han heller ikke!"

Jytte blæste eftertænksomt cigaretrøgen fra sig.

„Det påstår han!"

Lene forstod i et nu, hvad der rørte sig i Jytte. Men hun anede ikke, hvordan hun skulle gøre Jytte forståeligt, at dengang og nu ikke havde noget med hinanden at gøre.

„En mand, der hed Johnny, og som havde meget lidt lighed med dem mand, du kender som Richard, var gift med en, der hed Eva, og som var dybt forskellig fra mig," sagde hun eftertrykkeligt.

„Og dog er I de samme?"

Nej! - Noget af os - det af mennesket, der er evigt, som aldrig kan dø, er gået videre til dette liv. Vore legemer, som vi havde dengang, ligger i en grav - og vore personligheder døde sammen med os. Vi er helt andre mennesker nu. Kun vort Selv, som er menneskets evige centrum, og som endog er uerkendeligt for os selv, er det samme."

„Og dog genkendte du ham med det samme, siger han."

„Ja - jeg kan blot ikke forklare dig, hvordan."

„Har du aldrig mødt - andre?"

Lene følte, at hun måtte fortælle Jytte om det. Netop Jytte, fordi det var så vigtigt, at hun forstod.

Da hun endte sin lange beretning, sad Jytte tavs et øjeblik.

Så så hun på Lene.

„Jeg tror dig," sagde hun langsomt, „jeg forstår ikke selv, hvorfor, men jeg tror, det er sandt hvert eneste ord, du har sagt."

Efter det var Jytte blevet endnu ivrigere for, at de skulle forsøge at finde Evas og Johnnys grav derovre i Jylland. Med sit lette sind tog hun det hele som en spændende oplevelse, mens Richard til hver en tid fortalte, at det var videnskabelig nysgerrighed, der drev ham til at forsøge at finde graven.

Lene søgte at få dem fra det endnu engang.

„Sæt, jeg har løjet," sagde hun til sidst desperat. „Sæt, jeg blot ved, hvor der ligger en gammel tante og onkel begravet og har bildt jer ind, at det er den Eva og Johnny, som..."

„Det tror jeg ikke, du har," afbrød Richard sindigt, „for husk på, du nævnede navnene, før jeg nævnede graven."

Lene pakkede sin toilettaske færdig. Så satte hun sig i sort humør ved siden af Jytte og ventede på, at Richard skulle hente dem i sin lille sportsvogn, som ikke ville være mange timer om at rulle til Jylland, skønt han var en rolig og pålidelig chauffør.

„Hvor kan du sige, det er en spøg?" spurgte hun Jytte.

„Det er i hvert fald ikke noget at tage så tungt på, som du gør, Lene! Jeg forstår slet ikke, hvad det er, der får dig til at se så modfalden ud. Det bliver en dejlig tur. Og jeg glæder mig i hvert fald."

„Jeg kan ikke forklare det, men jeg tror, vi gør noget forkert. Jeg tror ikke, det er meningen, at mennesker skal vide noget om deres forudtilværelse. Og jeg tror, at det, der er

hændt med mig - det, der gør, at jeg kan huske mange ting fra min sidste tilværelse, må være en fejl, der er sket. Et eller andet center i min hjerne, som burde være lukket, står af en eller anden årsag åben for indflydelser fra min forrige tilværelse."

„Er du bange?"

„Jeg ved ikke rigtigt. Snarere urolig."

Lene rejste sig og begyndte at gå op og ned ad gulvet.

En kold og blæsende forårseftermiddag stod de tre unge mennesker ved indgangen til en kirkegård i det nordlige Jylland. Vinden, som jog skyerne hen over himlen, mindede pludselig Lene om noget. Hun vendte sig mod de andre.

„Lars!" hviskede hun.

„Blev han også begravet her?" spurgte Jytte.

„Nej, men på sådan en dag. Blot var det efterår."

Hun hørte atter præstens ord:

„Af jord er du kommet !"

Og nu var hun på vej til det sted, hvor hun selv var blevet til jord.

Hun skævede til Richard. Han var dødbleg og stod med læberne knebet tæt sammen.

„Skal vi ikke vende om?" spurgte hun dem.

Nej !" Richards stemme kom fast og bestemt.

Han åbnede lågen.

„Efter al sandsynlighed er graven sløjfet forlængst," sagde hun forhåbningsfuldt, mens hun fulgte efter ham.

Efter aftale skiltes de, da de var kommet ind på kirkegården og begyndte systematisk at afsøge gravene hver for sig. Lene holdt hele tiden øje med Richard. Hans ryg var unaturlig stiv. Efter nogen tids søgen gav Jytte pludselig et udråb fra sig.

Her ligger I!" råbte hun muntert.

En gammel mand, der puslede stilfærdigt og krumbøjet med sin rive, rettede sig op og sendte hende et forarget blik.

Richard standsede op, som var han løbet mod en mur. Et øjeblik blev han stående og stirrede stift frem for sig. Så vendte han sig langsomt og gik hen mod den grav, Jytte havde fundet.

„Skynd jer!" råbte hun ivrigt.

Lene nærmede sig fra den anden side. Heller ikke hun lod til at have hastværk.

Hun havde ikke sagt det til de andre, men så snart, hun var trådt ind på kirkegården, havde hun vidst, hvor de skulle lede. Det var, som om hun i dette øjeblik atter blev Eva, der søgte ud til Johnnys grav. Med det samme regnede hun ud, at det ville blive Jytte, der fandt graven. Hun havde blot håbet på, at den var sløjfet eller at Jytte ville overse den.

Men den var umulig at overse.

Stenen - som hun havde ventet ville være halvt forvitret med utydelige bogstaver - var velholdt og ren.

På den stod endnu med ønskelig tydelighed at læse:

JOHNNY FREDMANN

født 21.-2. 18...

død 10.-6. 19...

og nedenunder

EVA FREDMANN

f. Mortensen født ..... død .....

REJST AF VENNER

Graven blev plejet med omhu. På hver halvdel af den lå en frisk buket blomster.

Friske blomster!

Det måtte være børnene. Eller en af dem.

Lene vendte sig bort.

Dette var på grænsen af, hvad hun kunne bære.

En underlig gnækkende lyd fik hende til at fare sammen.

Richard!

Hun havde glemt ham.

Han stod sammenbøjet i hysterisk latterkrampe.

„Der er blomster på min grav!" hikkede han, „friske -blomster på min grav! Hylende komisk! Åh - Th - blomster!"

Han knækkede atter sammen i en latter, der ikke lød, som om den kom fra et menneske.

„Richard !" Jytte ruskede i ham for at få ham til at komme til sig selv.

„Ikke Richard - Johnny! Jeg ligger de'r!" Han pegede på graven med en slap pegefingertip, mens hans latter steg til en hyl.

Lene stirrede skrækslagen på ham.

Hvad havde hun dog gjort?

Hvis hun blot havde tiet, ville ingen af dem være kommet i den makabre situation at stå ved sin egen grav.

De måtte se at få ham bort, inden han kom til sig selv og begyndte at tænke.

Hun gav Jytte et tegn og resolut greb de ham i hver en arm og slæbte af sted med ham ud af kirkegården, fulgt til lågen af en ensom gammel mands forargelse, mens han mumlede forbandelser over den profane, moderne ungdom, hvem intet var helligt, selv ikke de døde.

Richard lod sig viljeløs føre med, mens hans umenneskelige „Ha - ha - ha blomster !" gav genlyd mellem gravene.

Pigerne stoppede ham ind bag i vognen, og Jytte kørte fra de dødes have med rasende fart, som om gespensterne havde rejst sig derinde, vækket af støjen, og var fulgt efter dem med trussel om tilintetgørelse.

Så snart Richard var anbragt i vognen, begyndte hans krampe at tage af, og lidt efter lidt blev der stille deromme. Lene vovede ikke at se tilbage, men pludselig følte hun et hårdt greb om skuldrene.

„Hvem holder den grav?"

„Hvor skulle jeg vide det fra?" svarede hun, så ligegyldigt, hun kunne.

„Du lyver! Du ved det! Sig mig det!"

„Jeg aner det ikke. Giv slip! Lad mig være!" Hans greb om hendes skuldre var blevet hårdere.

De var nået ud af byen. Jytte kørte bilen ind til siden og standsede den.

„Lad Lene i fred!" sagde hun skarpt. Han slap sit greb og sank tilbage i sædet med

hænderne for ansigtet. Jytte gik om og satte sig hos ham. Hun søgte at fjerne hans hænder og så, at tårene løb ham ud af øjnene.

Hun lod ham i ro og sagde opgivende:

„Hvad gør vi nu?"

„Jeg foreslår, at vi henter vore kufferter på hotellet, afbestiller værelserne og sørger for at komme herfra," svarede Lene.

Richard tog hænderne væk fra ansigtet. Det var fordrejet og lignede en maske.

„Hellere end gerne," sagde han, „men først vil jeg se det hus, vi boede i."

Hvorfor?" „For måske at finde ud af hemmeligheden om min velholdte grav."

„Eva solgte huset efter Johnnys død," sagde Lene behersket.

„Hvis du håber at finde noget, der har tilknytning til ham der, bliver du skuffet."

„Lad os se det hus alligevel!"

„Men du har jo ingen fornøjelse af at se det," indvendte Lene. „Det er bare et ganske almindeligt lille rødt hus."

„Jeg vil se det!" blev han stædigt ved.

„All-right," faldt Jytte ind. „Det kan vel heller ingen skade gøre. Det er vel bare et hus som alle andre."

Lene sagde ikke mere.

Hun følte det pludselig, som var hun på en bodsfærd -som om hun på en eller anden måde gjorde afhigt for noget, hun ikke vidste, hvad var.

De vendte og kørte atter ind mod byen.

Lene havde besvær med at finde gaden. Byen var, i det tidsrum, der var gået, vokset og havde bredt sig ud over det, der dengang havde været opdyrkede marker.

Men da de drejede ind i gaden, steg minderne op i hende og hindrede hende i at ånde frit. Hendes ansigt var som sædvanligt roligt og upåvirket. Kun hendes åndedrag kom i stødvis gisp.

„Her er det!"

Huset var ikke helt det samme. En stue var bygget ud, kunne hun se. Derinde havde Eva levet og kæmpet og født det barn, hun havde kvalt og begravet i havens fjerneste hjørne. Fremmede mennesker havde taget det i besiddelse og sat deres eget præg, deres egen atmosfære på det og i det. Men lidt af Evas og Johnnys ånd svævede rundt derinde og ville vedblive dermed, så længe huset stod.

Husets dør gled op, og en ældre mand kom ud og stod og missede op mod lyset. Han så ud til at nyde sit otium her i det lille, nydelige hus. Bag ham tittede et lidt yngre kvinde-ansigt frem.

Lene greb hjælpeløst frem for sig og førte så hånden op mod struben. Jytte og Richard var optaget af at se på huset og på de gamle og opdagede derfor ikke, at der var noget galt, før Lene med næsten kvalt stemme stønnede frem:

„Kør - kør for Guds skyld!"

Jytte startede med et brøl.

De to gamle så hovedrystende efter dem.

„Hvem var de to mennesker?" spurgte Richard, som nu atter helt var sig selv.

Lene svarede ikke.

„Plag hende ikke!" sagde Jytte.

„Han plager mig ikke," svarede Lene med tonløs og behersket stemme, „de to gamle, Richard, er dem, der holder graven så pænt i stand."

Richard vovede ikke at spørge om mere.

Og Lene var glad for, at han ikke gjorde det.

Hendes pilgrimsfærd var til ende.

EVIG KÆRLIGHED

*Som et æbletræ blandt skovens træer
er min ven blandt unge mænd.
I hans skygge har jeg lyst til at sidde,
hans frugt er sød for min gane.*
(Højs. 2.)

Den første, Lene så, da hun drejede ind ad havelågen, var Jan, som stod sammen med hendes forældre på trappen for at tage imod hende.

Skønt de korresponderede hver uge, havde hun næsten glemt Jan - og det kom som et chok for hende, at han var med i modtagelseskomiteen.

Ubehaget krøb hende op ad ryggen. Så tvang hun sig til at smile. Forældrenes varme slog imod hende og gjorde hende godt. Jan ville trække hende ind til sig, men hun afværgede det og rakte ham hånden i stedet.

Hun så skuffelsen i hans øjne, men kunne ikke hjælpe ham. Hun måtte tilstå, at hans nærværelse lagde en dæmper på hendes glæde over at være hjemme. Der var noget ligesom forkert og ublufærdigt i, at han var til stede.

Hun skyndte sig ind på sit værelse for at gøre sig i stand efter rejsen, mens hun spekulerede som en gal på, hvad hun skulle gøre for at slippe af med ham.

Hun sukkede.

Jan var trofast, trofast indtil døden, tænkte hun ironisk. Ved middagsbordet fortalte hun livligt om livet på universitetet. Mens hun fortalte, så hun for første gang i mange år rigtigt på sine forældre. Deres smil til hinanden og til hende og den trygge ro, der omgav dem, trængte ind i hendes sind og blandede sig med minder fra en helt anden tid... om skændsmål og ufred og hårde ord... Kærlighed! tænkte hun, mens hun så på dem - de to vil elske hinanden ind i evigheden... og senere, en resigneret mor og en bitter far og Eva, søgende efter en mening med tilværelsen, famlende sig frem gennem et liv, hun ikke forstod, og som ikke forstod hende... hun tav og faldt i tanker. For første gang formåede hun at tænke på Eva med forståelse og overbærenhed.

Hun blev opmærksom på de andres lidt forbavsede blikke og skyndte sig at berette videre.

Lene havde leget med tanken om at fortælle forældrene om det liv, de havde levet sammen i en anden tilværelse. Nu vidste hun, at hun aldrig ville få sig selv til at rive dem ud af den tryghed, de havde fundet. Måske ville de slet ikke tro hende, hvis hun fortalte dem, hvad hun vidste, men det kunne også tænkes, at hun ville kaste en brand i deres sjæl, der ville få det fundament, de sammen havde bygget, til at skride bort under fødderne på dem.

De to skulle have lov til at være i fred.

Hun smilte kærligt til dem.

Og tav.

Episoden med Richard havde vist hende sandheden i det gamle ord om, at tavshed er guld.

Da de havde spist, bad Jan hende om at gå med en tur.

„Ja, ja" - tilskyndede Niels, „ud at sværme i måneskinnet, I to! Men kom snart hjem igen!"

Tavse gik de ved hinandens side.

Han havde taget hendes hånd, og hun lod ham beholde den. Men pludselig standsede han, løftede hendes ansigt op og kyssede hende hungrigt og lidenskabeligt. Da han følte hendes døde, kolde læber, løftede han hovedet og stirrede undersøgende på hende.

„Har du fundet en anden - derovre?"

Hun rystede på hovedet.

„Lene! Hvad er der i vejen? Jeg glædede mig sådan, til du skulle komme. Men du gad knapt nok hilse på mig. Og siden har du opført dig, som om jeg overhovedet ikke var til stede. Hvad er der sket med dig?"

Hans stemme dirrede af forurettelse.

„Ingenting! Der er blot det, at jeg ikke elsker dig, ikke på den rigtige måde."

„Hvad siger du !"

Hans stemme var vantro.

Hun mærkede pludselig til sin egen forbavselse en dyb medfølelse med ham stige op i sig.

„Prøv at forstå, Jan," hviskede hun blødt, mens hun strøg ham over kinden. „Jeg - vi - vi er vokset fra hinanden. Vi var jo kun børn dengang."

Jeg har ret, tænkte hun, vi har ikke længere noget til fælles. Han er som en fuldkommen fremmed.

„Lene !"

„Det nytter ikke noget, Jan!"

„Vil det sige, at du vil have, det skal være forbi mellem os?" spurgte han sammenbidt.

„Det er bedst således," svarede hun stille.

Han stod et øjeblik stille. Hans kæbemuskler arbejdede.

„Så betyder dette altså - farvel?"

Hun nikkede uden at svare.

Han vendte sig og begyndte at gå bort fra hende. Nogle skridt borte standsede han.

„Jeg ønsker, at du selv engang får at mærke, hvordan det føles !" råbte han i barnlig raseri.

Hun svarede ikke.

Gæld! tænkte hun.

Gæld, der engang må betales. I dette liv eller det kommende.

At gøre et andet menneske ondt betyder at pådrage sig en gæld.

Så meget havde hun lært.

Stakkels Jan.

Hendes øjne sløredes af tårer. Hun tørrede dem bort og så op mod stjernehimlen.

Stjernerne blinkede uanfægtet af små, menneskelige fortrædeligheder.

- „Hvor er Jan?" spurgte Dorthe, da Lene kom hjem.

„Hjemme hos sig selv, tænker jeg." Lene tog sin frakke af og hængte den sirligt på bøjle.

„Skulle han gå så tidligt?" Dorthes stemme lød forbavset. Så kom hun til at se på Lene.

„Lene - du har da ikke..."

„Jo, det er forbi, mor," svarede Lene træt.

„Jamen..."

„Jeg vil helst ikke tale om det. Det er så - unødvendigt!" Dorthe kunne se på hendes øjne, at hun havde grædt og tav derfor stille.

Tavsheden sænkede sig over stuen. Kaj, som Lene havde håbet ville være hjemme, viste sig ikke. Hun opgav at vente på ham, undskyldte sig og gik i seng.

Hendes barndoms værelse tog om hende og holdt hende ind til sig.

At ligge i sin egen seng...

Hun foldede hænderne under hovedet.

„Det var det," hviskede hun frem for sig.

Hendes øjne lukkede sig.

Hun sendte en glad tanke til Jytte og Richard, som ferierede ved Vesterhavet.

To mennesker, hun holdt af, og som hun ikke behøvede at forstille sig overfor.

Hun skuttede sig velbehageligt til rette i sengen og faldt i søvn.

Et par dage efter slentrede Lene rundt og kikkede på butikkernes vinduer, mens hun sammenlignede priserne herhjemme med priserne i København.

Hun var på vej hen til Birthe, en af veninderne fra universitetet, som boede i den anden ende af byen. De havde ikke kendt hinanden før, hun og Birthe, og ikke vidst, at de boede i samme by, før de tilfældigt var kommet til at tale om det.

Lene gav sig god tid. Vejret var vidunderligt, og hun havde ikke spor lyst til at skynde sig. En dejlig, lang sommerferie lå foran hende.

Hun gik og frydede sig over forældrenes åbenlyse glæde over at have hende hjemme. Nok havde det med Jan givet et lille skår i glæden, men det kom de nok over. Det var jo ikke dem, der skulle have været gift med ham.

Hendes lillebror Kaj var vokset hende over hovedet. Han var blevet en nydelig og meget charmerende ung mand.. Pigerne var helt vilde efter ham, havde Dorthe fortalt, mens hun leende havde trukket hans hovede ned til sig. Han havde vrisset:

„Lad være med det, mor!”

Men Lene havde lagt mærke til de varme øjne, han så på moderen med.

Niels havde klukleet.

Han havde lagt sig lidt ud, havde hendes far. Men han så stadig godt ud. Det gjorde mor også.

Lene smilede. Hun havde grund til at være tilfreds. Hendes studier havde belært hende om, hvor vigtigt det var at udspringe fra et harmonisk miljø.

Det var godt at være hjemme.

Hun skråede med dødsforagt over gaden i den tætte eftermiddagstrafik - og travede lidt hurtigere af sted.

Lene elskede at gå.

Det var det, man havde sine ben til.

At gå.

Kort efter ringede hun på døren.

En ung mand lukkede op.

„Goddag! De må være Lene. Jeg er Birthes bror, Lars,” præsenterede han sig.

Hun blev stående på dørtærsklen og stirrede på ham.

„Hedder De Lars?”

„Ja - det er der vist ikke noget videre mærkeligt i, vel? Et temmeligt uoriginalt navn,” smilte han.

Hun smilede tilbage.

Hun vidste, at hun havde klaret det. Denne gang havde hun fattet sig så hurtigt, at der ikke var sket noget - ubehageligt!

„De minder mig ærlig talt om en, jeg kendte engang. Han hed også Lars,” forklarede hun i overensstemmelse med sandheden.

„Åh javel. Så forstår jeg. Men vil De ikke komme indenfor?”

Han åbnede døren ind til en stue. Birthe kom dem i møde.

„Det var godt, du kom, Lene. Lars har været helt syg efter at træffe dig.

Han lo forlegent, men protesterede ikke.

Senere fortalte han hende om det. Det var, som om en følelse af uafvendelighed var kommet over ham, så snart han gennem Birthe hørte, at hun ville komme. Rastløst havde han gået frem og tilbage i stuen og spurgt Birthe ud om denne veninde, som boede i samme by, men som hun først havde truffet på universitetet. Hans søster, som såmænd ikke var forvænt med stor interesse fra hans side for hendes anliggender, havde beredvilligt givet ham alle de oplysninger, hun havde om Lene.

Da hun ringede på, og Lars skulle lukke op, gjorde han det med en stærk følelse af, at hans skæbne stod de'r på den anden side af døren og ventede på at komme ind.

De to piger drøftede livet på universitetet - og især udenfor.

Lene var sig hans nærhed stærkt bevidst.

Tænk, at han også hed Lars denne gang!

Hun skævede til ham. Så smuk, han var, med sit lyse, lokkede hår og de stærke, blå øjne, som en eneste gang før havde mødt hendes i et skarpt, undersøgende blik.

Hendes hjerte sang.

Og mens hun lo og hyggede sig med Birthe, rev hendes sjæl sig løs, tog på langfart i Kosmos og mødtes med hans.

„Elskede !" jublede han. „Endelig!" sang hun. „Tænk, at vi mødes igen!" „Jeg har elsket dig - hele tiden!" „Vi vil aldrig, aldrig skilles mere!" „Aldrig!"

Deres sjæle smeltede sammen og blev til én.

En kærlighed så banal som nogen.

Som en kærlighed altid er, der bærer ud over døden og graven.

Den ægte!

UNISONO

*Hvad der er født af kødet, er kød;
og hvad der er født af ånden, er ånd.
(Johs. 3)*

En gammel kvinde lå og vidste, at hun skulle dø.

Hun kunne høre skridt og sagte puslen fra hospitalsgangen.

Over hendes ansigt, der var gennemskåret af den art rynker, som kommer af mildhed og årenes mange smil, hvilede der en afklaret ro.

Man havde forsøgt at skjule sandheden for hende.

Sygeplejerskerne vimsede om hende og fortalte hende med mange opmuntrende nik, at hun snart ville være hjemme igen. Lægerne forsikrede hende, at hendes tilstand var tilfredsstillende.

Lene smilte svagt.

I alle de år, hun havde levet og virket som psykolog, havde hun lært at se lige gennem menneskene. Hun kendte denne næsten umærkelige hæven af stemmen, når de løj. De lidt febrilske håndbevægelser. Smilet, der var en antydning anstrengt.

Der blev løjet for alle døende, vidste hun. Og måske det også i de fleste tilfælde var det bedste.

Over for hende behøvede de nu ikke at gøre sig så store anstrengelser for at skjule, hvad der ventede hende. Døden var ikke nogen mørk, tung trussel, som stod foran hende. Den var blot en endelig sammensmeltning med hendes Selv, hendes eget centrum, som hun havde søgt at nå frem til gennem alle disse lykkelige år med Lars.

Selvet, som er den del af ethvert menneske, der er evigt og skabt i Guds billede med alle Guds iboende, guddommelige egenskaber.

Når hun havde kæmpet for at finde ud af, hvilken del af hende, der var identisk med Eva, hvis natur og personlighed, hun havde haft så vanskeligt ved at forstå og anerkende, var det samtidig ubevidst hendes eget Selv, hun havde søgt. Hendes evighedsbevidsthed.

Evas personlighed og ego-bevidsthed var død sammen med hende. Ville for evigt ligge begravet deroppe på den nordjyske, kolde, blæsende kirkegård, Lene engang i sin ungdom havde besøgt, kun for at lære, at vejen altid går fremad, aldrig tilbage. **Det, der havde overlevet, var evighedsbevidstheden, det egentlige Selv, som ligger i ethvert menneske, og som aldrig kan dø.** Det er den del af bevidstheden, som lever i det mørke ubevidste, men som må gøres bevidst, for at mennesket kan erkende sig selv som et evighedsvæsen.

Så længe, mennesket bliver født uden erindring om en forudtilværelse, vil det have svært ved at erkende sig i besiddelse af det evige Selv. Det vil tro, at dets sind og sanser og ego er hele mennesket. Og så længe, det tror, at dette er tilfældet, vil det ikke have noget evigt liv, for alt dette dør jo med legemet.

Lene sukkede.

Det var ikke nogen straf fra Gud, at hun havde fået lov til at blive født med erindringen om en af sine forudtilværelser i behold. Det var en gave, der af en eller anden årsag var blevet skænket hende, for at hun kunne lære at erkende *det* i sig - og i de mennesker, hun genkendte - som var af evigheden.

Hun forstod, at først med anelsen af en forudtilværelse ville mennesket begynde at fatte sit eget evige centrum og blive midtpunktsøgende, for derigennem at finde den Gud, det indtil da kun havde søgt i universets dybder.

Lene sukkede atter, for hun var træt og en smule bekymret for menneskene, som foretog sig en mængde ting, der kælede for deres egoisme og dermed styrkede ego-bevidstheden, så den blev stærk og overmægtig og en overvældende hindring for erkendelse af Selvet, som levede næsten uerkendt i ethvert menneske, men som dog var det ene fornødne, som Lars sagde.

Lars!

Deres liv sammen havde været et himmerige på Jorden. Hånd i hånd var de fulgtes - sammen havde de gransket tilværelsens gåder. Ganske vist var børn blevet dem nægtet i dette liv, men det var måske for at give dem mere tid og ro til at søge indad og udvide evighedsbevidstheden på ego-bevidsthedens bekostning.

De følte begge, at deres kærlighed var af evigheden. De havde ikke levet i selvfor nægtende askese, men havde nydt hvert eneste øjeblik, hver eneste dag, de fik sammen, til bunds.

Nu ville døden snart skabe en adskillelse mellem dem. Men hun vidste, at for Lars ville hun ikke være borte - blot være gået foran, som når hun foran ham på gaden drejede om et hjørne, så han ikke længere kunne se hende. Snart ville han indhente hende, og de skulle atter følges ad.

- Han havde ubekymret sladret til hende om, hvad der havde stået i avisen, for han vidste, at det ikke ville skræmme hende.

Hun smilte.

Det havde heller ikke rystet ham, hvad hun havde fortalt ham om manden. Han havde blot nikked, som om han på en eller anden måde havde ventet noget i den retning. Det havde han måske også. Lars havde det jo med forudanelser.

Hun mindedes, da hun for mange, mange år siden endelig havde taget mod til sig og fortalt

ham om det liv, hun havde levet som Eva.

Det var, mens de endnu var forlovede.

Hun havde vidst, at hun måtte fortælle ham om sine oplevelser, inden de blev gift, men hun elskede ham så højt, og emnet var så vanskeligt, at hun var bange for at støde ham fra sig - eller i det mindste at skabe noget tvunget og psykologisk forkert imellem dem.

Men den aften havde han taget hende med for at præsentere hende for nogle af sine kammerater. Og mellem dem havde Bent befundet sig. Lige straks havde hun følt tiden blive skruet tilbage og i ét eneste sekund mærkede hun vanviddet stå ud i lys lue i sit sind - for Bent havde lignet sig selv fuldkommen, som han havde været, da Eva kendte ham. Og hun skulle senere opdage, at det var ikke alene af udseende, men også i væremåde. Her havde naturen genskabt sig selv, kopieret sig selv i en grad, som det slet ikke var faldet hende ind, kunne forekomme. Bortset fra det forandrede navn, var det den Bent, hun havde levet sine bedste år med som Eva. Hans uforanderlighed gav hende et så stort chok, at hun ikke kunne beherske sit ansigt. Kun Lars havde dog bemærket noget usædvanligt hos hende. Og senere, da de langsomt fulgtes hjemad gennem de natstille gader, havde han sagt:

„Du har en eller anden forbindelse med John - ikke sandt?”

Lene tøvede. Så nikkede hun.

„John er min bedste ven,” sagde han henkastet, „naturligvis var jeg spændt på, at I skulle træffe hinanden - og jeg har haft en underlig følelse af, at det ikke ville være noget helt almindeligt møde - jeg ved ikke hvorfor...”

Hun burde have vidst det. Vidst, at Lars var sensitiv og intuitiv nok til at registrere selv ting, der endnu ikke var sket. Og hun følte, at nu var tiden inde til at forælie ham det alt sammen.

„Lars! - Der er en mængde, du ikke ved om mig,” havde hun sagt med en rest af sin gamle trods i stemmen, som angsten kaldte frem.

Himlen var begyndt at rødme i øst, inden hun afsluttede sin bekendelse. Lars havde stået med armen om hende - og sammen havde de set solskiven hæve sig som en enorm, kosmisk ildkugle, der gød varme og lys ned over den kolde klode.

„At se Bent i aftes,” sluttede hun, „var som at se en blomst, man om efteråret ser forsvinde i jorden for næste sommer atter at stå på samme plet og *være* den samme blomst. Den evige gentagelse. Det evige kredsløb.” Hendes stemme var drømmende. „Og da det skete, *var* jeg et øjeblik atter Eva, og John var Bent, den Bent, der døde med et drag af forklarelse hen over sit ansigt.”

Lars tog hende i sine arme og holdt hende fast - længe. Så sagde han:

„Hvad enten du er Eva eller Lene, er du mig lige kær. For du er jo dig.”

Da vidste hun, at han forstod.

Og hun vidste, at fortiden endelig ville holde op med at forfølge hende.

- Hun og Lars havde levet sammen i alle disse år, som om de aldrig mere skulle skilles.

For de troede begge, at sådan var det.

Og i dag havde han været hos hende.

For sidste gang i dette liv.

Han havde halet et avisudklip op af lommen og læst det højt for hende:

”BESTIALSK MORDFORSØG”

”En ældre dame, cand. psyk. Lene Andersen, Lillievej 12, blev i aftes pludselig overfaldet af en mand, som tog kvælertag på hende, da hun ville skyde genvej gennem parken på vej til sit hjem. Da forbipasserende ilede til, tog manden flugten. Han blev dog anholdt kort tid

senere. Ved grundlovsforhøret i dag tilstod han - men hævdede at have været sindssyg i gerningsøjeblikket. En ubetvingelig trang til at kvæle den gamle dame, da han så hende komme imod sig, var steget op i ham, forklarede han. Manden, der sidder i estimeret stilling, og som aldrig før har været i konflikt med politiet, skal nu mentalundersøges.

Fru Lene Andersen blev bragt til hospitalet i stærk forkommen tilstand. Hun lider under et kraftigt chok. Der er stor fare for hendes liv, udtaler den vagthavende læge."

Lars foldede udklippet sammen og gemte det atter i lommen. „Den mand, Lars...

„Han var det barn!" „Hvilket barn?"

„Barnet, Eva kvalte. Du husker det nok?"

Han nikkede.

„Ja, jeg husker det. Er du helt sikker på, det var ham?" Hun så fast på ham.

„Jeg er sikker. Jeg genkendte ham i et nu - hvordan ved jeg ikke - og fik også sagt: Er det dig? Ved du, hvad han svarede?"

Lars rystede tavst på hovedet.

„Ja, det er mig - endelig. Og han fremstødte det mellem sine tænder. Jeg tror ikke, han selv var klar over, hvad han sagde."

„Det lyder troligt. Han siger, at han var sindssyg i gerningsøjeblikket."

Lene så lidt ironisk på ham.

„En sindssyge, som opstår pludseligt og sikkert aldrig mere viser sig! Men ellers er det rigtigt nok. Han var ikke sig selv i det øjeblik. Han var blot et redskab. Men han var mere. **Han var symbolet på selve dette: Gør ikke mod andre, hvad du ikke vil, andre skal gøre mod dig.** Og han var endnu mere. Han var kærnen i selve livssandheden. Han burde frikendes!" tilføjede hun heftigt.

„Kæreste lille Lene! De universelle love og de jordiske samfundslove er ikke ens - og hvordan skulle de kunne være det? Hvem er i stand til at trænge igennem til den gådefulde årsag, der ligger bag alle de øjensynlige virkninger, vi erkender som kendsgerninger her i denne verden?"

„Det er sandt. Men så længe, det er således, så længe vil der råde uretfærdighed på Jorden. Du ved jo, at Eva slap for at blive dømt, da hun kvalte sit barn."

„Gjorde hun?" spurgte han blidt.

Lene lå lidt hen i tavshed. Så svarede hun eftertænksomt:

„Nej - du har ret. Naturligvis blev hun dømt. Hun dømte sig selv. Og nu har jeg betalt hendes skyld mod dette barn."

Han så ømt på hende.

„Ja, Lene - drengen fra Nazareth, som sagde, at den, der griber til sværd, skal omkomme ved sværd, talte jo sandt."

„Hans mund kendte ikke til løgn det ved vi jo!"

Han nikkede og tog hendes hånd uden at sige mere. Længe havde han siddet således, mens hun havde lukket øjnene og givet sig hen i dette øjeblik med dets stærke glæde og store smerte, glæden, som hun altid følte i samvær med Lars, der nu var ældet og bøjet og dog den samme, som den unge mand, hun havde favnet i jublende lykke over ham og over livet og den tilværelse, de gav hinanden. Og smerten over, at alt dette nu var forbi og aldrig mere ville komme tilbage rev og sled i hendes bryst og truede med at få hende til at overgive sig til sorgen over deres adskillelse. Hendes hånd skjalv lidt i hans, og Lars, der vidste, hvad der rørte sig i hende, og hvor nær hendes følelser lå op ad hans egne, strøg hende blidt over panden og kinden.

Han havde siddet hos hende, så længe, han kunne. Endelig havde han stille rejst sig, havde trykket et sidste kys på den mund, han kendte og elskede, og hvisket:

„Vi ses igen, min elskede !”

- Lars havde forudannelser.

Og de slog sjældent fejl.

Ved døren vendte han sig og kastede et langt blik tilbage på hende, som hun lå der, underlig lille og skrøbelig i den store seng.

Så var han gået.

Og Lene vidste, at hun aldrig skulle se ham mere.

Smerten blev stærkere end hun kunne udholde. Hun bad til Gud, at hun snart måtte blive udfriet. Så blev hun atter roligere. Hun følte Lars' nænsomhed som noget næsten håndgribeligt. Skønt han var borte, var han stadig hos hende.

Hun vidste, at han ville følge hende så langt, som det ene menneske kan følge det andet.

Og snart ville han gå den samme vej, som hun nu var i færd med at gå. Så ville de atter mødes.

„Lars - elskede,” hviskede hun frem for sig.

Hun følte sig med ét kraftsløs og svag og vidste, at døden nærmede sig hastigt.

Hun lukkede øjnene og kastede endnu engang et langt blik tilbage på sit liv.

Nu gik hun snart ind ad den port, bag hvilket det ukendte befandt sig. Den største gåde lå i døden. Og trods menneskets enorme viden på mange punkter, vidste ingen, hvad der ventede på den anden side.

Mange af hendes kære var vandret forud. Hendes far var sovet stille hen. Dorthe derimod havde lidt meget, inden hun fik lov at slippe.

Der var så meget, man ikke forstod.

Også Jytte og Richard var døde. Det var allerede flere år siden. De havde fulgt hinanden med kort tids mellemrum, som det tit sker, når to har elsket hinanden højt.

Lene befandt sig langt borte i fortiden, men blev med ét nærværende. Hun havde åbnet øjnene halvt og derved set et lille lys, der svævede rundt i værelset. Hun spærrede øjnene op i forbløffelse, da det fortættede sig og blev til en nydelig ung dame i grå spadseredragt.

„Er du der så igen?”

Elvira lo.

„Jeg lovede jo at komme igen. Husker du ikke det?”

„Jo, nu husker jeg dig og dit komiske navn,” smilte Lene til hende.

„Og hvilke ønsker har du så denne gang, som jeg skal opfylde.”

„Ønsker?” Lene strøg sig over panden. „Det er sandt. Nu mindes jeg. Hvordan var det? Jeg ville have lov til at leve mit liv om, ikke sandt?”

„Jo - og i stedet fik du et helt nyt og ubrugt.”

„Og nu er det brugt,” sagde Lene vemodigt.

„Se ikke så ked ud,” trøstede Elvira. „Du får sikkert snart et nyt.”

„Og nu husker jeg - du gav mig lov til at blive født med erindringen om min sidste tilværelse. Så var det min egen uforstand, der var skyld i det alt sammen.”

„Det er altid menneskets egen uforstand, der er skyld i menneskelig modgang.”

„Som du sår, skal du høste,” mumlede Lene fraværende, hensunken i sine egne tanker.

„Ja, det er sandt,” sagde Elvira alvorligt. „Det er en tung lære, og mennesket har svært ved at nemme den.”

„Men det blev også til velsignelse,” fortsatte Lene, stadig væk fordybet i sin egen tankerække og næsten, som om hun ikke bemærkede Elviras nærværelse.

Elviras øjne blev uendeligt milde.

„Langt større velsignelse, end du aner. Husker du, at du sidste gang bad om at få lov til at bevise, at mennesket er ved at være modent til at blive konfronteret med sin egen fortid?”

Lene nikkede.

„Nu, da du siger det, husker jeg det.“

„Nuvel - derved satte du ikke alene dig selv, men også den del af klodekulturen, du tilhører, på prøve. For du handlede jo ikke bare på egne vegne, men også på millioner af andre menneskers. Forstår du, hvad jeg mener?“

„Ja, jeg tror, jeg forstår det. Bestod jeg prøven?“

„Du bestod den, menneskebarn. Skønt du måtte lide meget i din barndom og ungdom, har du med dit liv bevist, at millioner af mennesker på den klode, der kaldes Jorden, er modne til at forlade den ydre skinverden for at bevæge sig et trin højere op på stigen, nemlig det trin, hvor den mekaniske række af fødsel og død vil blive afløst - lidt efter lidt - af en bevidst evighedstilværelse, den evighedstilværelse, som du allerede er begyndt på i dette liv. **Derved vil mennesket i stedse højere grad blive sig den sande virkelighed bevidst, som ligger bag ved den verden, man på Jorden i dag tror, er alt, hvad der eksisterer.**“

„Det lyder temmelig brutalt,“ sagde Lene endelig og tænkte på alle de genvordigheder, hun havde haft ud af at kende sin forrige tilværelse.

Elvira smilede.

„*Det kommer ikke til at ske som med dig, mit barn. Ganske langsomt, gennem århundrederne, vil mennesket blive vækket til bevidstheden om sin sande eksistens - og kun i samme grad, som han kan tåle det. Derfor ikke lige hurtigt hos alle. Det eneste, der vil ske, er, at den menneskelige udvikling vil begynde at gå hurtigere og mere i takt med den videnskabelige. Desuden er disse begreber facetter af den selv samme ting, hvilket mennesket også efterhånden vil lære at erkende.*“

Rynkerne i Lenes ansigt udglattedes. Hun opfyldtes af en stor glæde, større næsten, end hun kunne bære. Hun blev grebet af nyt håb for den fortabte menneskehed, som gerådede i større forvirring end nogen sinde før. Forudsat at mennesket ikke udslettede sig selv og sin klode, ville der ligge en gylden fremtid og vente på det.

Elvira læste hendes tanker.

Skaberen nedlægger i mennesket spirerne til de evner, der efterhånden skal vokse frem. Om mennesket vil misbruge disse evner, kan han gøre det, for hans vilje er fri. Ødelægger mennesket sig selv og sin klode, må han atter begynde sin tilværelse i det urkim, hvorfra han engang kom,“ sagde hun alvorligt.

„Men der er endnu håb om, at dette ikke vil ske?“

„Ja, endnu er der håb.“

„Jeg vil aldrig holde op med at arbejde for menneskets fremtid på Jorden,“ udbrød Lene.

„Heller ikke jeg,“ svarede Elvira alvorligt.

„Du! - jamen du er jo ikke - jeg mener - du har jo forladt - menneskelivet - som sådant, ikke sandt?“

„Jo - jeg blev udfriet af livshjulet for nogle århundreder siden og gik ind i Faderens tjeneste på anden måde. Men det betyder naturligvis ikke, at jeg ikke atter kan lade mig frivilligt føde på Jorden, hvis jeg selv vil.“

„Så gør det! Lad os hjælpes ad,“ udbrød Lene impulsivt.

Elvira rystede på hovedet.

„For øjeblikket gør jeg mere gavn på den anden måde. Der er så mange mennesker, der trænger til min hjælp og støtte og beskyttelse.“

men du er jo uerkendelig for mennesker.“ Elvira smilede.

„Det er sandt. For de fleste i hvert fald. Og den tjeneste, jeg og mine medtjenere yder, er ligeledes uerkendt af mennesker. Men det betyder ikke noget. Blot man er i Faderens gerning.“

Lene indså sin tredimensionelle kortsynethed.
„Du har naturligvis ret. Det er blot mig, der er dum," sagde hun angerfuldt.
Elvira strøg hende over kinden.
„Du er ikke dum," sagde hun venligt, „du er blot et menneske. Og lad mig så høre, om du har noget ønske denne gang."
Lene så op på hende.
Menneskeønsker og Guds vilje med mennesker passer så dårligt sammen. Jeg må hellere afstå fra at ønske denne gang. Hvis ikke..." hendes stemme døde hen.
„Ja?" Elvira forholdt sig afventende.
„Det gør ikke så meget, dersom jeg ikke kan huske Lars, når jeg ser ham, hvis blot - hvis blot vi mødes igen."
Hun så bønligt på Elvira.
„Det vil ske," svarede denne uden tøven. „Når man, som du har gjort det, lever op til sit ansvar over for de mennesker, man har med at gøre på den ene eller den anden måde, og hvad enten man genkender dem eller ej, så får man lov til at møde sin kære gang på gang, så længe man er sig dette ansvar bevidst."
„Og kærligheden?"
„Er den stærkeste kraft i universet, fordi den er en del af Guds natur, og den ledetråd, som skabningerne fik givet fra begyndelsen, først som parrings- og forældreinstinkt, der tvang to modsatte poler til at mødes. Senere fandt den skabning, som kaldes mennesket, kærlighedens guddomsgnist i sit eget bryst. Den fortalte ham da, at kærligheden når ud over døden, på tværs af alle de fornuftsslutninger, han var i stand til at drage. Det er kærligheden, der tænder evighedshåbet i mennesket."
„Og hadet?"
„Hadet dør med sin egen udløsning. Kærligheden kan aldrig dø. Meget af, hvad der bærer navn af kærlighed dør. Men den kærlighed, som er af Gud og en del af Hans væsen, er evig som han."

Lene så taknemmeligt på hende.
„Du har lært mig så meget."
„Det er ikke sandt, mit barn. Jeg har ikke lært dig andet, end hvad du vidste og kendte i forvejen. Og mere må jeg ikke lære dig. Jeg må kun bekræfte dine egne tanker, når de er rigtige."
Lene lukkede øjnene, men åbnede dem atter.
„Nu husker jeg. Du sagde, at jeg nu ville have to liv at meditere over."
„Det sagde jeg, ja! Men et budskab fra Det høje Råd har netop nået mig. Heri siges, at da du i dette liv blev tvunget til at meditere så intenst over din forrige tilværelse, er du blevet benådet og behøver altså kun at koncentrere dig om det liv, du lige har forladt."
Lene grundede lidt.
„Er det, hvad der forstås ved meditation. Når man konfronteres med det liv, der er levet?" spurgte hun nysgerrigt.
Elvira nikkede.
„Ja - jeg kan i hvert fald ikke forklare det anderledes for dig, så længe du endnu er i dit legeme."
„Så eksisterer Helvede altså alligevel," sagde Lene og tænkte på alle de pinsler, hun havde måttet gennemgå, da hun blev klar over, at hun i sit forrige liv havde været barnemorder.
„Ja, Helvede eksisterer," svarede Elvira blidt.

Lene kastede et langt blik ud over kloden. Hendes syn omfattede i et nu al grusomheden begået af mennesker, der ikke vidste, at de engang skulle komme til at stå ansigt til ansigt med, hvad de havde gjort mod andre. For første gang i sit liv var det ikke ofrene, der havde hendes medlidenhed, men bødlerne. Alt, hvad et menneske gør, vil det møde igen. Og alt, hvad et menneske gør mod et andet, vil blive gjort mod det menneske selv. Sådan var loven. Den universelle lov

- Guds egen lov, som mennesket hverken kendte eller brød sig om.

„Stakkels menneskehed !” udbrød hun spontant.

- Hendes lemmer blev med ét så tunge, og hun fik svært ved at trække vejret. Hun vidste, at hun nu oplevede sine sidste sekunder som Lene. Om få øjeblikke skulle hun efterlade sin krop her i denne seng.

„Vejen går fremad - aldrig tilbage,” sagde hun til Elvira, som forstod hende og nikkede.

Lenes allerede slørede tanker omfattede et langt øjeblik Lars.

Elvira bøjede sig over hende.

„Snart skal du se ham igen - og I vil kunne huske hinanden,” sagde hun, grebet af impulsiv medfølelse.

Lenes matte øjne gled hen over hende.

Hun var allerede berøvet talens brug, men hendes tanker fortalte Elvira, at hun var parat.

Elvira nikkede mildt ned til hende - og Lene lukkede tillidsfuldt sine øjne.

Da Elvira atter gled ind bag forhænget, stod alle de, der i sin tid havde været med at affatte bønnekriftet, og ventede på hende. I deres ansigter kunne hun læse, hvor anspændte de var, og hvor utålmodigt de havde afventet hendes tilbagekomst.

Pierre var i et nu ved hendes side.

„Klarede hun det?” spurgte han åndeløst.

„Hun klarede det,” svarede Elvira med et strålende smil. „Hun klarede det - hun klarede det!” Stemmer rundt omkring opløftede sig som i sang.

Og der blev stor glæde.

Længe drøftede man dette enestående tilfælde.

Omsider opløstes de alle som skygger og gled bort, hver til sit job.

For at råde bod på klodemenneskets uforstand.

Den sidste, rungende klang af evighedens mellem stjerntåger og galakser.

Det var faldet i slag, da Eva blev født.

Livshjulet var nu drejet to omgange.

Og evighedens ur begyndte på næste sekund.